

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พัสสัมย์วัฒนธรรมชนบท

Pillar of the Kingdom

นางสาวอาภาพร กระโหมวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF FACTORS AFFECTING SUCCESS IN HOME STAY MANAGEMENT

Chulalongkorn University

Pillar of the Kingdom

MISS APAPORN KRAHOMWONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Sports Science

Faculty of Sports Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

สาขาวิชา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ
ประกอบกิจการที่พิกัดสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท

นางสาวอาภาพร กระโหมวงค์

วิทยาศาสตร์การกีฬา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต คณิงสุขเกษม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิม ชัยวัชรภรณ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. กำโชค เผือกสุวรรณ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalongkorn University

Pillar of King's Wisdom

อาภาพร กระโหมวงศ์: การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการ
ที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบท. (A STUDY OF FACTORS AFFECTING SUCCESS
IN HOME STAY MANAGEMENT) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.
ประพัฒน์ ลักษณ์พิสุทธิ์, 153 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์และใช้การสังเกตในการเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทที่ผ่านการประเมินมาตรฐานที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทของสำนักพัฒนาการท่องเที่ยวมาแล้ว 3 ประเภท คือ 1. ประเภทพักรีสต์พัฒนาธรรมและวิถีชีวิต ได้แก่ บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ จังหวัด สมุทรปราการ จำนวน 9 หลัง 2. ประเภทพักรีสต์การเกษตร ได้แก่ ที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนรักษ์เขาบายศรี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 7 หลัง 3. ประเภทพักรีสต์ธรรมชาติ ได้แก่ ที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะข่าน้อย จังหวัดพังงา จำนวน 30 หลัง ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตไปหาค่าความเชื่อถือได้โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ .97 และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปและความเป็นมาของที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า ร้อยละ และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงสังเคราะห์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปความเรียงเกี่ยวกับความเป็นมาและข้อมูลทั่วไป ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะการก่อตั้งคล้ายกัน คือ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ก่อนแล้วจึงก่อตั้งเป็นที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทขึ้นมาภายหลัง มีการจัดการด้านการบริหารที่มีโครงสร้างการบริหารที่ไม่แตกต่างกัน และได้ผ่านการประเมินมาตรฐานที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทไทยมาแล้ว

2. ที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทในการวิจัยครั้งนี้ให้ความสำคัญมากต่อการประกอบกิจการทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด ทั้งภาพรวมและจำแนกเป็นรายชื่อ

สาขาวิชา	วิทยาศาสตร์การกีฬา	ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา	2552	ลายมือชื่อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

APAPORN KRAHOMWONG: A STUDY OF FACTORS AFFECTING SUCCESS IN HOME STAY MANAGEMENT. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. PRAPAT LAXANAPHISUTH, Ph.D., 153 pp.

The purpose of this research was to study the factors affecting the success in homestay management. The research type was qualitative research and the data collection was carried out by interview and observation about the factors affecting the success in homestay management which had been approved by the homestay standard assessment of the Office of Tourism Development for 3 types as follow: 1) Cultural and way of life perception which included 9 Bang Nam Peung Homestays of Samutprakarn province 2) Agricultural perception which included 7 home stays of Community enterprise group of community agricultural reservation tourism Khao Baisri of Jantaburi provinces and 3) Natural perception which included 30 homestays of Reservation tourism club of Koh Yao Noi of Pang-Nga province. The reliability was carried out by means of Cronbach's α - Coefficient and it was equal to .97. Questionnaires were collected for general data and backgrounds of all 3 home stay types. The data were analyzed by using mean, standard deviation and percentage. The interviewed data were analyzed by synthesis and represent the analysis results in the form of composition about backgrounds and general data. The research results revealed that:

1. The backgrounds and general data of the homestays in this research had similar establishment background such as having been other tourism activities before the home stay establishment, similar management structure and had already been approved by the home stay or Thai rural standard assessment.

2. The homestays in this study emphasized all 8 aspects of management as follows; residential aspect, food and nutrition aspect, safety aspect, management aspect, tourism aspect, environment aspect, added value aspect and marketing support aspect both overall and each aspect.

Field of Study Sports Science

Student' Signature.....

Academic Year 2009

Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พัสสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ดำเนินการสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งคอยให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ทำให้ศิษย์ได้เรียนรู้และเข้าใจมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิม ชัยวัชรารักษ์ รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย และ รองศาสตราจารย์ ดร. กำโชค เพื่อกสุวรรณ คณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ และตรวจแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ อันส่งผลให้ วิทยานิพนธ์นี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาทุกท่าน ที่ให้ความเมตตา ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่จากสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและความรู้ที่จำเป็นต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้นำชุมชนและชาวบ้านในพื้นที่ที่ผู้วิจัยทำการศึกษาและให้ความร่วมมือ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโทร่วมรุ่น สำหรับกำลังใจ ความช่วยเหลือและ คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณด้วยความสำนึกในบุญคุณของบิดา-มารดา ที่ได้ให้การ สนับสนุนในเรื่องการศึกษามาตลอด ทั้งทางด้านกำลังทรัพย์และกำลังใจ ทำให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์และส่งผลให้สามารถประสบความสำเร็จในการเรียนครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
2 เอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	6
แนวคิดเรื่องที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25

สารบัญ

บทที่		หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	33
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
	ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	35
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
	ตอนที่ 1 ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทต่าง ๆ	38
	ตอนที่ 2 การจัดการด้านที่พัก.....	44
	ตอนที่ 3 การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ.....	56
	ตอนที่ 4 การจัดการด้านความปลอดภัย.....	75
	ตอนที่ 5 การจัดการด้านการบริหาร.....	80
	ตอนที่ 6 การจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว.....	92
	ตอนที่ 7 การจัดการด้านสภาพแวดล้อม.....	97
	ตอนที่ 8 การจัดการด้านมูลค่าเพิ่ม.....	101
	ตอนที่ 9 การจัดการด้านการส่งเสริมการตลาด.....	104
	ตอนที่ 10 ภาพรวมของความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบท	107

สารบัญ

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
สรุปผลการวิจัย.....	124
อภิปรายผล.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	130
รายการอ้างอิง.....	131
ภาคผนวก.....	136
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พัก ของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์.....	44
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านการดูแลสุขลักษณะในที่พัก ของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์.....	45
2.1	คำร้อยละของวิธีการดูแลสุขลักษณะของที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกจัดไว้ บริการนักท่องเที่ยวของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์.....	48
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พัก สัมผัสวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	48
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านการดูแลสุขลักษณะในที่พัก สัมผัสวัฒนธรรมชนบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี..	49
4.1	คำร้อยละของวิธีการดูแลสุขลักษณะของที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกจัดไว้ บริการนักท่องเที่ยวของที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	50
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พัก สัมผัสวัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย.....	52
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านการดูแลสุขลักษณะในที่พัก สัมผัสวัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย.....	53
6.1	คำร้อยละของวิธีการดูแลสุขลักษณะของที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้ บริการนักท่องเที่ยวของที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์เกาะขาวน้อย.....	54
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอาหารของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์	56
7.1	คำร้อยละของวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์.....	57
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านห้องพักของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์	57
8.1	คำร้อยละในการจัดการด้านห้องพักของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์.....	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอุปกรณ์ในห้องครัวของ บางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์	59
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของ บางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์.....	60
10.1	แสดงค่าร้อยละในการจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์.....	60
10.2	ค่าร้อยละในการจัดการด้านร้านอาหารในชุมชนของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์.....	61
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอาหารของที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	62
11.1	ค่าร้อยละของวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	63
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านห้องครัวของที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	63
12.1	ค่าร้อยละในการจัดการด้านห้องครัวของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	64
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอุปกรณ์ในห้องครัวของที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	65
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	66
14.1	แสดงค่าร้อยละในการจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	67
14.2	ค่าร้อยละในการจัดการด้านร้านอาหารในชุมชนของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	67
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอาหารของที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
15.1	จำนวนร้อยละของวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของที่พักรักษาตัววัฒนธรรมชนบทชมรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะฆวาน้อย.....	70
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการด้านห้องครัวของที่พักรักษาตัว วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะฆวาน้อย.....	70
16.1	ค่าร้อยละในการจัดการด้านห้องครัวของที่พักรักษาตัววัฒนธรรมชนบทชมรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะฆวาน้อย.....	71
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอุปกรณ์ในห้องครัวของ ที่พักรักษาตัววัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะฆวาน้อย.....	72
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักร ักษาตัววัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะฆวาน้อย.....	73
18.1	ค่าร้อยละในการจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักรักษาตัววัฒนธรรมชนบท ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะฆวาน้อย.....	73
18.2	ค่าร้อยละในการจัดการด้านร้านอาหารในชุมชนของที่พักรักษาตัววัฒนธรรม ชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะฆวาน้อย.....	74
19	ค่าร้อยละในการจัดการด้านความปลอดภัยของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์.....	75
20	ค่าร้อยละในการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักรักษาตัววัฒนธรรมชนบท กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	77
21	ค่าร้อยละในการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักรักษาตัววัฒนธรรมชนบท ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะฆวาน้อย.....	79
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการด้านการรวมกลุ่มของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์.....	80
23	ค่าร้อยละในการจัดการด้านการบริหารของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์.....	81
24	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านการรวมกลุ่มของที่พักร ักษาตัววัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	คำร้อยละในการจัดการด้านการบริหารของที่พักสัมผัสดัฒนธรรมชนบทกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	85
26	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านการรวมกลุ่มของที่พักสัมผัสดั ฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย.....	87
27	คำร้อยละในการจัดการด้านการบริหารของที่พักสัมผัสดัฒนธรรมชนบทชมรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย.....	88
28	คำร้อยละในการจัดการด้านการกิจกรรมท่องเที่ยวของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์	92
29	คำร้อยละในการจัดการด้านการกิจกรรมท่องเที่ยวของที่พักสัมผัสดัฒนธรรม ชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	95
30	คำร้อยละในการจัดการด้านการกิจกรรมท่องเที่ยวของที่พักสัมผัสดัฒนธรรม ชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย.....	96
31	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์.....	97
32	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของ ที่พักสัมผัสดัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี	99
33	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของ ที่พักสัมผัสดัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย.....	100
34	คำร้อยละในการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์.....	101
35	คำร้อยละในการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของที่พักสัมผัสดัฒนธรรมชนบทกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	102
36	คำร้อยละในการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของที่พักสัมผัสดัฒนธรรมชนบทชมรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย.....	103
37	คำร้อยละในการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์.....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
38	คำร้อยละในการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี.....	105
39	คำร้อยละในการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย.....	106
40	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง.....	108
41	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านการดูแลสุขลักษณะของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง.....	109
41.1	คำร้อยละของวิธีการดูแลสุขลักษณะของที่พัคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้บริการนักท่องเที่ยวของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง.....	110
42	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอาหารของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง.....	111
43	คำร้อยละของวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง	112
44	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการด้านห้องครัวของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง.....	112
45	คำร้อยละในการจัดการด้านห้องครัวของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง	113
46	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอุปกรณ์ในห้องครัวของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง.....	114
47	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง.....	115
48	คำร้อยละในการจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง.....	116
49	คำร้อยละในการจัดการด้านร้านอาหารในชุมชนของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมชาติชนบททั้ง 3 แห่ง.....	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
50	คำร้อยละในการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักสัมพัฯฒนธรรมชนบท ทั้ง 3 แห่ง.....	118
51	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการด้านการรวมกลุ่มของที่พัก สัมพัฯฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง.....	119
52	คำร้อยละในการจัดการด้านการบริหารของที่พักสัมพัฯฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง	120
53	คำร้อยละในการจัดการด้านการกิจกรรมท่องเที่ยวของที่พักสัมพัฯฒนธรรม ชนบททั้ง 3 แห่ง.....	121
54	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของที่พัก สัมพัฯฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง.....	122
55	คำร้อยละในการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของที่พักสัมพัฯฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง	122
56	คำร้อยละในการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของที่พักสัมพัฯฒนธรรม ชนบททั้ง 3 แห่ง.....	123

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่มีความนิยมนักท่องเที่ยวในยามว่างและการท่องเที่ยวยังเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เข้าประเทศเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดการลงทุนในธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ช่วยสร้างงานสร้างอาชีพให้ประชาชนมีรายได้สำหรับประเทศไทยจากการท่องเที่ยวทำรายได้เข้าประเทศเป็นอันดับสองรองจากการส่งออกคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) นอกจากนี้องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization - WTO) ยังได้พยากรณ์ไว้ว่าในปี ค.ศ. 2010 (พ.ศ. 2553) จะมีนักท่องเที่ยวทั่วโลกเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นมากกว่า 1,000 ล้านคน และก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่า 60 ล้านล้านบาท พร้อมทั้งคาดการณ์ต่อไปอีกว่าในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเพิ่มขึ้นมากกว่า 1,600 ล้านคน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่า 100 ล้านล้านบาท (World Tourism Organization, 1993) จากการพยากรณ์เกี่ยวกับแนวโน้มทางการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปจนถึงการสร้างระบบกลไกทางการตลาด เพื่อให้เกิดการสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวและเพื่อเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจจนไม่คำนึงถึงผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนท้องถิ่น ทำให้ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย เกิดความเสื่อมโทรม ต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2515 (ค.ศ. 1972) เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดการท่องเที่ยวของคนกลุ่มหนึ่งในยุโรป โดยได้ชี้ให้เห็นว่าโลกนี้มีทรัพยากรจำกัดไม่สามารถใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองได้จึงเกิดกระแสความคิดที่จะปรับกระบวนการและวิสัยทัศน์ของการท่องเที่ยวใหม่โดยมีสาเหตุมาจากแนวโน้ม 2 ประการ คือ แนวโน้มเรื่องการอนุรักษ์เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และแนวโน้มเรื่องการท่องเที่ยวโดยในช่วงประมาณ 10 ปีที่ผ่านมามนุษย์ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการใช้เวลาว่างโดยมีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแบบผจญภัยเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมและสัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง มีสาเหตุสำคัญจากการตื่นตัวและให้ความสนใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

จากแนวโน้มดังกล่าวส่งผลให้เกิดกระแสเรียกร้องการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เป็นเหตุให้มีการจัดการประชุมนานาชาติด้านสิ่งแวดล้อมและพัฒนาแบบยั่งยืนที่

ถึงแม้จะได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐาน แต่ยังมีที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทที่ได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐานซึ่งยังไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบกิจการ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิธีการจัดการที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบท นอกจากนี้ผู้วิจัยยังจะได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย (Research Process) ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดดำเนินการที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทที่นับเป็นประสบการณ์ตรงจากการลงสู่พื้นที่ตามสภาพความเป็นจริง และผู้วิจัยยังจะได้ทำการตรวจสอบทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะและการจัดกิจการที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบท (Theory Verification) อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบท

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษามี 3 พื้นที่ แบ่งตามประเภทของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบท 3 ประเภท คือ

1.1 ประเภทสัมพัคพัฒนธรรมและวิถีชีวิต ได้แก่ บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 9 หลัง

1.2 ประเภทสัมพัคสการเกษตร ได้แก่ ที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนรักษ์เขาบายศรี จ.จันทบุรี จำนวน 7 หลัง

1.3 ประเภทสัมพัคสธรรมชาติ ได้แก่ ที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา จำนวน 30 หลัง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการประกอบกิจการที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทเกี่ยวกับการจัดการ 8 ด้าน คือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และ

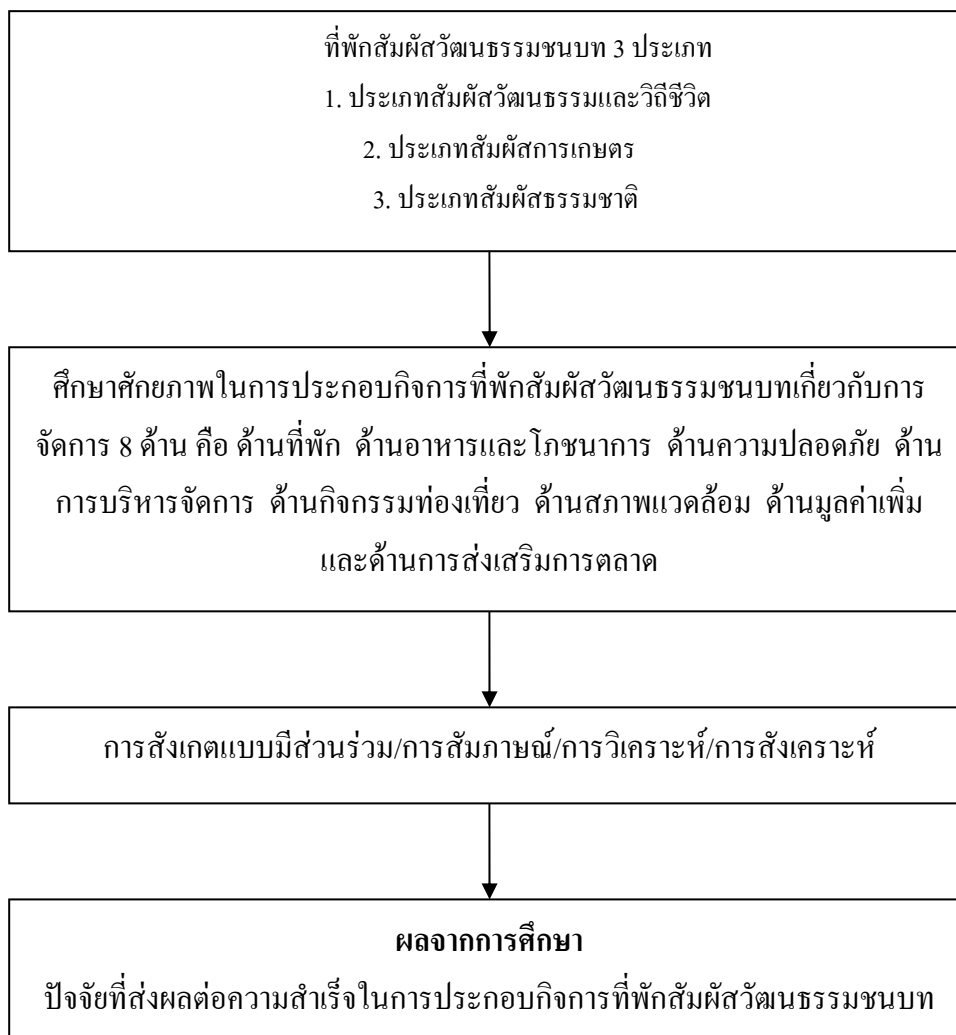
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

1. **ปัจจัย** หมายถึง องค์ประกอบตามมาตรฐานที่พักสัมผัสนวัตกรรมชุมชนบท ได้แก่ การจัดการปัจจัยรวม 8 ด้านคือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดการบริหาร ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด

2. **การประกอบกิจการที่พักสัมผัสนวัตกรรมชุมชนบท** หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของที่พักสัมผัสนวัตกรรมชุมชนบทให้ประสบผลสำเร็จ โดยคำนึงถึงปัจจัยในการดำเนินการ 8 ด้านคือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด

3. **ที่พักสัมผัสนวัตกรรมชุมชนบท** หมายถึง ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวชนิดหนึ่งซึ่งชาวบ้านในชุมชนผู้เป็นเจ้าของบ้านยินยอมและเต็มใจให้นักท่องเที่ยวเข้าพักหรือตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Home Stay อ่านว่า โฮมสเตย์ ในที่นี้หมายถึงที่พักสัมผัสนวัตกรรมชุมชนบท 3 ประเภท คือ 1. ประเภทสัมผัสนวัตกรรมและวิถีชีวิต ได้แก่ บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ จังหวัดสมุทรปราการ 2. ประเภทสัมผัสนวัตกรรมเกษตร ได้แก่ ที่พักสัมผัสนวัตกรรมชุมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนรักย์เขาบายศรี จ.จันทบุรี 3. ประเภทสัมผัสนวัตกรรม ได้แก่ ที่พักสัมผัสนวัตกรรมชุมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย จ.พังงา ที่ได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐานที่พักสัมผัสนวัตกรรมจากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

5.ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

นอกจากจะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พักรีสแอมป์พัฒนาธรรมชนบทและตรงตามมาตรฐานที่พักรีสแอมป์พัฒนาธรรมชนบทของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แล้วผู้วิจัยยังจะได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย (Research Process) ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดดำเนินการที่พักรีสแอมป์พัฒนาธรรมชนบทที่นับเป็นประสบการณ์ตรงจากการลงสู่พื้นที่ตามสภาพความเป็นจริง และผู้วิจัยยังได้มีโอกาสตรวจสอบว่าที่พักต่าง ๆ อยู่ในระดับมาตรฐานเพียงใด

บทที่ 2

เอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเรื่องที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism)

การท่องเที่ยวกับการเดินทาง (Travel) สามารถใช้สลับเปลี่ยนกันได้ จนบางครั้งดูเหมือนว่าเป็นความหมายเดียวกัน แต่ถ้าพิจารณาในเรื่องความหมายและพฤติกรรมแล้ว การเดินทางกับการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ในพจนานุกรมการท่องเที่ยว (The Dictionary of Tourism) ได้ให้ความหมายการเดินทางว่า “การเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปสู่สถานที่หนึ่งโดยใช้วิธีการและวัตถุประสงค์ในการเดินทางต่าง ๆ กัน หรือบางครั้งเมื่อเดินทางแล้วไม่กลับมายังสถานที่เดิม” หรือการเดินทาง คือ การออกจากสถานที่หนึ่งไปสู่สถานที่อื่น ๆ เช่นการเดินทางออกจากบ้านตามปกติและการเดินทางเพื่อไปอาศัยที่อื่น (Gee, Choy and Makens, 1984)

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากบ้านพักเป็นชั่วคราว ระยะเวลาสั้น เพื่อไปเยี่ยมชม ญาติมิตร หรือวัตถุประสงค์อื่น ๆ ทางด้านการท่องเที่ยว (Davidson, 1993:2)

ฮอลโลเวย์ (Holloway, 1983) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การท่องเที่ยว คือ การที่คนเดินทางออกจากที่พักหรือที่ทำงานไปยังสถานที่อื่น ๆ ในระยะเวลาสั้น ๆ และคนเหล่านี้จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างพักอาศัยชั่วคราวในสถานที่ท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการเดินทาง ต้องการไปเยี่ยมชมญาติมิตร หรือท่องเที่ยว

ชูลิทธิ์ ชูชาติและคณะ (2546) ได้กล่าวว่าการอธิบายความหมายของการท่องเที่ยว สามารถแยกแยะได้ดังนี้

การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการและการอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดความสุขสบายในการเดินทาง (Pond, 1993: อ้างถึงในชูลิทธิ์ ชูชาติและคณะ, 2546)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2539) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่าเป็นการเดินทางภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้เป็นสากล 3 ประการ คือ

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

2. ความสำคัญของการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถนำเงินตราเข้าประเทศได้เป็นอันดับหนึ่งติดต่อกันมาทุกปี และมีบทบาทต่อประเทศไทยดังต่อไปนี้

2.1 ด้านเศรษฐกิจ

2.1.1 การท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก

2.1.2 รายได้ที่ได้มาในรูปแบบเงินตราต่างประเทศจากการท่องเที่ยวมีส่วนช่วยในการสร้างเสถียรภาพให้กับดุลยภาพของการชำระหนี้ได้

2.1.3 รายได้จากการท่องเที่ยวจะกระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน การท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการผลิต และนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นครั้งหนึ่งในระบบเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดการใช้จ่ายต่อ ๆ ไปกันอีกหลายรอบ เพราะเมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นครั้งหนึ่งจะก่อให้เกิดรายได้แก่คนบางกลุ่มหรือกิจกรรมบางประเภท บุคคลหรือกิจกรรมที่ได้รับรายได้นี้ก็จจะนำรายได้ส่วนหนึ่งใช้จ่ายต่อไปเรื่อย ๆ

2.1.4 การท่องเที่ยวไม่มีขีดจำกัดในการผลิตและการจำหน่าย เนื่องจากการท่องเที่ยวมิได้พึ่งดินฟ้าอากาศเหมือนกับการเกษตร ผลผลิตที่นำเสนอต่อนักท่องเที่ยว ได้แก่ ความงดงามตามธรรมชาติ ความเจริญทางด้านวัฒนธรรมของชาติ ในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มทวีมากขึ้นทุกปี อาจมาจากสาเหตุต่าง ๆ กัน เช่น ความสะดวกรวดเร็วของการคมนาคม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางถูกลง

2.2 ด้านสังคม

2.2.1 การได้เดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่อื่น ๆ ได้มีโอกาสพบปะหรือทำกิจกรรมร่วมกันมีส่วนช่วยเสริมสร้างสัมพันธไมตรี ความเข้าใจอันดีต่อกัน ก็จะเป็นการลดช่องว่างทางสังคมของประชากรได้เป็นอย่างดี ความสงบสุขย่อมเกิดขึ้นในสังคม

2.2.2 การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ก่อให้เกิดสันติภาพ ความเป็นมิตรไมตรี และความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

2.2.3 การท่องเที่ยวช่วยขจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยขจัดปัญหาการหลังไหลและการเคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำหรือเสี่ยงโชคในเมืองของประชาชนในชนบท

2.3 ด้านการสนับสนุนฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี

ประเพณีอันดีงามของชาติ ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ชาติไทยเป็นชาติที่เก่าแก่ที่มีมรดกทางวัฒนธรรมเป็นของตนเองมานาน เป็นความภาคภูมิใจและความหวงแหน การฟื้นฟูเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจึงเป็นการรักษาสืบสานสิ่งดีงามเหล่านี้ไว้เพื่ออนุชนรุ่นหลังด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากงานฟื้นฟูประเพณีต่าง ๆ ให้มีรูปแบบที่เหมาะสมมากขึ้นโดยคงรักษาจุดมุ่งหมายเดิมไว้ เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา เป็นต้น

2.4 ด้านสุขภาพอนามัย

รวมทั้งสุขภาพจิตด้วยการที่ได้มีโอกาสเดินทางพักผ่อนตามความพึงพอใจไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวชมธรรมชาติอันงดงาม การไปอิงนกกตปลา หรือการได้เที่ยวชมความเจริญก้าวหน้าของเมืองใหญ่ ได้พบเห็นสิ่งที่ยังไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อนเลย ย่อมทำให้เกิดความเบิกบาน เกิดความสบายใจ จะช่วยบรรเทาความเหน็ดเหนื่อยเคร่งเครียดจากการทำงานได้

2.5 ด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

เมื่อเกิดการท่องเที่ยวไปยังส่วนต่าง ๆ ของประเทศไปยังชนบทที่ห่างไกล ไปยังป่าเขาแม่น้ำลำธาร ก็จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการรักษาสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น ทำให้เกิดการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทั้งรัฐบาลและภาคเอกชนร่วมมือกันในการรักษาสภาพต่าง ๆ ไว้ไม่ให้ถูกทำลายหรือเสื่อมโทรมไปโดยปกติเมื่อมีผู้คนจำนวนมากได้ไปสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมย่อมทำให้สิ่งแวดล้อมถูกทำลายไปบ้าง แต่ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวก็จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงรักษาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

แนวคิดเรื่องที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

1. ความหมายของโฮมสเตย์

เป็นที่ทราบกันในความหมายโดยทั่วไปว่าโฮมสเตย์ คือ การท่องเที่ยวที่สามารถสัมผัสกับวัฒนธรรมชนบทอย่างแท้จริง ด้วยการเข้าไปพักอาศัยร่วมกับเจ้าของบ้าน โดยอาจมีการให้บริการด้านอาหาร การนำเที่ยวกิจกรรมทางวัฒนธรรม การเกษตร การศึกษาวิถีชีวิตชุมชน ดังนั้นโฮมสเตย์จึง

การแบ่งห้องพักหนึ่งหรือสองห้องนอนในบ้านที่อยู่ในชุมชนให้นักท่องเที่ยว 2 หรือ 4 คน ฟังก์ชันมากกว่าหนึ่งคืน เจ้าของบ้านทำอาหารเพิ่มและร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน ร่วมวงสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วงที่มีงานประเพณีก็พาไปร่วมงานประเพณี พร้อมทั้งนำชมหรือจัดรายการเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้เจ้าของบ้านคิดราคาค่าบริการเป็นราคาดิทรภาพหรือราคาเหมาะสม การบริการท่องเที่ยวเช่นนี้รวมเรียกว่า โฮมสเตย์ (Home Stay) (อรพิมพ์, 2542)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) กล่าวว่าโดยทั่วไปแล้วคำว่า โฮมสเตย์ สามารถเรียกกันให้เข้าใจง่าย ๆ ว่า ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทซึ่งหมายถึงการจัดสรรพื้นที่บ้านพักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวโดยที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชุมชนดังนั้น โดยภาพรวมของคำว่า โฮมสเตย์แล้วก็คือการชุกชุมของวิถีชีวิตวัฒนธรรมไทย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2543) กล่าวว่า โฮมสเตย์มีความหมายมากกว่าเป็นที่พักเนื่องจากการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งโดยยึดเอารูปแบบที่พักเป็นศูนย์กลางและจัดให้มีกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวโดยเน้นการเผยแพร่วัฒนธรรมของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในครัวเรือนทั้งนี้โฮมสเตย์ใช้ได้ทั้งกับการท่องเที่ยวและการศึกษา

ภราเดช พยัณวิเชียร (2544) กล่าวว่า โฮมสเตย์คือบ้านของชาวบ้านที่มีห้องหรือพื้นที่พอจะรับแขกผู้มาเยือนได้โดยเจ้าของบ้านพอใจและยินดีจะแบ่งพื้นที่รับนักท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ (learning process) โดยมีการให้การศึกษา (education) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มความรู้ (knowledge) ประสบการณ์ (experience) ความประทับใจ (appreciation) เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องกับนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) เห็นว่าการท่องเที่ยวแบบนี้เป็นการจัดการรูปแบบหนึ่งของธุรกิจที่พักแรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวเท่านั้น และมีความเห็นคล้ายกับผู้อื่นว่าปกติมักให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของพื้นที่บ้าน

2. จุดกำเนิดโฮมสเตย์

ในทวีปยุโรปยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้คนเริ่มแสวงหาความสงบสุขและการพักผ่อนที่เงียบสงบในพื้นที่ชนบทซึ่งห่างไกลจากชุมชนเมือง และความกดดันของสงครามที่เพิ่งผ่านพ้นมา อย่างไรก็ตามในยุคนั้น คนร่ำรวยเท่านั้นที่สามารถเข้าพักในโรงแรมที่หรูหรา ซึ่งตั้งอยู่ในชนบทที่มีทิวทัศน์งดงาม ดังนั้นแนวความคิดในการพักแรมกับเจ้าของบ้านในพื้นที่ชนบทและเพลิดเพลินกับสภาพธรรมชาติ เริ่มก่อตัวขึ้นและได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก

ประเทศออสเตรเลียเป็นหนึ่งในประเทศแรกในภูมิภาคยุโรปที่มีการเที่ยวและพักแรมกับบ้านพักในฟาร์ม (Farmhouse) ซึ่งตั้งอยู่ในชนบทที่ห่างไกล หลังจากนั้น ประเทศอื่น ๆ ก็เริ่มดำเนินการบ้าง อาทิ อังกฤษ เยอรมนี ไอร์แลนด์ นับจากจุดนั้น ก็ได้เกิดการเรียกชื่อที่แตกต่างกันไป ได้แก่ Bed & Breakfast Houses บ้านพักในฟาร์ม (Farmhouse) เกสต์เฮ้าส์ (Guesthouse) และ โฮมสเตย์ ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเรียกที่พักประเภทนี้ว่าอย่างไร ที่พักทั้งหมดในประเภทนี้จะต้องตั้งอยู่ในชนบทที่ห่างออกไปจากเมืองและแหล่งชุมชนที่มีประชากรหนาแน่น

ทั้งนี้การจัดทำโฮมสเตย์ ในประเทศไอร์แลนด์นั้น จักถือว่าผู้ที่มาพักเป็นแขกของบ้านมิใช่นักท่องเที่ยว (Be a guest, not just a tourist) ถึงแม้ว่าในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยทั่ว ๆ ไปจะถือว่าที่พักประเภทโฮมสเตย์ หรือ B&B เป็นที่พักที่ประหยัดมีราคาถูก แต่ในความเป็นจริงนั้น การพักโฮมสเตย์ ผู้พักสามารถสัมผัสกับชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวเจ้าของบ้านและชุมชนในพื้นที่ รวมทั้งวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่แตกต่าง ความเงียบสงบตลอดจนกิจกรรมเฉพาะท้องถิ่น ซึ่งชุมชนมีเวลาว่างที่จะเสนอสิ่งเหล่านี้ให้กับผู้มาพักได้ รวมทั้งความเป็นมิตรที่มีพร้อมตลอดเวลา ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ นักท่องเที่ยวสามารถหาได้จากการพักโฮมสเตย์ เท่านั้น ไม่สามารถหาจากการพักแรมประเภทอื่น ๆ ได้ ความนิยมในที่พักประเภทนี้ได้เริ่มเพิ่มมากขึ้นกลายเป็นแนวความคิดใหม่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นั่นคือ การท่องเที่ยวชนบท (Rural Tourism)

ในพื้นที่ชนบทนอกเหนือจากการพักโฮมสเตย์แล้ว นักท่องเที่ยวยังมีความต้องการประเภทที่พักแรมที่แตกต่างกันไปอีก อันครอบคลุมถึงกระท่อม หรือชาเลต์ที่นักท่องเที่ยวสามารถประกอบอาหารได้เอง (Self-catering chalets & cottages) บ้านพักตากอากาศ (Rest houses) บ้านพักในป่า (Forest lodges) แคมป์คาราวาน (Camp & caravan) ซึ่งขณะนี้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากและมีส่วนแบ่งตลาดที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ในการพัฒนาโฮมสเตย์นั้น จำต้องตระหนักเสมอว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบท เราไม่สามารถพัฒนาโฮมสเตย์เพียงอย่างเดียว โดยมีได้พัฒนาการท่องเที่ยวชนบทในภาพรวมเสียก่อน (Macnulty, 2001)

3. ความเป็นมาที่พิกัดสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) ในประเทศไทย

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 ที่เน้นบทบาทการพัฒนาชุมชน และการที่รัฐบาลออกกฎหมายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นแรงผลักดันให้องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นจุดขาย จึงทำให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากทั้งองค์กรท้องถิ่น องค์กรเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ

จากการติดตามความเป็นมาพบว่าโฮมสเตย์ภายในประเทศไทยเกิดขึ้นมานาน แต่รูปแบบและกิจกรรมอาจแตกต่างกันหลากหลาย หากวิเคราะห์จากอดีตที่ผ่านมาสามารถสรุปได้ตามยุคสมัย ดังนี้

ยุคเริ่มต้น (ปี 2503-2525)

- กระจายอยู่ในกลุ่มนิสิต นักศึกษา กลุ่มออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทต้องเรียนรู้วิถีชีวิต รับทราบปัญหาในชนบท เพื่อนำมาพัฒนาสังคมตามอุดมคติ

- กระจายอยู่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมทัวร์ป่า โดยเฉพาะในแถบภาคเหนือของประเทศไทย นักท่องเที่ยวจะพักตามบ้านชาวเขา โดยจุดพักนั้นจะขึ้นอยู่กับเส้นทางเดินป่า

ยุคกลาง (ปี 2526-2536)

- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมทัวร์ป่า เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น การพักค้างในรูปแบบโฮมสเตย์ ได้รับการพัฒนารูปแบบและกิจกรรม โดยกระจายไปยังหมู่บ้านชาวเขา ที่กว้างขวางมากขึ้น ในระยะนี้การท่องเที่ยวในรูปแบบทัวร์ป่าที่มีการจัดโฮมสเตย์ เริ่มสร้างปัญหาสังคม อาทิ ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาการปล้น ขโมย ปัญหาการฆ่าชิงทรัพย์

- กลุ่มนักพัฒนา นักกิจกรรม ที่เติบโตมาจากการทำกิจกรรมในสมัยนักศึกษาเริ่มทำงานในรูปแบบของ องค์กรพัฒนาเอกชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม มีรูปแบบการเดินทางเพื่อศึกษาดูงานด้านการพัฒนา ซึ่งก็เป็นลักษณะหนึ่งของโฮมสเตย์ แต่ยังเผยแพร่ในคนเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

ยุคตั้งแต่ปี 2537-ปัจจุบัน

- ยุคนี้เป็นการเน้นกระแสการพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจะพบได้ว่า การท่องเที่ยวจะมีแนวโน้มที่จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

- ในระยะเวลาประมาณปี 2537-2539 ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย เริ่มมีการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ โดยกลุ่มนำร่องก็คือ กลุ่มที่เป็นนักกิจกรรมสังคมทั้งรุ่นเก่า และรุ่นใหม่ เท่าที่สืบค้นพบว่าพื้นที่ดำเนินการเรื่องโฮมสเตย์ ก็จะเป็นพื้นที่ที่องค์กรพัฒนาเอกชนไทยเข้าไปดำเนินการ เช่น เกาะยาว จ.พังงา (กลุ่มชุมชนประมงชายฝั่ง/อวนลาก อวนลุน) หลังจากพื้นที่เกาะยาว จ.พังงา ได้มีพื้นที่อื่นเพิ่มขึ้น อาทิ หมู่บ้านคีรีวง จ.นครศรีธรรมราช บ้านแม่ทา จ.เชียงใหม่ (กลุ่มเกษตรทางเลือก) บ้านผู้ใหญ่บ้านวิบูลย์ เขยเฉลิม (เกษตรยั่งยืน)

- ปี 2539 เป็นต้นมา ได้มีการเคลื่อนไหวขึ้นในกลุ่มนักธุรกิจผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว โดยนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวผสมผสานระหว่าง Adventure Ecotourism และโฮมสเตย์

- จากการที่รัฐบาลได้ประกาศให้ปี 2541-2542 เป็นปีท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand 1998-1999) ทุกหน่วยงานของภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งชุมชน และขยายกิจกรรมโฮมสเตย์เพิ่มมากขึ้น เช่น หมู่บ้านวัฒนธรรมไทยบังโลก โกง อ.ภูฉิมรายณ์ จ.กาฬสินธุ์ บ้านทรงไทยปลายโพงพาง อ.อัมพวา

จ.สมุทรสงคราม รวมทั้งพื้นที่ชนกลุ่มน้อยหมู่บ้านชาวเขาที่มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมโฮมสเตย์ด้วยเช่นกัน

ความแตกต่างกันระหว่างความหมายของโฮมสเตย์ในภูมิภาคยุโรปกับความหมายของโฮมสเตย์ที่ใช้กันอยู่ในประเทศไทย โดยภูมิภาคยุโรปจะหมายถึงการเปิดบ้านพักให้นักท่องเที่ยวหรือนักเรียน นักศึกษาเข้าไปพักร่วมกับเจ้าของบ้าน โดยต้องจ่ายค่าที่พักและอาหารให้กับเจ้าของบ้าน ในขณะที่ประเทศไทยจะหมายถึงการที่นักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวในหมู่บ้านและพักค้างคืนร่วมกับเจ้าของบ้านในชุมชนในระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งอาจมีการศึกษาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ ทั้งนี้จึงควรใช้คำว่า village overnight stays หรือ village operation จะเหมาะสมกว่าคำว่า โฮมสเตย์ (Petersen, 2001)

4. คุณภาพมาตรฐานที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทไทย

ปัจจุบันสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดกรอบดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ประกอบด้วยมาตรฐาน 8 ด้าน คือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด รวมทั้งแนวปฏิบัติ และรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2548)

มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก ตัวชี้วัดประกอบด้วย

1) โครงสร้างบ้านพักมีความมั่นคง โดยมีแนวปฏิบัติ และรายละเอียด ดังนี้

1.1) โครงสร้างบ้านมีความมั่นคง หมายถึง ลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ตัวบ้านต้องมั่นคงแข็งแรง ไม่อยู่ในสภาพชำรุด และเสี่ยงต่ออันตรายจากการใช้สอย 2) วัสดุที่ใช้ก่อสร้างบ้านแข็งแรง ซึ่งไม่ควรใช้ไม้ไผ่ หรือ ฝาขัดแตะ หรือ ไม้เป็นวัสดุ เว้นแต่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ซึ่งจะต้องอยู่ในสภาพที่แข็งแรง

1.2) บ้านพัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และ แสงสว่างส่องเข้าถึง ไม่มีกลิ่นอับ และมีหลังคาที่สามารถกันน้ำฝนได้ โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ลักษณะบ้านที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และ ไม่มีกลิ่นอับ หมายถึง ห้องต่าง ๆ ของบ้าน ออกแบบให้ลมผ่านได้ทุกจุด เช่น ห้องนอน ห้องรับแขก ห้องครัว และห้องน้ำ ในขณะที่เดียวกันต้องมีความปลอดภัยควบคู่ไปด้วย หลังคา กันน้ำฝนได้ หมายถึง วัสดุที่ใช้มุงหลังคาควรเป็นกระเบื้องหรือสังกะสี และหากเป็นวัสดุอื่นจะต้องไม่มีรอยรั่ว/ซึมลงตัวบ้านเมื่อฝนตก หรือ หากตรวจพบว่ามีรูรั่วก็ควรซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพเดิม

1.3) มีที่นอนที่สบายตามสภาพชุมชนและเครื่องนอนที่สะอาด โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ที่นอน หมายถึง ที่นอนที่จัดไว้สำหรับนักท่องเที่ยว อาจเป็นฟูกและเตียง หรือ ฟูกอย่างเดียวก็ได้ โดยทำจากวัสดุที่ดี ส่วนประเภทของห้องพักอาจมีห้องเดี่ยว ห้องคู่ หรือ ห้องรวมตามสภาพของบ้าน

เครื่องนอน หมายถึง อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้บน ได้แก่ ที่นอนหรือฟูก ผ้าปู หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่มอาจจะมีโต๊ะเครื่องแป้ง กระจกและควรมีม่านหน้าต่างทุกบานและ ควรมีพัดลมด้วย และที่สำคัญ อุปกรณ์เครื่องนอนต้องสะอาด

1.4) มีห้องอาบน้ำและส้วมที่สะอาด โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ห้องน้ำและห้องส้วมที่ถูกต้องลักษณะมี 2 ลักษณะ คือ 1) ห้องน้ำและส้วมอยู่ในห้องเดียวกัน และ 2) ห้องน้ำและส้วมอยู่แยกกัน ไม่ว่าจะ เป็นลักษณะใด ควรปฏิบัติดังนี้

ส้วมควรเป็นส้วมซึม วัสดุที่ใช้สามารถทำความสะอาดง่าย มีที่รองน้ำที่ใช้ราดหลังใช้ส้วมแยกต่างหากจากคู่มืออาบน้ำ หรือ อาจมีหัวฉีดน้ำทำความสะอาดกรณีใช้น้ำประปา พื้นหลังควรปูกระเบื้องที่สามารถทำความสะอาดง่าย และมีความลาดเอียงให้น้ำไหลลงในท่อน้ำทิ้งได้ง่าย มีคู่มือหรือที่รองน้ำ และน้ำที่สะอาด หากในชุมชนมีน้ำประปาอาจมีฝักบัว และเครื่องทำน้ำอุ่นด้วยก็ได้ มีสบู่ ยาสีฟัน แปรง

1.6) มีการกำจัดแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอยู่เสมอ โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

การกำจัดแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หมายถึง บริเวณบ้านหรือภายในบ้านอาจมีแมลง หรือ สัตว์บางชนิด เช่น แมลงสาบ หนู ยุง มด เป็นต้น การกำจัดไม่ควรใช้สารเคมีที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของเจ้าของบ้านและแขกที่มาพัก แต่ควรจะใช้วิธีธรรมชาติและอุปกรณ์ที่เป็นสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นและเป็นภูมิปัญญา เช่น สมุนไพร เครื่องดักสัตว์ เป็นต้น

1.7) มีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้ มีการดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณรอบๆบ้าน หมายถึงการดูแลเอาใจใส่รายละเอียดต่างๆบริเวณบ้านเช่น สวนหย่อม สวนครัว ต้นไม้ ร่องน้ำ ควรมีการปลูกต้นไม้ เช่น ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ผลเพิ่มเติมหากมีที่พอ มีที่นั่งเล่นบริเวณลานบ้าน นอกจากนี้ควรทำความสะอาดสิ่งที่อยู่บริเวณบ้านอยู่เสมอ ไม่ควรมีที่น้ำขังที่เป็นแหล่งเพาะยุง หากมีตุ่มน้ำฝนควรมีฝาปิด

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหาร และโภชนาการ ตัวชี้วัดประกอบด้วย

2.1) มีอาหารปรุงมาอย่างดีโดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

อาหารที่มีการปรุงมาเป็นอย่างดีหมายถึง ชนิดของอาหาร เครื่องปรุง รสชาติของอาหารที่ทำ และขั้นตอนการปรุงอาหารต้องพิถีพิถัน สะอาดและถูกต้องหลักโภชนาการ ชนิดของอาหาร ควรเป็นอาหารพื้นบ้าน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เช่น แกงเหลืองของภาคใต้ แกงอ่อมของภาคอีสาน แกงฮังเลของภาคเหนือ เป็นต้น เครื่องปรุง ควรเป็นสิ่งที่หาได้ในพื้นที่เป็นหลัก และใช้พืชผักสวนครัว หรือของในชุมชน โดยเน้นความสด สะอาด และควรเป็นพืชผักปลอดสารพิษ รสชาติของอาหาร ควร

2.2) ภาชนะที่ใช้สะอาดและปลอดภัย โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้
 ภาชนะที่เกี่ยวกับการปรุงทุกชนิด และจาน ถ้วย ชาม ต้องสะอาด และต้องมีช้อนกลางสำหรับ
 ตักอาหารทุกครั้ง ภาชนะต่างๆที่ใช้ปรุงอาหารและใช้รับประทานอาหารจะต้องทำความสะอาดและล้าง
 ด้วยน้ำสะอาด โดยใช้น้ำยาล้างจานโดยเฉพาะ ห้ามใช้ผงซักฟอกล้างโดยเด็ดขาดและหลังจากล้างคว่ำไว้
 ให้แห้งก่อนเก็บ สำหรับแก้วดื่มน้ำจะต้องใสสะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็นคาวและควรแยกล้างต่างหาก

2.3) ครัวยอยู่ในสภาพที่สะอาดไม่มีกลิ่น โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้
 ห้องครัวยาจอยู่ในตัวบ้าน หรือ แยกจากตัวบ้านก็ได้ แต่ควรหมั่นทำความสะอาดอยู่เสมอ
 โดยเฉพาะหลังจากการปรุงอาหารทุกครั้ง

2.4) อุปกรณ์ที่ใช้ในครัว สะอาดถูกสุขลักษณะ โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้
 ตู้กับข้าวในห้องครัว และอุปกรณ์เครื่องปรุง เช่น พริก กระเทียม กะปิ น้ำปลา ปลาร้า เกลือ
 ฯลฯ ต้องเก็บให้มิดชิดมีฝาปิดและกันแมลงได้ด้วย ส่วนอุปกรณ์ต่างๆในครัวควรมีลักษณะดังนี้
 เตา อาจเป็นเตาแก๊ส หรือเตาถ่านก็ได้ ซึ่งต้องอยู่ในสภาพที่สะอาดและปลอดภัย หมั่นตรวจดูอุปกรณ์
 ของเตาที่อาจชำรุดเพื่อมิให้เกิดอันตรายในขณะที่ปรุงอาหาร ตู้กับข้าว ควรมีฝาปิดเปิดได้สะดวกและ
 สะอาด กันแมลงได้ และมีรูระบายอากาศถ่ายเทได้ อุปกรณ์ และเครื่อง ปรุงต่างๆ ในครัว เช่น พริก
 กระเทียม หอม กะปิ น้ำปลา ปลาร้า ควรเก็บไว้ในภาชนะที่สะอาดและมีฝาปิด
 หากมีตู้เย็น จะต้องดูแลความสะอาดอยู่เสมอ และใช้เก็บอาหารและเครื่องดื่อย่างเหมาะสม โดยอาหาร
 ที่มีกลิ่นให้ใช้ ถุงพลาสติก หรือ กล่องปิดมิดชิด ส่วนอุณหภูมิควรอยู่ที่ 5 องศาเซลเซียส หรือ น้อยกว่า
 นั้น เมื่อสังเกตควมามีน้ำแข็งเกาะมาก ควรกดปุ่มละลายน้ำแข็งนั้นทันที

2.5) มีน้ำดื่มและน้ำใช้ที่สะอาด โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้
 น้ำดื่ม หมายถึง น้ำที่จะนำมาใช้ดื่มตลอดเวลาต้องเป็นน้ำที่สะอาด หากเป็นน้ำประปา ถ้าไม่
 แนใจควรต้มในภาชนะที่สะอาดก่อนบรรจุขวด หรือภาชนะอื่นๆ และหากเป็นน้ำฝนที่รองไว้ในคุ่ม
 ต้องแน่ใจว่าหลังคาบ้านสะอาดจริง สังกะสีไม่เป็นสนิม ไม่มีฝุ่นละอองเกาะและเก็บไว้ในคุ่มที่สะอาดมี
 ฝาปิดมิดชิด

น้ำใช้ หมายถึง น้ำที่ใช้อาบและซักล้างหากมีใช้น้ำประปา จะต้องผ่านการทำน้ำให้สะอาด เช่น ใช้สารส้ม หรือ กรอง โดยคุณภาพขณะทุกชนิดที่บรรจุต้องสะอาด ไม่มีลูกน้ำหรือสัตว์น้ำตลอดจน ตะไคร่ น้ำเกาะติดภาชนะนั้น

2.6) มีร้านอาหารในชุมชน โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ในการบริการอาหารของเจ้าของบ้านสำหรับนักท่องเที่ยว อาจมีเพียงอาหารเช้า หรือบางมื้อเท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีร้านอาหารในชุมชน คอยให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหารตามสั่ง หรือร้านข้าวแกง และร้านอาหารดังกล่าวควรเป็นเครือข่ายในชุมชนที่ร่วมมือกันต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องร่วมมือในเรื่องของความปลอดภัยของอาหาร ร้านและอุปกรณ์ต่างๆ ที่สำคัญราคาปกติ ไม่แพงจนเกินไป นอกจากนี้ควรมีบริการที่ยิ้มแย้มแจ่มใส และน่าประทับใจ

มาตรฐานที่ 3 ด้านความปลอดภัย ตัวชี้วัดประกอบด้วย

3.1) มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัยโดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ควรมีการจัดให้มีเวรยาม เฝ้าระวังและ ดูแลความปลอดภัย ให้นักท่องเที่ยวโดยมีตารางเวรยามชัดเจน และ อาจมีหัวหน้าซึ่งเป็นผู้นำในชุมชนเพื่อรับผิดชอบ มีการอบรมและฝึกปฏิบัติให้กับเวรยาม เมื่อมีเหตุร้าย และขอความร่วมมือให้ทุกคนในชุมชน สอดส่องดูแลคนแปลกหน้า และรีบแจ้งผู้เป็นเวรยามทันทีเมื่อมีเหตุร้าย

3.2) มีเครื่องมือและวิธีการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุร้าย หรือกรณีนักท่องเที่ยวเจ็บป่วย โดยมีแนวปฏิบัติ และรายละเอียด ดังนี้

เครื่องมือ หมายถึง อุปกรณ์หรือสิ่งที่ใช้เป็นสื่อ เพื่อติดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร พยาบาล สาธารณสุข พนักงานดับเพลิงในกรณีที่เกิดเหตุร้าย เช่น นักท่องเที่ยวเจ็บป่วย ประสบอุบัติเหตุ จี ปร๊น และอื่น ๆ เครื่องมือดังกล่าว ได้แก่ โทรศัพท์ โทรสาร วิทยุ เป็นต้น ซึ่งควรจะมีอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างก็ได้ โดยสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสารต่างๆ ดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง และควรมีการฝึกอบรม โดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติ เมื่อเกิดเหตุการณ์จริง

3.3) มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น หมายถึง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่นักท่องเที่ยวเจ็บป่วย ถูกแมลงสัตว์กัดต่อยและอุบัติเหตุต่าง ๆ ควรมีการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ ก่อนนำส่งสถานพยาบาล เช่น การห้ามเลือด

3.4) มีการคัดค้านักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สินส่วนตัว และเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับยา ในกรณีที่นักท่องเที่ยวมีโรคประจำตัว โดยมีแนวปฏิบัติ และรายละเอียด ดังนี้

วิธีการเตือนนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับรักษาทรัพย์สิน ควรบอกให้ระวังทรัพย์สินมีค่าต่างๆ เช่น กระเป๋าเงิน แหวน สร้อย และเครื่องประดับอื่นๆ ควรสอบถามเกี่ยวกับโรคประจำตัวนักท่องเที่ยว และควรเตือนให้เตรียมยาไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ควรระบุเรื่องดังกล่าวไว้ในเอกสารการลงทะเบียนด้วย เพื่อให้นักท่องเที่ยวหลงลืม

3.5) มีการดูแล และ ซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างในที่พักเพื่อความปลอดภัยอยู่เสมอ โดยมีแนวปฏิบัติ และรายละเอียด ดังนี้

เจ้าของบ้านต้องหมั่นดูแลสิ่งก่อสร้าง ในบ้าน เช่น ประตู หน้าต่าง ตู้ ให้อยู่ในสภาพที่ แข็งแรง และใช้งานได้อยู่ตลอดเวลา และหากชำรุดให้รีบดำเนินการซ่อมแซมทันที

มาตรฐานที่ 4 ด้านการจัดการ ตัวชี้วัดประกอบด้วย

4.1) มีการรวมกลุ่ม ของชาวบ้านจัดการในรูปของชมรมหรือสหกรณ์ โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

การจัดการ โฮมสเตย์ ควรจะเป็นการรวมกลุ่มของชุมชนในรูปแบบของ กลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด และจะต้องมีความพร้อมด้วยในทุกๆ ด้าน สำหรับการดำเนินการ โดยองค์กร หรือ บุคคลอื่นจากนอกพื้นที่ อาจเข้ามาสนับสนุนให้ชุมชนรวมกลุ่มกันทำได้ แต่ไม่ควรดำเนินการในเชิงธุรกิจ ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง

4.2) มีคณะกรรมการบริหารโครงการ โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

เมื่อชุมชน รวมกลุ่มทำโฮมสเตย์ได้แล้ว ควรจัดให้มีคณะกรรมการบริหารโครงการ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และ หลักประชาธิปไตยเป็นสำคัญ กรรมการดังกล่าวจะมีบทบาท และหน้าที่ชัดเจนในการดำเนินการ โฮมสเตย์ของชุมชน

4.3) มีการกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อมิให้เกิดปัญหา ที่ขัดต่อวัฒนธรรม จารีตประเพณี ความเชื่อของชุมชน โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

กรรมการบริหาร โฮมสเตย์ของชุมชน ต้องร่วมกันกำหนดข้อปฏิบัติต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบล่วงหน้า โดยกำหนดสิ่งให้นักท่องเที่ยวทำได้และทำไม่ได้ เช่น การแต่งกายไม่สุภาพ การ

4.4) มีระบบการจองล่วงหน้า และลงทะเบียน เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ระบบจองล่วงหน้า หมายถึง เมื่อนักท่องเที่ยวต้องการมาเที่ยว จะต้องสามารถจองล่วงหน้าได้ โดยควรจัดเตรียมดังนี้

- ใช้โทรศัพท์ หรือ เครื่องขายอินเทอร์เน็ต หรือ ไปรษณีย์ จองโดยตรงกับกรรมการของโฮมสเตย์

- จองผ่านบริษัทนำเที่ยว การจองล่วงหน้าดังกล่าว ต้องมีการตอบรับและต้องแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบข้อปฏิบัติล่วงหน้าด้วย

4.5) มีรายละเอียดเกี่ยวกับ ค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบชัดเจน โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ควรระบุไว้ในข้อมูลการประชาสัมพันธ์ เช่นค่าที่พัก/คน/คืน ค่าอาหาร/คน/มื้อ ค่านำเที่ยว / คน หรือกลุ่ม ฯลฯ

4.6) มีข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างละเอียด ให้นักท่องเที่ยวเลือก โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

เนื่องจากกิจกรรมที่ได้จัดให้นักท่องเที่ยวในแต่ละชุมชน มีลักษณะหลากหลาย และแตกต่างกันตามสภาพของแต่ละชุมชน ดังนั้น จึงควรระบุกิจกรรมที่ชุมชนสามารถจัดไว้ให้ครบถ้วน และให้นักท่องเที่ยวเป็นผู้เลือกตามความต้องการ

4.7) ชุมชนไม่หวังจะสร้างรายได้จากโฮมสเตย์อย่างเดียวและต้องไม่มีผลกระทบต่ออาชีพดั้งเดิมของชุมชน โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

สมาชิกในชุมชน ที่จัดโฮมสเตย์จะ ต้องตระหนักเสมอว่า โฮมสเตย์เป็นเพียงอาชีพเสริม มิใช่อาชีพหลักทั้งนี้สมาชิกของชุมชน หน่วยงานภายนอกที่สนับสนุน และบริษัทนำเที่ยวต้องเข้าใจตรงกัน

4.8) มีผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ที่เป็นคนท้องถิ่น และมีความพร้อมในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ทราบชัดเจน โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

เนื่องจากมีกิจกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจะ ต้องมีการนำเที่ยวในบริเวณชุมชน หรือ ใกล้ชุมชน สถานที่ดังกล่าว อาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน และประวัติศาสตร์ จึงควรใช้คนในชุมชน

มาตรฐานที่ 5 ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ตัวชี้วัดประกอบด้วย

5.1) มีกิจกรรมท่องเที่ยว เช่น เดินป่า ตกปลา ขี่ม้า ปีนเขา จักรยาน ฯลฯ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนในชุมชน โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

เนื่องจากกิจกรรมที่ท่องเที่ยวในแต่ละชุมชนมีหลากหลายตามสภาพพื้นที่ และภูมิประเทศซึ่งกิจกรรมต่างๆ ชุมชนจะร่วมกันจัดขึ้น และกำหนดไว้ชัดเจน มีผู้นำเที่ยว มีความปลอดภัย และเตรียมอุปกรณ์ไว้ให้พร้อม เช่น การตกปลาต้องเตรียมพร้อมว่าใครนำเที่ยว อุปกรณ์ตกปลาคืออะไร และสถานที่ตกปลาอยู่ที่ไหน เป็นต้น

5.2) มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น ทอผ้า จักสาน ฯลฯ โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

โดยทั่วไปชาวบ้านต่างมีความรู้ความสามารถ ในด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านอยู่แล้ว จึงควรจัดให้มีกิจกรรมนี้ให้นักท่องเที่ยวเลือกด้วย เช่น ฝึกหัดการทอผ้า การจักสาน เป็นต้น

5.3) มีกิจกรรมต้อนรับตามประเพณีของท้องถิ่น เช่น บายศรีสู่ขวัญ ฯลฯ โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางถึงชุมชน ควรจัดกิจกรรมต้อนรับ โดยอาศัยวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่เคยปฏิบัติอยู่แล้ว เช่น การบายศรีสู่ขวัญ หรือการต้อนรับด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสและอบอุ่น เป็นต้น โดยกิจกรรม ดังกล่าวไม่ควรปรุงแต่ง จนขัดแย้งกับประเพณีดั้งเดิมของชุมชน

5.4) มีกิจกรรมบันเทิง เช่น คอนเสิร์ต การเต้นรำ การแสดงพื้นบ้าน ฯลฯ โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมด้านบันเทิงหรือกิจกรรม นันทนาการในยามว่าง หรือ ดอนเย็นหรือตามเวลาที่เหมาะสม ควรจัดให้นักท่องเที่ยวเลือกด้วย เช่น คอนเสิร์ตพื้นเมือง การเต้นรำ และการแสดงพื้นบ้าน โดยการแสดงต่างๆ ควรเป็นของชุมชน

5.5) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมทุกชนิดทุกประเภท ที่จัดให้ กับนักท่องเที่ยว จะต้องยึดหลักการเดียวกัน คือ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ทิ้งขยะ ไม่ขีดเขียนบนแผ่นหิน ไม่ส่งเสียงดัง เป็นต้น

5.6) มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างนักท่องเที่ยว กับเจ้าของบ้าน เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของชุมชน และการถ่ายทอดตำนาน หรือประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ในระหว่างนักท่องเที่ยวอยู่ในชุมชนจะต้องตระหนักเสมอว่า เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ด้านนักท่องเที่ยวควรต้องเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน ในขณะที่อยู่กับชุมชนก็ได้เรียนรู้วัฒนธรรมบางอย่างของนักท่องเที่ยวด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ

มาตรฐานที่ 6 ด้านสภาพแวดล้อม ตัวชี้วัดประกอบด้วย

6.1) มีแหล่งท่องเที่ยว ประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือหลายประเภท เช่นแหล่ง โบราณคดี โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร เป็นต้น โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ในบริเวณใกล้ที่พัก ควรมีแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวอย่างน้อย 1 ประเภท ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา ทะเล น้ำตก น้ำพุ ฯลฯ 2) แหล่งโบราณสถาน และประวัติศาสตร์ เช่น วัด เจดีย์ วัดอุโบสถ ฯลฯ 3) แหล่งท่องเที่ยวที่ชุมชนมีอยู่แล้ว และเป็นอาชีพของชุมชน เช่น สวนผลไม้ แปลงผัก บ่อปลา รวมถึงการทำนา/ปลูกข้าว ฯลฯ

6.2) มีการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนอยู่เสมอ โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ชุมชนจะต้องมีส่วนร่วม ในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว โดยร่วมมือกับหน่วยราชการที่มีหน้าที่ดูแลรักษาโดยตรง

6.3) มีสถานพยาบาล ไปรษณีย์ ธนาคารอยู่ไม่ไกลเกินไป โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

โฮมสเตย์ควรอยู่ไม่ไกลจากสถาน พยาบาล เพื่อความสะดวกในการเคลื่อนย้าย นักท่องเที่ยวเมื่อเจ็บป่วย หรือหากไม่มีสถานพยาบาล ควรรู้สถาน พยาบาลที่อยู่ใกล้ที่สุด ส่วน ไปรษณีย์ และธนาคารก็เช่นกัน หากไม่อยู่ใกล้ชุมชน ควรจะรู้สถานที่ที่อยู่ใกล้มากที่สุด เพื่อแนะนำนักท่องเที่ยวได้

6.4) พื้นที่หลัก ยังคงสภาพเดิมของชุมชน และยังรักษาวัฒนธรรม และประเพณีของตน โดยมีแนวปฏิบัติ และรายละเอียด ดังนี้

ชุมชนที่มีโฮมสเตย์ จะต้องช่วยกันรักษาสภาพเดิมของชุมชน โดยไม่ควรเปลี่ยนแปลงให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ จนทำลายวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของชุมชน

มาตรฐานที่ 7 ด้านมูลค่าเพิ่ม ตัวชี้วัดประกอบด้วย

7.1) มีร้านขายของที่ระลึก ในชุมชน โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้
 ควรจัดให้มีร้านค้า หรือมุมเล็ก ๆ ของชุมชน เป็นจุดจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก หากไม่มี ชุมชน
 ควรจัดการให้มีร้านค้าของชุมชนเกิดขึ้น

7.2) มีผลิตภัณฑ์โดยชาวบ้านและใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นผลิต โดยมีแนวปฏิบัติ และ รายละเอียด
 ดังนี้

ชุมชนควรใช้โอกาสนี้ ใช้ภูมิปัญญาที่ชุมชนสั่งสมมา หรือ สิ่งที่ชุมชนริเริ่มขึ้นใหม่ ทำของที่
 ระลึกเพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งของที่ระลึกดังกล่าว อาจเป็นสิ่งของเครื่องใช้ เครื่องประดับ
 เสื้อผ้า ตลอดจนของตกแต่ง หรือ อาหาร ขนม โดยควรใช้วัสดุ หรือวัตถุดิบที่มีในชุมชนนั้นเป็นหลัก

7.3) มีโอกาส ได้เผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชน โดยมีแนวปฏิบัติ และรายละเอียด ดังนี้
 ชุมชนได้ใช้โอกาส ที่นักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ได้เผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชนทุก ๆ ด้าน
 ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสและชื่นชม ซึ่งถือว่าเป็นการทำนุบำรุงวัฒนธรรมของคนอีกด้วย

7.4) มีโอกาส พัฒนาศักยภาพของบุคลากรในชุมชน ในด้านการให้บริการที่ประทับใจ โดยมี
 แนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

การที่ชุมชน ได้มีโอกาสต้อนรับนักท่องเที่ยวแต่ละครั้ง คนในชุมชน ได้มีโอกาสแสดง
 ความสามารถของตนเองตามที่ตนถนัด เช่น การต้อนรับ มัคคุเทศก์ การปรุงอาหาร การทอผ้า จักสาน
 เป็นต้น

มาตรฐานที่ 8 ด้านการส่งเสริมการตลาด ตัวชี้วัดประกอบด้วย

8.1) มีคู่มือ หรือ เอกสารเผยแพร่การท่องเที่ยวเป็นของตนเอง และเป็นข้อมูลจริง โดยคู่มือหรือ
 เอกสารดังกล่าวมีรายละเอียดต่าง ๆ ครบถ้วน เช่น รายการกิจกรรม แหล่งท่องเที่ยว แผนที่เดินทาง โดย
 มีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

โฮมสเตย์แต่ละแห่งควรมีคู่มือ หรือ แผ่นพับ หรือเอกสารที่รวบรวมข้อมูลให้นักท่องเที่ยว
 รับทราบ โดยคู่มือดังกล่าวควรระบุรายละเอียดทุกประเภท ให้นักท่องเที่ยวทราบด้วย อย่างน้อย ควรมี
 กิจกรรมการท่องเที่ยว รายละเอียดค่าใช้จ่าย และการติดต่อ เป็นต้น

8.2) มีการเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้
 เนื่องจากปัจจุบัน การติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำค่อนข้างง่าย โดยคนในท้องถิ่น

8.3) มีรายชื่ออยู่ในคู่มือการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมีแนวปฏิบัติและรายละเอียด ดังนี้

ปัจจุบันสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำคู่มือ และทำเนียบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของประเทศไทย ดังนั้นโฮมสเตย์ต่าง ๆ จึงควรติดต่อเพื่อให้อยู่ในระบบดังกล่าว และในขณะเดียวกันอาจมีการเชื่อมโยงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตของกระทรวง ซึ่งมีโฮมเพจด้านนี้โดยเฉพาะ

แนวคิดและทฤษฎีด้านการจัดการ

1. ความหมายของการจัดการ

ไฮแมนและสก็อตต์ (Haimann and scott, 1970) ได้ให้ความหมายว่า “การจัดการ คือ กระบวนการทางสังคม และเทคนิคในการใช้ทรัพยากรการบริหารในการดำเนินการขององค์กรและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ประสบความสำเร็จหรือบรรลุจุดประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้”

ลองแกนเนคเกอร์และพริงเกิล (Longenecker and Pringle, 1981) กล่าวว่า “การจัดการ คือ กระบวนการรวบรวมและประสานการใช้ทรัพยากรการบริการ เพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรตั้งไว้”

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2543) ได้ให้ความหมายการจัดการ คือ กระบวนการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการบริหารคือ

- 1) การวางแผน (Planning)
- 2) การจัดการองค์การ (Organizing)
- 3) การชี้นำ (Leading)
- 4) การควบคุม (Controlling)

2. การจัดการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ว่าเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวในชนบทซึ่งจะให้ผลประโยชน์อย่างมากในอนาคต การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์นี้เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ ที่ดำเนินการบนแนวคิดของการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ

1. เป็นความคิดรวบยอด (Concept) ในการจัดการท่องเที่ยวแสดงให้เห็นผลได้ 2 ด้าน พร้อม ๆ กัน คือ การปรับปรุงคุณภาพของสวัสดิการชุมชน และปรับปรุงสภาพแวดล้อมไปด้วย
2. เป็นปรากฏการณ์ (Phenomenon) ในการพัฒนาชนบทที่เป้าหมายเกิดจากปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรบุคคล เทคโนโลยีและงบประมาณ
3. เป็นกลยุทธ์ (Strategy) การจัดทำแผนที่ที่ดีที่สุดเพื่อให้ผลประโยชน์ตกแก่สังคมมากที่สุดด้วยความร่วมมือระหว่างเจ้าบ้าน นักท่องเที่ยว และความสอดคล้องของสิ่งแวดล้อม
4. เป็นวิชาการ (Discipline) เป็นที่รวมของสหวิชาการต่าง ๆ วิทยาการด้านการจัดการท่องเที่ยว การจัดการทางการตลาด วิชาการด้านภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้นำมาประยุกต์ใช้ประสานกัน

วิทยา ภูสณอง (2544) กล่าวว่า มีหลักการจัดการเบื้องต้นที่ผู้ดำเนินการจัดการโฮมสเตย์จะต้องตระหนักและถือเป็นบริการที่นักท่องเที่ยวควรจะได้รับ คือ

1. วิธีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบท โดยคงความเป็นดั้งเดิมของชุมชนที่ไม่มีมีการดัดแปลงประเพณีและวัฒนธรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. วัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ มีความน่าสนใจและดึงดูดใจนักท่องเที่ยว อาทิ วิถีชีวิตสวนเกษตรสมรมของชาวคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช วิถีชีวิตริมน้ำบ้านทรงไทยของชาวบ้านปลายโพงพาง จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น
3. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้งของนักท่องเที่ยวและตัวชุมชนเป็นสิ่งที่ผู้ดำเนินการจะต้องตระหนัก
4. ห้องพักที่สะอาดพร้อมอาหารถือเป็นมาตรฐานเบื้องต้นที่ผู้ดำเนินการจัดการจะต้องตระหนัก

5. กิจกรรมการท่องเที่ยว โดยผู้ดำเนินการจัดการจะต้องวางแผนหรือเตรียมจัดรายการนำชมสถานที่ท่องเที่ยวหรือพาชมวิถีชีวิตแล้วแต่ความเหมาะสม เพื่อสร้างความเพลิดเพลินและเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต

และจากประสบการณ์จากการทำงานด้านการพัฒนาโฮมสเตย์ที่ผ่านมา Macnulty (2001) กล่าวว่า การดำเนินการจัดการท่องเที่ยวในลักษณะโฮมสเตย์นี้จะไม่สามารถบรรลุถึงผลสำเร็จได้โดยหากขาดองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ได้แก่ ป่าไม้ น้ำตก ทะเล ภูเขา เป็นต้น

2. พื้นที่หลัก หมายถึง พื้นที่ชนบทที่ยังคงสภาพดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ หมู่บ้านที่ยังคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีเก่าแก่ สวนเกษตร สวนผลไม้ การประมงพื้นบ้าน เป็นต้น ซึ่งที่พักแรมโฮมสเตย์จะตั้งอยู่ในพื้นที่หลักนี้

3. พื้นที่สนับสนุน หมายถึง พื้นที่ที่ใกล้เคียงที่มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็น ได้แก่ ธนาคาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ ร้านค้าทั่วไป เป็นต้น

โดยองค์ประกอบทั้ง 3 นี้ สามารถที่จะรองรับความต้องการพื้นฐานของนักท่องเที่ยว 10 ประการ ดังนี้

1. เติงนอนที่สบายในราคาที่เหมาะสมผล
2. ห้องอาบน้ำและส้วมที่สะอาด
3. อาหารพื้นบ้านง่าย ๆ แต่ปรุงมาอย่างดี
4. ทิวทัศน์และธรรมชาติชนบทที่สวยงาม
5. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่
7. ร้านค้าทั่วไปและร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก
8. ความบันเทิง
9. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
10. ความเป็นมิตรและรอยยิ้มของเจ้าของบ้าน

ทั้งนี้สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงอย่างน้อย 3 ประการ เมื่อจะดำเนินการจัดการในรูปแบบของโฮมสเตย์ คือ (การเดช พัทฒวิเชียร, 2544)

1. การกำหนดพื้นที่ใช้สอย ซึ่งหมายถึงการกำหนดพื้นที่ระหว่างพื้นที่หวงห้ามที่ไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าไปและพื้นที่สาธารณะ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิดผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อความเป็นอยู่ของชุมชน โดยอาจจะแบ่งเป็นพื้นที่สาธารณะ พื้นที่กึ่งสาธารณะ พื้นที่ส่วนตัว ซึ่งในแต่ละพื้นที่มีข้อห้ามและกฎระเบียบแตกต่างกันไป เป็นต้น
2. พันธมิตรทางธุรกิจ ในการดำเนินกิจการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในบางครั้งจะต้องขอความช่วยเหลือหรือขอรับการสนับสนุนจากพันธมิตรทางธุรกิจในด้านต่าง ๆ อาทิ ทางด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ การให้คำแนะนำและให้ความรู้ในการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวซึ่งการมีพันธมิตรทางธุรกิจนี้จะทำอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมลดน้อยลง
3. หลักการขาย การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ต้องคำนึงถึงจุดขายโดยทำการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคของชุมชนเพื่อวางจุดขายและหาทางพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พนิตดา สิงห์ครา (2544) งานวิจัยเรื่อง “ศักยภาพของชุมชนบ้านห้วยฮีในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ 2) เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ กรณีบ้านห้วยฮี อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน โดยทำการศึกษาความคิดเห็นทั้งจากประชาชนในหมู่บ้านและบุคคลภายนอกที่ให้ความช่วยเหลือด้านการท่องเที่ยวในชุมชนแห่งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยผู้นำท้องถิ่น ผู้นำโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สมาชิกในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผู้นำอาวุโส ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานองค์กรเอกชน พนักงานบริษัทท่องเที่ยวและชมรมมัคคุเทศก์ และประชาสัมพันธ์จังหวัด โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 30 คน ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการศึกษารวบรวมใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย การกระจายความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากบริบทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ พร้อมกับนำปัจจัยด้านต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกต

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์คือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวจะพักแรมในชุมชนเสมือนเป็นสมาชิกในครอบครัวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้วัฒนธรรม ชุมชนแห่งนี้ส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวประมาณ 3-4 ปี สามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกระหว่าง 200-600 บาทต่อเดือน แม้รายได้ไม่สูงนักแต่ก็สร้างความพึงพอใจให้แก่ชุมชน เพราะทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาไว้ได้ภายใต้การจัดการท่องเที่ยว ผลการศึกษา เมื่อพิจารณาในแง่สังคม พบว่าชุมชนมีการแบ่งโครงสร้างขององค์กรและมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันอย่างดี อีกทั้งผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถสั่งและชักชวนให้สมาชิกชุมชนร่วมกันทำงานให้สำเร็จได้ ในเชิงกายภาพ การที่ชุมชนตั้งอยู่บนที่สูง ทำให้ได้เปรียบในแง่ของธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงความหลากหลายในพันธุ์พืชและสัตว์ เป็นจุดขายสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แสดงให้เห็นว่าชุมชนบ้านห้วยอิมมีศักยภาพหลายประการที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาได้สู่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์อย่างสมบูรณ์ได้

รัตนชัย คงมัน (2548) งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์โครงสร้างการจัดการของการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในจังหวัดเชียงใหม่” การศึกษามีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ ประการแรก เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างการจัดการของการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์บ้านแม่กำปองและบ้านแม่กลางหลวง ประการที่สอง เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อโฮมสเตย์บ้านแม่กำปองและบ้านแม่กลางหลวง โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโฮมสเตย์ของทั้งสองแห่ง และทำการออกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการโฮมสเตย์บ้านแม่กำปองและบ้านแม่กลางหลวง จำนวนทั้งสิ้น 73 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติเชิงพรรณนาในรูปของความถี่ ร้อยละ และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวโดยใช้สถิติ t-test

ผลการศึกษาพบว่า หมู่บ้านแม่กำปองมีการจัดการชุมชนโฮมสเตย์บ้านมีส่วนร่วมในธุรกิจโฮมสเตย์ร้อยละ 86.12 ของประชากรทั้งหมด โดยแบ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการจัดบ้านพักรองรับนักท่องเที่ยวจำนวน 13 หลัง และมีกิจกรรมการท่องเที่ยว 10 กิจกรรม กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยนักท่องเที่ยวเหล่านี้จะเดินทางมาพักโฮมสเตย์บ้านแม่กำปองโดยรถยนต์ส่วนตัว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะพักที่โฮมสเตย์บ้านแม่กำปอง 2 วัน 1 คืน โดยเสียค่าใช้จ่าย 550 บาทต่อคน ส่วนการจัดการทางด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทางโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และแผ่นพับ ส่วนหมู่บ้านแม่กลางหลวงนั้นมีการจัดการชุมชนโดยชาวบ้านมีส่วนร่วมในธุรกิจโฮมสเตย์ร้อยละ 26.94 ของประชากรทั้งหมด โดยแบ่งเป็นการ

จากการออกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่พักโฮมสเตย์บ้านแม่กำปองและบ้านแม่กลางหลวง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี สถานภาพโสด มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวและพนักงานบริษัทเอกชนตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท

สำหรับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อธุรกิจโฮมสเตย์บ้านแม่กำปองและบ้านแม่กลางหลวงซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 6 ด้าน ซึ่งได้แก่ ผลិតภัณฑ์ ราคา การส่งเสริมการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย การให้บริการ และภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว จากการศึกษพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาพักโฮมสเตย์บ้านแม่กำปองมีความพอใจรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพอใจต่อการให้บริการมากที่สุด รองลงมาคือ ภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวที่มาพักโฮมสเตย์บ้านแม่กลางหลวงมีความพอใจรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยมีความพอใจต่อภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือ การให้บริการและราคาตามลำดับ

ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาพักโฮมสเตย์ทั้ง 2 แห่ง โดยใช้สถิติ t-test พบว่านักท่องเที่ยวมีความพอใจที่แตกต่างกันในด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การส่งเสริมการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย และการให้บริการ และนักท่องเที่ยวมีความพอใจที่ไม่แตกต่างกันในด้านภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว

จุพวดี สุทธิประภา (2549) งานวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ระหว่างกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด กับอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ของโฮมสเตย์ สภาพพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ การจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ กลุ่มนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ ลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยวและข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์และการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การตอบแบบสอบถามของผู้ประกอบการและ

พระ พิพัฒนโยธะพงส์ (2547) การศึกษาการจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาวิธีการจัดการแหล่งพักอาศัยที่เหมาะสมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่พักแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และศึกษาสภาพทั่วไปในปัจจุบันของแหล่ง

สุเนียร์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์และคณะ (2544) ได้ทำการศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดการท่องเที่ยวบ้านโลกโกง ต.กุดหว้า อ.ภูผามาศ จ.อุดรธานี พบว่า หลังจากมีการท่องเที่ยวเข้ามาในหมู่บ้านตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 ทำให้วิถีชีวิตของคนในหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปจากการอย่างสงบเรียบง่าย เป็นความกระตือรือร้นในการรองรับการท่องเที่ยว มีการปรับชีวิตความเป็นอยู่ในเรื่องความสะดวกสบาย การปรุงแต่งรสชาติอาหาร การรื้อฟื้นการแต่งกายและวัฒนธรรมแบบเดิม และมีกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น แต่ขณะเดียวกันมีปัญหาเกิดขึ้นด้วยเช่น การขาดแคลนน้ำ หรืออาหารจากธรรมชาติลดลง เนื่องจากต้องใช้รองรับการท่องเที่ยว ปัญหาขยะที่เพิ่มมากขึ้น แต่ชาวบ้านยังไม่เห็นความสำคัญในการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในหมู่บ้านมากนัก และพบว่ายังมีวิถีชีวิตและภูมิปัญญาชาวบ้านอีกหลายอย่างที่น่าจะมีการศึกษาเพื่อนำมาเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวและจากการพิจารณา

ลักษณะทางกายภาพของการตั้งชุมชนผู้ไทย ควรจะมีการพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวในชุมชนทั้ง ตำบล กุศหว้า และให้สามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของชุมชนอื่นทั้งในระดับจังหวัดและในระดับภูมิภาค

เรย์มอน Raymond (1989) ที่ปรึกษาโครงการด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานวิจัยของ World Bank ได้ทำ การศึกษาซึ่งรวบรวมข้อมูลจากเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตที่เป็นผลมาจากการท่องเที่ยวในเชิงสังคมวิทยา และเรียบเรียงไว้ใน “Social and cultural dimension of tourism” สรุปว่า การท่องเที่ยวจัดเป็นแนวทางที่สำคัญทางหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นแนวทางที่เป็นที่ยอมรับและตระหนักกันโดยทั่วไป แต่ในด้านการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นยังไม่เป็นที่ยอมรับกัน ทั้งที่การท่องเที่ยวได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพ ตลอดจนแบบแผนการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้รับจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งได้รั่วไหลออกไปจากระบบเศรษฐกิจในรูปแบบอื่นเพื่อนำมาใช้ในธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization, 2003) ได้จัดทำรายงานโครงการโฮมสเตย์ในประเทศไทย (Thailand Homestay Project) ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยโดยได้ ทำการศึกษาที่พื้นที่โฮมสเตย์ในประเทศไทย 5 แห่ง ได้แก่ บ้านท่าด่าน จังหวัดนครนายก บ้านห้วยฮี จังหวัดแม่ฮ่องสอน บ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมา บ้านโลกโ่ง จังหวัดกาฬสินธุ์ และบ้านไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี โดยเน้นการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในประเทศไทย และได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดการโฮมสเตย์ที่มีเป้าหมายเป็นชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการจัดการการท่องเที่ยวในหมู่บ้านโลกโ่ง มีความเห็นว่าควรจะรักษาสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของหมู่บ้าน และวางระเบียบข้อปฏิบัติให้เป็นไปในแนวเดียวกัน เน้นการประชาสัมพันธ์ถึงประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวจะได้รับ ขยายโอกาสทางการตลาดโดยเสนอให้โฮมสเตย์เป็นที่พักที่มีความแตกต่างอย่างชัดเจนกันที่พักแบบอื่น และนำเสนอภาพลักษณ์ของโฮมสเตย์ว่าเป็นส่วนสำคัญของการท่องเที่ยวชนบท

ฟูคูดะ (Fukuda, Kinya) ได้เสนอความรู้เกี่ยวกับการจัดการโฮมสเตย์โดยประยุกต์จาก Turtle Inn Nikko ดังนี้

การให้บริการชาวต่างชาติของ Turtle Inn Nikko

1. แนะนำ Turtle Inn Nikko
2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ
3. การรับชาวต่างชาติในระยะแรก
4. ปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างกันของขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม
5. การเจ็บป่วยและการเกิดอุบัติเหตุ
6. ความรู้ความเข้าใจของท้องถิ่นที่มีผลต่อการต้อนรับแขกต่างชาติ
7. วิธีป้องกันการร้องเรียนและเรียกร้องค่าเสียหาย
8. ความพยายามเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณี

การจัดการโฮมสเตย์ สามารถดำเนินการได้ทั้งในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Attractions) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attractions) และแหล่งท่องเที่ยวทางวิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรม (Cultural Attraction)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พักรักษาตัวผู้ส่วตนธรรมชนบทจากการสัมภาษณ์และนำเสนอผลในรูปของความเรียง ส่วนเกี่ยวกับการจัดการด้านต่าง ๆ อีก 8 ด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ โดยนำเสนอผลในรูปตารางประกอบความเรียงโดยนำเสนอผลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พักรักษาตัวผู้ส่วตนธรรมชนบทต่าง ๆ

ตอนที่ 2 การจัดการด้านที่พัก

ตอนที่ 3 การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ

ตอนที่ 4 การจัดการด้านความปลอดภัย

ตอนที่ 5 การจัดการด้านการบริหารจัดการ

ตอนที่ 6 การจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว

ตอนที่ 7 การจัดการด้านสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 8 การจัดการด้านมูลค่าเพิ่ม

ตอนที่ 9 การจัดการด้านการส่งเสริมการตลาด

ตอนที่ 10 ภาพรวมของความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พักรักษาตัวผู้ส่วตนธรรมชนบทและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พักรักษาตัวผู้ส่วตนธรรมชนบท

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท เป็นการศึกษาจากสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ภาพรวมทั้งหมดของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทในพื้นที่ที่ทำการศึกษามี ขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท 3 ประเภท ได้แก่

- 1) ประเภทสัมพันธ์วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ได้แก่ บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 9 หลัง
- 2) ประเภทสัมพันธ์การเกษตร ได้แก่ ที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนรักษ์เขาบายศรี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 7 หลัง
- 3) ประเภทสัมพันธ์ธรรมชาติ ได้แก่ ที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย จังหวัดพังงา จำนวน 30 หลัง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทที่ผ่านการประเมินมาตรฐานที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามาแล้ว โดยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลในแต่ละแห่งดังนี้

- 1) เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท ตัวอย่างเช่น คณะกรรมการบริหาร หรือหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ เป็นต้น

2) เป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบกิจการที่พิกัดสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท ตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบการที่พิกัดสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทแต่ละหลัง นักท่องเที่ยวที่เข้าพักเป็นต้น

3) เป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงมีการได้รับผลเสียหรือผลประโยชน์จากการประกอบกิจการที่พิกัดสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท ตัวอย่างเช่น สมาชิกในครอบครัวของผู้ประกอบการที่พิกัดสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท สมาชิกในชุมชน เป็นต้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาที่พิกัดสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทในครั้งนี้ คือ ใช้แบบสังเกต (Observation Form) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 แบบสังเกต (Observation Form) โดยผู้วิจัยออกแบบขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิดหลักจากเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่พิกัดสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตเอง เพื่อรวบรวมข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ในศักยภาพในการจัดการด้านต่าง ๆ ทั้ง 8 ด้านคือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจากการนำไปใช้ในการสังเกตศักยภาพการจัดการแต่ละด้าน ดังนี้

ศักยภาพมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
ศักยภาพมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ศักยภาพปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ศักยภาพน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ศักยภาพน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

หลังจากนั้นนำค่าคะแนนไปหาค่าเฉลี่ย แล้วนำมาเทียบเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายความว่า	น้อยที่สุด

2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการที่פק สัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่ไม่สามารถสังเกตหรือสังเกตแล้วแต่ไม่ชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลเจาะลึกในการจัดการด้านต่าง ๆ ทั้ง 8 ด้านคือ ด้านที่פק ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด โดยใช้เครื่องบันทึกเสียง บันทึกภาพและจดบันทึก โดยผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์

3. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ชุด คือ แบบสังเกต (Observation Form) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก(Indepth Interview) มีวิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพดังนี้

3.1 แบบสังเกต (Observation Form) สำหรับรวบรวมข้อมูลการจัดการที่פקสัมผัสวัฒนธรรมชนบทด้านต่าง ๆ ทั้ง 8 ด้านคือ ด้านที่פק ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการจัดการที่פקสัมผัสวัฒนธรรมชนบทด้านต่าง ๆ เพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดที่สำคัญที่จะนำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือ

2) ทำการร่างแบบสังเกตโดยให้เนื้อหาครอบคลุมถึงการจัดการที่פקสัมผัสวัฒนธรรมชนบททั้ง 8 ด้าน แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสมสำหรับการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item – objective congruence: IOC) โดยให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน	+1	เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเนื้อหา
ให้คะแนน	0	เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเนื้อหา
ให้คะแนน	-1	เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเนื้อหา

โดยมีเกณฑ์ว่าถ้าข้อใดมีดัชนีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่านำไปใช้ได้

3) ผู้วิจัยนำแบบสังเกตไปขอคำปรึกษา จากเจ้าหน้าที่สำนักพัฒนาการการท่องเที่ยว เพื่อขอคำแนะนำวิธีการสังเกตและฝึกการสังเกต ในการจัดการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ทั้ง 8 ด้าน รวมไปถึงซักถามในประเด็นที่สงสัย

4) ผู้วิจัยนำแบบสังเกตไปเก็บข้อมูลจากที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 10 หลัง แล้วนำมาหาค่าความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ .97

3.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก(Indepth Interview) สำหรับรวบรวมข้อมูลทั่วไปและความเป็นมา รวมถึงการจัดการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ที่ไม่สามารถสังเกตได้ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปและความเป็นมา รวมถึงการจัดการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทด้านต่าง ๆ เพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระ และความคิดรวบยอดที่สำคัญ ที่จะนำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือ

2) ทำการร่างแบบสัมภาษณ์โดยให้เนื้อหาครอบคลุมถึงข้อมูลทั่วไปและความเป็นมา รวมถึงการจัดการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทด้านต่าง ๆ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสมสำหรับใช้ในการวิจัย และนำแบบสัมภาษณ์ไปขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล 2 ลักษณะ คือ ใช้แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ซึ่งมีวิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

1) การลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้แบบสังเกต สังเกตศักยภาพในการจัดการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบททั้ง 8 ด้าน คือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด โดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึกเหตุการณ์ตามสภาพการณ์ที่พบเห็น

2) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยการถาม-ตอบจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรง โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นแนวทางเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและความเป็นมา รวมถึงการจัดการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทด้านต่าง ๆ โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งก่อนทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจ

เข้าใจในเรื่องศักยภาพในการจัดการทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด กับกลุ่มตัวอย่างให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งจากแบบสังเกต (Observation Form) และจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก(Indepth Interview) มานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ข้อมูลจากแบบสังเกต นำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในด้านต่างๆ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำผลมาแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.2 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง ตามมาตรฐาน 8 ด้านคือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาดของที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท และนำเสนอผลในรูปแบบของความเรียง

ผลการวิเคราะห์

ตอนที่ 1 ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทต่าง ๆ

1.1 ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งจึงได้เกิดแนวความคิดที่จะนำทุนทางธรรมชาติดังกล่าวมาสร้างการท่องเที่ยวที่คงวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้านในพื้นที่และเป็นแหล่งกระจายสินค้าท้องถิ่นสู่ผู้บริโภค จึงเกิดแนวความคิดการสร้างตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบผสมผสาน เชิงอนุรักษ์ (Eco-Tourism) แห่งใหม่ของจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีสินค้า OTOP และอาหารพื้นเมืองจำนวนมากมาย โดยเน้นให้คนในชุมชนเกาะบางกะเจ้าเป็นผู้ขายมีการดูแล อบต.บางน้ำผึ้ง นายสำเนา รัศมีทัต จึงได้ร่วมมือกับผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 ตำบลบางน้ำผึ้งและชาวบ้านใน ชุมชนได้มีการประชุมกันและลงมติช่วยกันก่อตั้งบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

แรกเริ่มของการก่อตั้งบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ มีบ้านเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 7 หลังคาเรือน ปัจจุบันมีเพิ่มอีก 2 หลังเป็น 9 หลังคาเรือน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบ้านที่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา และมีบ้านไทยโบราณ 2 หลังคู่ อายุประมาณ 100 กว่าปี แต่ละบ้านพักจะมีอุปกรณ์ต่าง ๆ บริการไว้อย่างเพียงพอ และมีพื้นที่ส่วนร่วมสำหรับให้นั่งพูดคุยสังสรรค์และรับประทานอาหารบริเวณศาลาหน้าบ้านผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 สำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่จะเน้นให้นักท่องเที่ยวสัมผัสกับธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณี มีกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งกลางวันและช่วงหัวค่ำ คือ ในช่วงเวลากลางวันนักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง (เฉพาะวันเสาร์- วันอาทิตย์) สวนศรีนครเขื่อนขันธ์ การขี่จักรยานชมธรรมชาติ และชมแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น โบสถ์เก่าวันบางน้ำผึ้งนอก วัดบางน้ำผึ้งใน วัดราษฎร์รังสรรค์ วัดจากแดง วัดป่าเกด วัดกอแก้ว วัดบางกระสอบ วัดคันลัด วัดทรงธรรม สวนหมากแดง สวนกลางมหานครบริเวณ หมู่ 4 บางน้ำผึ้ง บ้านรูปสมุนไพรรูปกลุ่มดอกไม้เกร็ดปลา บ้านไม้สัก สำหรับกิจกรรมยามค่ำคือการนั่งเรือชมหิ่งห้อยริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยจะมีมัคคุเทศก์เป็น ผู้นำทางซึ่งจะมีความชำนาญในพื้นที่และแนะนำข้อควรปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัย ตลอดจนความรู้ต่าง ๆ ในแต่ละสถานที่ท่องเที่ยว

บางน้ำผึ้งเป็นพื้นที่ราบลุ่มติดแม่น้ำเจ้าพระยาอยู่ในตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็น 1 ตำบลในเกาะบางกะเจ้าหรือกิ่งกระเพาะหมูซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมด 6 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลบางกะเจ้า ตำบลลอบัว ตำบลบางกระสอบ ตำบลบางน้ำผึ้ง ตำบลบางยอ ตำบล ทรงคนอง มีลำคลองมากมายไหลผ่าน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน มีไม้ผลนานาชนิดและพืชผัก อาทิ มะม่วง มะพร้าว หมาก มะละกอ กัญชงต่าง ๆ ผักสวน เช่น

1.2 ข้อมูลทั่วไปและความเป็นมาที่พัลลัมผัสดนธรรมชาติของลุ่มวิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

ช่วงประมาณปลายปี 2548 ทางกลุ่มเริ่มทดลองเปิดท่องเที่ยวมีการลองผิดลองถูกกันไปเพราะทุกคนในกลุ่มต่างคนก็ไม่เคยเป็นมัคคุเทศน์กันมาก่อน ทางกลุ่มได้พยายามปรับปรุงเส้นทางให้ดูน่าสนใจและสร้างความประทับใจ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพิ่ม เพื่อจะได้ดูสวยงามมากขึ้น ไม่เบื่อตาแก่ผู้ที่มาเยือน เป็นต้น โดยการทดลองท่องเที่ยวครั้งนั้น ได้มีคณะอาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีและวิทยาลัยพระปกเกล้าจันทบุรีและอีกหลาย ๆ กลุ่ม ได้ทดลองมาท่องเที่ยวเยี่ยมชมทั้งให้ข้อเสนอแนะดีๆ และให้กำลังใจกับกลุ่ม หลังจากนั้น ก็มีการเปิดท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการเมื่อประมาณต้นปี 2549

เกษตรตำบล เข้ามาแนะนำให้กลุ่มไปจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนรักษ์เขาบายศรี โดยมีสมาชิก 10 คน หลังจากนั้นก็มีการเปิดท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการตอนช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม เป็นช่วงเริ่มเข้าสู่ฤดูผลไม้พอดี ก็เริ่มมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นระยะ ตามคำบอกเล่าและการประชาสัมพันธ์แบบต่างๆ กัน

ผลการท่องเที่ยวครั้งแรกปรากฏว่าไม่คุ้มทุนและมีกิจกรรมท่องเที่ยวยังไม่มีความหลากหลายเพียงพอที่จะดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว ทำให้สมาชิกบางส่วนเริ่มถอยห่างไป หลังจากนั้น ทางกลุ่มได้มีการทบทวนการดำเนินงานการท่องเที่ยว โดยมีทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคตะวันออก ได้เข้าไปช่วยเสริมในเรื่องของกระบวนการจัดการบางส่วน นอกจากนั้น ยังมีกำนันตำบลเขาบายศรี (อดีต) องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาบายศรี เกษตรและอำเภอ มาเป็นที่ปรึกษาประชาสัมพันธ์ให้อีกทางหนึ่ง ทำให้การท่องเที่ยวครั้งต่อๆ มา ทางกลุ่มเริ่มดำเนินการแบบมีทิศทางได้ดีตามลำดับ

หลังจากได้มีการท่องเที่ยวระยะหนึ่ง ยังพบว่า ทางกลุ่มยังขาดข้อมูลเรื่องราวสำคัญๆ ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อีกทั้งภาพรวมของการจัดการท่องเที่ยวในหลายส่วนที่จะต้องพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ข้อมูลด้านสมุนไพรในท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ การบริการสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวให้กลับมาเยือนชุมชนอีกครั้ง

ชุมชนเขาบายศรีเป็นชุมชนเล็กๆ ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบล เขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัด จันทบุรี อยู่ห่างจากตัวจังหวัดจันทบุรีประมาณ 15 ก.ม. อยู่ระหว่างเส้นทางผ่านแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ หลายแห่งของจังหวัดจันทบุรี และตราด เช่น หาดเจ้าหลาว น้ำตกกระทิง วัดเขาสุทิม พระบาทพลวง น้ำตกพร้าว โอเอซิสซีเวิร์ล และเกาะช้าง เป็นต้น

จุดเริ่มต้นที่ประกอบความคิดในการ “ท่องเที่ยวโดยชุมชน” เริ่มต้นเมื่อประมาณปี 2544 ที่ผ่านมา โดยมีคณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีได้ลงมาทำการศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ “เรื่องวิสาหกิจชุมชน” ในพื้นที่ตำบลเขาบายศรีทั้งตำบล มีการเก็บข้อมูลบริบทชุมชน ข้อมูลครัวเรือนและข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรต่างๆ ที่มีอยู่ในตำบลที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

ต่อมา ทางทีมวิจัยมีการค้นพบศักยภาพในเรื่องการท่องเที่ยวที่หมู่บ้านเขาบายศรีแห่งนี้ จึงมีการแตกประเด็นการวิจัยมาเป็นเรื่องท่องเที่ยวเชิงเกษตร – อนุรักษ์ เมื่อประมาณปี 2547 ได้ทำการวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวในครั้งนั้น ได้มีคนในชุมชนมาร่วมประมาณ 4 – 5 คน ในการทำวิจัยได้มีการเก็บข้อมูลเรื่องราวต่างๆ และเตรียมความพร้อม เรื่อง การท่องเที่ยวภายในชุมชน เนื่องจากเป็นสวนผลไม้โบราณที่เก่าแก่แห่งหนึ่งของจังหวัดจันทบุรี โดยมีจุดน่าสนใจ เช่น มีต้นทุเรียน มังคุด เงาะพันธุ์โบราณที่หาดูได้ยาก ที่มีอายุกว่า 100 ปี และมีอุโมงค์เก็บน้ำใต้ดิน ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ในการกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง โดยที่ไม่ต้องเปลืองพื้นที่ในการขุดสระน้ำ มีสวนระกำที่ทำรายได้ให้ตลอดเกือบทั้งปี โดย มีการจัดดอกเกสรระกำตัวผู้ขายให้กับสวนใกล้เคียงและชุมชนต่างถิ่นที่ปลูกสละ เพื่อไปผสมกับเกสรดอกสละเพศเมียให้ติดผลติดตามต้องการ และมีเส้นทางโบราณชอยแซงลึก ที่สมัยก่อนใช้เกวียนเดินจนลึกมาก ปัจจุบันยังหลงเหลือไว้ให้ดู อีกทั้ง ประวัติความเป็นมาของศาลปู่เจ้าเขาบายศรีและวัดเขาบายศรี เป็นต้น

1.3 ข้อมูลทั่วไปและความเป็นมาที่พิกสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

ในราวปี พ.ศ. 2538 เกาะยวน้อยได้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว มีผู้มาเยือนมากขึ้น ทำให้เกิดสภาพของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม โดยเฉพาะการตัดแปลงพื้นที่เพื่อเป็นที่พัก จึงมีปัญหาน้ำเสียเกิดขึ้น แม้ว่าจะเป็นเกรงการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน แต่ขาดการวางแผนในการใช้ทรัพยากรเพื่อที่จะสามารถใช้ได้อย่างยั่งยืน ชาวเกาะยวน้อยจึงได้รวมตัวกันจัดตั้ง “ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย” ขึ้นเพื่อชาวเกาะยวน้อยสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการและวางแผนในการเจริญเติบโต และทิศทางการท่องเที่ยวในเกาะยวน้อย ป้องกันการทำลายทรัพยากรวัฒนธรรมและเป็นการสร้างงานและกระจายรายได้แก่ประชาชนในเกาะยวน้อยทุกคน ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก 30 หลัง

เกาะยวน้อยเป็นเกาะในอ่าวพังงา ซึ่งประกอบด้วยหมู่เกาะอีก 44 เกาะล้อมรอบ ประชาชนประกอบอาชีพประมงเป็นอาชีพหลัก ทั้งเพื่อการบริโภคและส่งออกเพื่อเป็นรายได้

มีทรัพยากรธรรมชาติทั้งบนบกและในทะเลมากมายเช่น หมู่เกาะ แนวประการัง แหล่งหญ้าทะเล และชายหาดที่สวยงามมีการดำเนินวิถีชีวิตแบบพื้นบ้านดั้งเดิม เช่น การจับสัตว์น้ำด้วยเครื่องมือที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น

เกาะยวน้อยได้สร้างชื่อเสียงระดับโลก ด้วยการคว้ารางวัลมรดกโลก “รางวัลดูแลรักษาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวได้อย่างดีเยี่ยม” (Destination Steward ship Award)

จากนิตยสารเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิกแทรเวลเลอร์ 1 ใน 3 ของโลก ในฐานะที่ชุมชนเกาะยวน้อยสามารถจัดการท่องเที่ยวที่พิกสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท (Home Stay) ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง สืบฟูการประมงพื้นบ้านและอนุรักษ์วิถีชีวิตบนเกาะยวน้อย

บรรพบุรุษชาวเกาะยวน้อยอพยพมาจากชายฝั่งเมืองตรัง เมืองสตูล และเมืองอื่น ๆ ที่อยู่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของประเทศไทย เมื่อครั้งสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ประมาณปี พ.ศ. 2328 คราวพม่ายกทัพมาตีหัวเมืองต่าง ๆ ทางภาคใต้ และตีได้หัวเมือง ตามชายฝั่งทะเล ด้านตะวันตก จนกระทั่งได้พบเกาะยวน้อย เกาะยวน้อย และเห็นว่า สองเกาะนี้เป็นทำเลที่เหมาะสมที่จะหลบภัยได้ดี จึงได้ยึดเป็นที่หลบภัยและตั้งหลักแหล่ง ทำมาหากินก่อนปี พ.ศ. 2446 แบ่งการปกครองเป็น 2 ตำบล 24 หมู่บ้าน ขึ้นอยู่กับอำเภอ เมืองพังงา มีนายบ้าน(กำนัน) เป็นผู้ดูแลใกล้ชิดราษฎร ที่ทำงานสร้างเพียงศาลาเล็ก ๆ ขึ้นไว้เรียกว่า"ทำเนียบ" สำหรับเจ้าหน้าที่อำเภอ เก็บภาษีเป็นครั้งคราว การเดินทางใช้เรือแจวหรือเรือใบ และต้องใช้เวลาในการเดินทางหลายชั่วโมงหรือหลายวัน หากเป็น ฤดูมรสุม ในปีพ.ศ. 2446

ทางราชการได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ เรียกว่า "กิ่งอำเภอเกาะยาว" แต่ไม่มีหลักฐานปรากฏว่าหัวหน้าปกครองเป็นใคร คงใช้ทำเนียบเป็นสถานที่ทำงาน ต่อมาในปีพ.ศ. 2463 ได้มีปลัดอำเภอเป็นหัวหน้าฝ่ายปกครองคนแรกคือ นายชื่น วาศนาวิน ได้เปลี่ยนชื่อทำเนียบเป็น"ที่ว่าการกิ่งอำเภอ" ต่อมานายศ เปลี่ยนศรีปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้า ประจำกิ่งอำเภอ (พ.ศ. 2487-2492) ได้เป็นผู้นารายฐรสร้าง ที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ โดยไม่ได้ อาศัยงบประมาณจากทางราชการ และได้ใช้มา จนถึง พ.ศ. 2508 ก็ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในการก่อสร้างที่ว่าการกิ่งอำเภอหลังใหม่ เป็น อาคารเรือนไม้สองชั้น ตามแบบของกรม โยธาธิการ เป็นอาคารที่ว่าการกิ่งอำเภอหลังที่ 3 และได้ใช้เป็น สถานที่ทำงานของกิ่งอำเภอมานจน ตราบเท่าทุกวันนี้ ปัจจุบันได้ยกฐานะ ขึ้นเป็นอำเภอเกาะยาว

ตอนที่ 2 การจัดการด้านที่พัก

2.1 การจัดการด้านที่พักของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พักของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

การจัดการด้านที่พัก	จำนวนโฮมสเตย์ (N=9)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พัก			
1.เสาบ้าน			
1.1 เสาบ้านไม้เอียง	4.55	0.52	มากที่สุด
1.2 เสาบ้านไม้โยก	4.77	0.44	มากที่สุด
1.3 เสาบ้านไม้ผูกอ่อน	4.66	0.50	มากที่สุด
1.4 เสาบ้านไม่มีรอยแตกร้าว	4.66	0.50	มากที่สุด
2. ฝาผนัง			
2.1 ฝาผนังไม่เป็นรู	4.44	0.52	มากที่สุด
2.2 ฝาผนังสามารถกันแดดได้	4.66	0.50	มากที่สุด
2.3 ฝาผนังสามารถกันลมได้	4.66	0.50	มากที่สุด
2.4 ฝาผนังไม่มีรอยแตก	4.33	0.70	มากที่สุด
3. พื้นบ้าน			
3.1 พื้นบ้านเรียบเสมอ	4.55	0.52	มากที่สุด
3.2 พื้นบ้านไม่ลาดเอียง	4.55	0.52	มากที่สุด
3.3 พื้นบ้านไม้ผูกอ่อน	4.66	0.50	มากที่สุด
3.4 หากพื้นต่างระดับมีเครื่องหมายบอกความต่างที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	4.22	1.09	มากที่สุด
4. หลังคา			
4.1 หลังคาไม่มีรอยร้าว	4.66	0.50	มากที่สุด
4.2 หลังคา กันแดดได้	4.77	0.44	มากที่สุด
4.3 หลังคา กันฝนได้	4.88	0.33	มากที่สุด
รวม	4.60	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าความมั่นคงแข็งแรงของที่พักของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าความมั่นคงแข็งแรงแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการดูแลสุขลักษณะในที่พักของบางน้ำผึ้ง โสมสเตย์

การจัดการด้านที่พัก	จำนวนโสมสเตย์ (N=9)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านการดูแลสุขลักษณะ			
1. ห้องนอน			
1.1 มีที่นอนที่สะอาด	4.46	0.44	มากที่สุด
1.2 เครื่องนอนอยู่ในสภาพดีใช้งานได้	4.66	0.50	มากที่สุด
1.3 ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	4.66	0.70	มากที่สุด
1.4 ประตูเปิดปิดได้สะดวก	4.55	0.52	มากที่สุด
1.5 ประตูไม่ชำรุดหรือมีร่อง/รู จนสามารถมองลอดเข้ามาได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ห้องน้ำและห้องส้วม			
2.1 พื้นห้องมีความสะอาด	4.55	0.52	มากที่สุด
2.2 โถส้วมสะอาด	4.33	0.70	มากที่สุด
2.3 โถส้วมอยู่ในสภาพดีใช้งานได้	4.55	0.52	มากที่สุด
2.4 ไม่มีกลิ่นเหม็น	4.55	0.52	มากที่สุด
2.5 ประตูห้องน้ำไม่ชำรุดหรือมีร่อง/รูจนสามารถมองลอดเข้ามาได้	4.55	0.52	มากที่สุด
3. การดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน			
3.1 บริเวณบ้านมีความสะอาด	4.66	0.50	มากที่สุด
3.2 บริเวณบ้านมีความร่มรื่น	4.55	0.52	มากที่สุด
3.3 ไม่มีอุปกรณ์เครื่องใช้เป็นที่เพาะอาศัยของยุง	5.00	0.50	มากที่สุด
รวม	4.63	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าการดูแลสุขลักษณะของที่พักของบางน้ำผึ้ง โสมสเตย์ทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าการดูแลสุขลักษณะของแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 2.1 ค่าร้อยละของวิธีการดูแลสัญลักษณ์ของที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกจัดไว้บริการ
นักท่องเที่ยวของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก		
1.1 เปิดหน้าต่างเพื่อให้อากาศถ่ายเท	9	100.00
1.2 มีการจัดการให้ปราศจากกลิ่นเหม็นอับ	9	100.00
1.3 ใช้เครื่องฟอกอากาศ	-	-
1.4 ใช้วิธีอื่น ๆ	-	-
2. การกำจัดแมลงหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ		
2.1 ใช้สารเคมีในการกำจัด	7	77.77
2.2 ใช้วัสดุจากธรรมชาติ	6	66.66
3. สิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้บริการนักท่องเที่ยว		
3.1 กระจก	9	100.00
3.2 สบู่	9	100.00
3.3 แชมพู	8	88.88
3.4 ผ้าเช็ดตัว	4	44.44
3.5 เครื่องเป่าผม	-	-
3.6 เครื่องทำน้ำอุ่น	-	-
3.7 พัดลม	9	100.00
3.8 เครื่องปรับอากาศ	-	-
3.9 อื่น ๆ	-	-

จากตารางที่ 2.1 จะเห็นได้ว่าโฮมสเตย์ทุกหลังของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์ มีการเปิดหน้าต่างเพื่อให้
อากาศถ่ายเทและจัดการให้ปราศจากกลิ่นเหม็น ส่วนใหญ่มีการใช้ทั้งสารเคมีและใช้วัสดุจากธรรมชาติ
เพื่อกำจัดแมลงหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กระจก สบู่และพัดลม เป็นสิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่บางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์ทุกหลังจัดไว้บริการนักท่องเที่ยว

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านที่พักของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ในรูปความเรียง ดังนี้

1) **ห้องนอน** จัดให้พักมีทั้งแบบห้องแยก ห้องรวมและกางเต็นท์ โดยจะมีลักษณะเป็นส่วนตัว เรียบง่ายและมีเครื่องนอนสะอาด (ที่นอน หมอน ผ้าห่ม มุ้ง) เครื่องนอนจะมีการซักทำความสะอาด ทุกครั้งที่นักท่องเที่ยวออกจากที่พัก จัดเก็บที่นอนอย่างคิมีกล่องพลาสติกเก็บอย่างมิดชิด และทำการปู/วางต้อนรับ/จัดใหม่เมื่อมีนักท่องเที่ยวรายใหม่เข้าพัก มีไฟฟ้าและแสงสว่างพอเหมาะสม โดยจะจัดของใช้บางอย่างที่ให้ความสะดวกสบายเพิ่ม เช่น ไม้แขวนเสื้อ ราวพาดผ้า เป็นต้น

2) **ห้องอาบน้ำและห้องส้วม** ดูแลอย่างสะอาดถูกสุขลักษณะ (มีกระดาษชำระ ถึงทิ้งกระดาษชำระ) มีการถ่ายเทของอากาศดี มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ในห้องน้ำบางอย่าง เช่น สบู่ ยาสิฟิ เป็นต้น ภาชนะใส่น้ำสำหรับอาบน้ำจะมีฝาปิดมิดชิดเพื่อป้องกันการวางไข่ของยุงลาย มีการทำความสะอาดทั้งก่อนและหลังการใช้บริการของนักท่องเที่ยว

3) **การกำจัดแมลงและสัตว์รบกวน** ทางโฮมสเตย์บางน้ำผึ้งจัดการโดยภูมิปัญญาชาวบ้านและของที่มืออยู่ในท้องถิ่นคือ รูปสมุนไพรไล่ยุง สีน้ส้ม OTOP ของหมู่ 3 บางน้ำผึ้ง และวิธีดั้งเดิมคือกางมุ้ง รวมทั้งการจัดการป้องกันลูกน้ำยุงลาย โดยปฏิบัติตามหลักการของสาธารณสุข เนื่องจากบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์จะเปิดรับนักท่องเที่ยวเฉพาะวันเสาร์และอาทิตย์ จึงใช้วิธีพ่นสารเคมีไล่ยุงโดยมีการประสานงานไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลให้จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาพ่นสารเคมีในวันพฤหัสบดีหรือวันศุกร์ นอกจากนี้ทางชุมชนยังได้รับการอบรมจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย คือ การใช้เตาเผาถ่าน โดยการนำเศษไม้ที่ตกอยู่ในเขตชุมชนมาเผาแล้วจะได้น้ำส้มควันไม้ สามารถไล่แมลงได้ ซึ่งไม่ก่อสารที่เป็นอันตรายอีกทั้งไม้ที่เผาไปแล้วนั้นสามารถนำมาทำเป็นถ่านเชื้อเพลิงในการหุงต้มได้อีกด้วย โดยมีจะเผา 2 ครั้งต่อสัปดาห์

2.2 การจัดการด้านที่พักของที่พักร่วมพัสดุวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พักร่วมพัสดุวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

การจัดการด้านที่พัก	จำนวนโฮมสเตย์ (N=7)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พักร่วมพัสดุ			
1.เสาบ้าน			
1.1 เสาบ้านไม้เอียง	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 เสาบ้านไม้โยก	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 เสาบ้านไม้ผุกร่อน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 เสาบ้านไม่มีรอยแตกร้าว	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ฝาผนัง			
2.1 ฝาผนังไม่เป็นรู	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ฝาผนังสามารถกันแดดได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ฝาผนังสามารถกันลมได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 ฝาผนังไม่มีรอยแตก	5.00	0.00	มากที่สุด
3. พื้นบ้าน			
3.1 พื้นบ้านเรียบเสมอ	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 พื้นบ้านไม่ลาดเอียง	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 พื้นบ้านไม้ผุกร่อน	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 หากพื้นต่างระดับมีเครื่องหมายบอกความต่างที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	4.57	0.53	มากที่สุด
4. หลังคา			
4.1 หลังคาไม่มีรอยร้าว	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 หลังคา กันแดดได้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 หลังคา กันฝนได้	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.97	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าความมั่นคงแข็งแรงของที่พักร่วมพัสดุวัฒนธรรมชนบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีทั้งหมดอยู่ใน ระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจะเห็นว่าความมั่นคงแข็งแรงแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านการดูแลสุขลักษณะในที่พักสัมพัส
วัฒนธรรมชนบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

การจัดการด้านที่พัก	จำนวนโฮมสเตย์ (N=7)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
การดูแลสุขลักษณะในที่พัก			
1. ห้องนอน			
1.1 มีที่นอนที่สะอาด	4.57	0.53	มากที่สุด
1.2 เครื่องนอนอยู่ในสภาพดีใช้งานได้	4.42	0.53	มากที่สุด
1.3 ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	4.85	0.37	มากที่สุด
1.4 ประตูเปิดปิดได้สะดวก	4.71	0.75	มากที่สุด
1.5 ประตูไม่ชำรุดหรือมีร่อง/รู จนสามารถมองลอดเข้ามาได้	4.85	0.37	มากที่สุด
2. ห้องน้ำและห้องส้วม			
2.1 พื้นห้องมีความสะอาด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 โถส้วมสะอาด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 โถส้วมอยู่ในสภาพดีใช้งานได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 ไม่มีกลิ่นเหม็น	4.57	0.53	มากที่สุด
2.5 ประตูห้องน้ำไม่ชำรุดหรือมีร่อง/รูจนสามารถมองลอดเข้ามาได้	4.85	0.37	มากที่สุด
3. การดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน			
3.1 บริเวณบ้านมีความสะอาด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 บริเวณบ้านมีความร่มรื่น	4.71	0.75	มากที่สุด
3.3 ไม่มีอุปกรณ์เครื่องใช้เป็นที่เพาะอาศัยของยุง	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.81	0.19	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่าการดูแลสุขลักษณะของที่พักสัมพัสวัฒนธรรมชนบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจะเห็นว่า การดูแลสุขลักษณะของแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 4.1 ค่าร้อยละของวิธีการดูแลสุขลักษณะของที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกจัดไว้บริการนักท่องเที่ยวของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก		
1.1 เปิดหน้าต่างเพื่อให้อากาศถ่ายเท	6	85.71
1.2 มีการจัดการให้ปราศจากกลิ่นเหม็นอับ	3	42.85
1.3 ใช้เครื่องฟอกอากาศ	-	-
1.4 ใช้วิธีอื่น ๆ	-	-
2. การกำจัดแมลงหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ		
2.1 ใช้สารเคมีในการกำจัด	6	85.71
2.2 ใช้วัสดุจากธรรมชาติ	7	100.00
3. สิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้บริการนักท่องเที่ยว		
3.1 กระจก	7	100.00
3.2 สบู่	7	100.00
3.3 แชมพู	2	28.57
3.4 ผ้าเช็ดตัว	1	14.28
3.5 เครื่องเป่าผม	-	-
3.6 เครื่องทำน้ำอุ่น	-	-
3.7 พัดลม	6	85.71
3.8 เครื่องปรับอากาศ	1	14.28
3.9 อื่น ๆ	-	-

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นได้ว่าที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีส่วนใหญ่ใช้วิธีเปิดหน้าต่างเพื่อให้อากาศถ่ายเท คิดเป็นร้อยละ 85.71 ใช้วัสดุจากธรรมชาติเพื่อกำจัดแมลงหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทุกหลัง กระจกและสบู่ เป็นสิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทุกหลังจัดไว้บริการนักท่องเที่ยว

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านที่พักของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีในรูปความเรียง ดังนี้

1) **ห้องนอน** โคมสเตย์แต่ละหลังส่วนใหญ่จะต้องเดินผ่านสวนผลไม้ เพื่อเป็นการป้องกันการเหยียบย่ำพืชผลของชาวบ้าน เจ้าของที่พักจะจัดห้องไว้บริการนักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่จะไม่แยกออกจากตัวบ้าน แต่ยังคงมีความเป็นส่วนตัว โดยพักรวมหรือพักเดี่ยวซึ่งสามารถเลือกได้ตามโคมสเตย์แต่ละหลัง มีที่นอนที่มีการดูแลเปลี่ยนผ้าปูที่นอน ปลอกหมอนและผ้าห่มทุกครั้งหลังจากที่นักท่องเที่ยวออกไป ภายในห้องพักจะมีเครื่องใช้ไว้ให้ เช่น ตู้เสื้อผ้า โต๊ะเครื่องแป้ง เป็นต้น

2) **ห้องอาบน้ำและห้องส้วม** โดยปกติแล้วนักท่องเที่ยวต้องใช้ห้องน้ำห้องส้วมร่วมกับเจ้าของบ้าน แต่สืบเนื่องจากการที่มีหน่วยงานต่าง ๆ เข้าศึกษาดูงานคราวละหลายคน ทำให้เกิดปัญหาความไม่เพียงพอของห้องน้ำ สมาชิกกลุ่มบางคนจึงสร้างห้องน้ำห้องส้วมเพิ่มขึ้น บางคนก็สร้างห้องส้วมแยกออกจากห้องอาบน้ำเพื่อแก้ปัญหาความไม่เพียงพอของห้องอาบน้ำและห้องส้วม และหมั่นดูแลความสะอาดอยู่เสมอ โดยจะทำความสะอาดก่อนและหลังจากการใช้บริการของนักท่องเที่ยว

3) **การกำจัดแมลงและสัตว์รบกวน** เนื่องจากในบริเวณชุมชนไม่มีแหล่งที่เป็นที่เพาะพันธุ์ยุง แต่ก็มีการป้องกันด้วยการฉีดสารเคมีไล่แมลงและยุงไว้ก่อนที่นักท่องเที่ยวเข้าพัก และบ้านแต่ละหลังมีการติดมุ้งลวดเพื่อกันแมลงและสัตว์รบกวน บ้างก็มีมุ้งไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว

2.3 การจัดการด้านที่พักของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย
ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พักรีสอร์ท
วัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

การจัดการด้านที่พัก	จำนวนโฮมสเตย์ (N=30)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พักรีสอร์ท			
1.เสาชาน			
1.1 เสาชานไม่เอียง	4.90	0.30	มากที่สุด
1.2 เสาชานไม่โยก	4.63	0.49	มากที่สุด
1.3 เสาชานไม่ผุกร่อน	4.86	0.34	มากที่สุด
1.4 เสาชานไม่มีรอยแตกร้าว	4.66	0.47	มากที่สุด
2. ฝาผนัง			
2.1 ฝาผนังไม่เป็นรู	4.90	0.30	มากที่สุด
2.2 ฝาผนังสามารถกันแดดได้	4.83	0.37	มากที่สุด
2.3 ฝาผนังสามารถกันลมได้	4.93	0.25	มากที่สุด
2.4 ฝาผนังไม่มีรอยแตก	4.90	0.30	มากที่สุด
3. พื้นบ้าน			
3.1 พื้นบ้านเรียบเสมอ	4.76	0.43	มากที่สุด
3.2 พื้นบ้านไม่ลาดเอียง	4.53	0.50	มากที่สุด
3.3 พื้นบ้านไม่ผุกร่อน	4.86	0.34	มากที่สุด
3.4 หากพื้นต่างระดับมีเครื่องหมายบอกความต่างที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	4.56	0.50	มากที่สุด
4. หลังคา			
4.1 หลังคาไม่มีรอยร้าว	4.76	0.43	มากที่สุด
4.2 หลังคา กันแดดได้	4.83	0.37	มากที่สุด
4.3 หลังคา กันฝนได้	4.93	0.25	มากที่สุด
รวม	4.78	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าความมั่นคงแข็งแรงของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยทั้งหมดอยู่ใน ระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าความมั่นคงแข็งแรงแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านด้านการดูแลสุขลักษณะในที่พักสัมพัส
วัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย

การจัดการด้านที่พัก	จำนวนโฮมสเตย์ (N=30)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านการดูแลสุขลักษณะในที่พัก			
1.ห้องนอน			
1.1 มีที่นอนที่สะอาด	4.76	0.43	มากที่สุด
1.2 เครื่องนอนอยู่ในสภาพดีใช้งานได้	4.76	0.43	มากที่สุด
1.3 ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	4.90	0.30	มากที่สุด
1.4 ประตูเปิดปิดได้สะดวก	4.83	0.37	มากที่สุด
1.5 ประตูไม่ชำรุดหรือมีร่อง/รู จนสามารถมองลอดเข้ามาได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ห้องน้ำและห้องส้วม			
2.1 พื้นห้องมีความสะอาด	4.56	0.50	มากที่สุด
2.2 โถส้วมสะอาด	4.60	0.49	มากที่สุด
2.3 โถส้วมอยู่ในสภาพดีใช้งานได้	4.73	0.44	มากที่สุด
2.4 ไม่มีกลิ่นเหม็น	4.70	0.46	มากที่สุด
2.5 ประตูห้องน้ำไม่ชำรุดหรือมีร่อง/รูจนสามารถมองลอดเข้ามาได้	4.73	0.44	มากที่สุด
3. การดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน			
3.1 บริเวณบ้านมีความสะอาด	4.86	0.34	มากที่สุด
3.2 บริเวณบ้านมีความร่มรื่น	4.60	0.49	มากที่สุด
3.3 ไม่มีอุปกรณ์เครื่องใช้เป็นที่เพาะอาศัยของยุง	4.93	0.25	มากที่สุด
รวม	4.76	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่าการดูแลสุขลักษณะของที่พักสัมพัสวัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อยทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าการดูแลสุขลักษณะของแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 6.1 ค่าร้อยละของวิธีการดูแลสัญลักษณ์ของที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้บริการนักท่องเที่ยวของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก		
1.1 เปิดหน้าต่างเพื่อให้อากาศถ่ายเท	30	100.00
1.2 มีการจัดการให้ปราศจากกลิ่นเหม็นอับ	30	100.00
1.3 ใช้เครื่องฟอกอากาศ	-	-
1.4 ใช้วิธีอื่น ๆ	-	-
2. การกำจัดแมลงหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ		
2.1 ใช้สารเคมีในการกำจัด	30	100.00
2.2 ใช้วัสดุจากธรรมชาติ	23	76.66
3. สิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้บริการนักท่องเที่ยว		
3.1 กระจก	30	100.00
3.2 สบู่	30	100.00
3.3 แชมพู	21	70.00
3.4 ผ้าเช็ดตัว	24	80.00
3.5 เครื่องเป่าผม	-	-
3.6 เครื่องทำน้ำอุ่น	1	16.00
3.7 พัดลม	30	100.00
3.8 เครื่องปรับอากาศ	-	-
3.9 อื่น ๆ	-	-

จากตารางที่ 6.1 จะเห็นได้ว่าที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยทุกหลังมีการเปิดหน้าต่างเพื่อให้อากาศถ่ายเทและจัดการให้ปราศจากกลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีการใช้ทั้งสารเคมีและใช้วัสดุจากธรรมชาติเพื่อกำจัดแมลงหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กระจก สบู่และพัดลม เป็นสิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทุกหลังจัดไว้บริการนักท่องเที่ยว

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านที่พักของที่พักสัมพัส วัฒนธรรมชนบทของชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยในรูปความเรียง ดังนี้

1) **ห้องนอน** จัดให้พักแบบห้องแยกเป็นส่วนตัว และมีเครื่องนอนที่เรียบง่ายและสะอาด โดยจะมีการจัดที่นอน หมอน และผ้าห่ม สมาชิกบางบ้านจะมีบริการมุ้งไว้ให้ และจะทำความสะอาดทุก ครั้งที่นักท่องเที่ยวใช้บริการกลับไปแล้ว นอกจากนี้หากนักท่องเที่ยวต้องการความเป็นส่วนตัว ก็ สามารถเลือกพักกับสมาชิกที่มีการจัดที่พักแยกออกจากตัวบ้านของเจ้าของบ้าน แต่ยังคงอยู่ในรั้ว บริเวณบ้านของสมาชิก ทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกที่พักหลากหลายมากขึ้น

2) **ห้องอาบน้ำและห้องส้วม** ห้องอาบน้ำและห้องส้วมส่วนใหญ่จะใช้ร่วมกับเจ้าของบ้าน โดยมีทั้งแบบห้องอาบน้ำและห้องส้วมอยู่รวมในห้องเดียวกัน และแบบแยกห้องอาบน้ำออกจากห้องส้วม จัดให้มีของใช้จำเป็นไว้ให้ เช่น กระดาษชำระ ถังขยะ เป็นต้น มีการดูแลทำความสะอาดอยู่เสมอ น้ำที่ใช้ภายในที่พักเป็นน้ำจากแหล่งธรรมชาติเช่น น้ำบ่อ น้ำบาดาล น้ำฝนที่รองไว้ใช้

3) **การกำจัดแมลงและสัตว์รบกวน** สมาชิกชมรมส่วนใหญ่จะทำการฉีดสารเคมีเพื่อกำจัดแมลง และสัตว์รบกวนก่อนนักท่องเที่ยวเข้าพัก และส่วนใหญ่บ้านแต่ละหลังจะมีการติดมุ้งลวดและกางมุ้ง เพื่อกันยุงและแมลงต่าง ๆ

ตอนที่ 3 การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ

3.1 การจัดการด้านอาหารและโภชนาการของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอาหารของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=9)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
อาหาร			
1.การปรุงอาหาร			
1.1 อาหารปรุงสุกทั่วกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 อาหารส่วนใหญ่เป็นอาหารพื้นบ้าน	4.77	0.44	มากที่สุด
1.3 ขั้นตอนการปรุงมีความสะอาด	4.88	0.33	มากที่สุด
1.4 เก็บอาหารที่ปรุงเสร็จแล้วมิดชิด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ภาชนะต่าง ๆ			
2.1 ภาชนะที่ใช้ปรุงมีความสะอาด	4.88	0.33	มากที่สุด
2.2 ภาชนะที่ใช้ใส่อาหารมีความสะอาด	4.66	0.50	มากที่สุด
2.3 ภาชนะต่าง ๆ ถูกเก็บในที่สะอาด	4.88	0.33	มากที่สุด
2.4 ภาชนะที่ล้างแล้วมีความสะอาด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.88	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่าการจัดการด้านอาหารของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทุกหลัง อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าการจัดการด้านอาหารแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 7.1 ค่าร้อยละของวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. อาหารมีความสด	9	100.00
2. อาหารแห้งอยู่ในสภาพดี	9	100.00
3. ใช้วัตถุดิบที่อยู่ในชุมชน	9	100.00
4. ล้างวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหาร	9	100.00
5. แยกเก็บวัตถุดิบตามประเภทของอาหาร	9	100.00

จากตารางที่ 7.1 จะเห็นได้ว่าวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทุกหลังมีความสด อาหารแห้งอยู่ใน สภาพดี ใช้วัตถุดิบในชุมชน ล้างวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหาร และแยกเก็บวัตถุดิบตามประเภทของอาหาร

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านห้องครัวของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=9)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ห้องครัว			
1. พื้นครัวมีความสะอาด	4.77	0.44	มากที่สุด
2. ฝาผนังครัวมีความสะอาด	4.66	0.50	มากที่สุด
3. เพดานครัวมีความสะอาด	4.22	1.64	มากที่สุด
รวม	4.55	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่าความสะอาดของห้องครัวของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทุกหลังอยู่ในระดับ มากที่สุด และเมื่อพิจารณาในส่วนต่าง ๆ แล้วจะเห็นได้ว่าความสะอาดของห้องครัวแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 8.1 ค่าร้อยละในการจัดการด้านห้องครัวของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.การจัดการเพื่อถ่ายเทอากาศภายในห้องครัว		
1.1 ใช้ปล่องระบายควันเพื่อถ่ายเทอากาศ	7	77.77
1.2 เปิดหน้าต่างเพื่อถ่ายเทอากาศ	9	100.00
1.3 ใช้พัดลมดูดอากาศ	5	55.55
2. การจัดการเพื่อระบายน้ำภายในห้องครัว		
2.1 มีรางระบายน้ำ	9	100.00
2.2 มีตะแกรงดักเศษอาหาร	9	100.00
2.3 มีบ่อหรือท่อดักไขมัน	5	55.55
3. การป้องกันสัตว์นำโรค		
3.1 ประตูครัวปิดได้สนิท	7	77.77
3.2 ไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค	9	100.00
3.3 ถังขยะมีฝาปิดมิดชิด	9	100.00

จากตารางที่ 8.1 จะเห็นได้ว่าบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทุกหลังใช้การเปิดหน้าต่างเพื่อถ่ายเทอากาศ มีการจัดการ เกี่ยวกับการระบายน้ำโดยมีการใช้รางระบายน้ำและมีตะแกรงดักเศษอาหาร ห้องครัวของ บาง น้ำผึ้งโฮมสเตย์ทุกหลังไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคและถังขยะมีฝาปิดมิดชิด คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอุปกรณ์ในห้องครัวของบางน้ำผึ้ง โสมสค์

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโสมสค์ (N=9)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
อุปกรณ์ในห้องครัว			
1. เตา			
1.1 เตามีสภาพใช้งานได้	4.66	0.50	มากที่สุด
1.2 เตาสะอาด	4.77	0.44	มากที่สุด
2. ตู้กับข้าว			
2.1 ประตูตู้กับข้าวสามารถปิดเพื่อป้องกันแมลงได้	4.88	0.33	มากที่สุด
2.3 ตู้กับข้าวสะอาด	4.88	0.33	มากที่สุด
3. ตู้เย็น			
3.1 ของในตู้เย็นจัดเป็นระเบียบ	4.77	0.44	มากที่สุด
3.2 ตู้เย็น ไม่มีกลิ่นเหม็น	4.44	0.52	มากที่สุด
3.3 ช่องแช่แข็งไม่มีน้ำแข็งเกาะหนา	4.33	0.50	มากที่สุด
รวม	4.67	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่าอุปกรณ์ในห้องครัวของบางน้ำผึ้ง โสมสค์ทุกหลัง ได้แก่ เตามีสภาพ ใช้งานได้และมีความสะอาดอยู่ในระดับมากที่สุด ตู้กับข้าวมีความสะอาดและมีประตูที่ปิดเพื่อกันแมลงได้อยู่ในระดับมากที่สุด และตู้เย็นมีการจัดของเป็นระเบียบ ไม่มีกลิ่นเหม็นและช่องแช่แข็งไม่มีน้ำแข็ง เกาะหนาอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในส่วนต่าง ๆ แล้วพบว่าอุปกรณ์ในห้องครัวแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของบางน้ำฝิ่งโฮมสเตย์

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=9)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
น้ำดื่มและน้ำใช้			
1. น้ำดื่ม			
1.1 น้ำไม่มีสี	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 น้ำไม่มีกลิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 น้ำไม่มีตะกอน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. น้ำใช้			
2.1 น้ำไม่มีสี	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 น้ำไม่มีกลิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 น้ำไม่มีตะกอน	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่าน้ำดื่มและน้ำใช้ของบางน้ำฝิ่งโฮมสเตย์ ไม่มีสี ไม่มีกลิ่นและไม่มีตะกอนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในส่วนต่าง ๆ แล้วพบว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 10.1 แสดงค่าร้อยละในการจัดการด้านน้ำดื่มน้ำใช้ของบางน้ำฝิ่งโฮมสเตย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. น้ำดื่ม		
1.1 น้ำดื่ม ผ่านการกรอง	9	100.00
1.2 น้ำดื่ม ผ่านการต้ม	5	55.55
1.3 ช้อน้ำดื่มบรรจุขวด	8	88.88
2. น้ำใช้		
2.1 รองน้ำฝนไว้ใช้	9	100.00
2.2 น้ำใช้มาจากการประปาท้องถิ่น	-	-
2.3 น้ำที่มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ	9	100.00

จากตารางที่ 10.1 จะเห็นได้ว่าบางน้ำฝิ่งโฮมสเตย์ทุกหลังจัดน้ำดื่มที่ผ่านการกรองให้ และส่วนใหญ่ช้อน้ำดื่มบรรจุขวด คิดเป็นร้อยละ 88.88 และบางน้ำฝิ่งโฮมสเตย์ทุกหลังมี น้ำใช้ จากการรองน้ำฝนไว้ใช้ จากการประปาท้องถิ่น และจากแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ

ตารางที่ 10.2 ค่าร้อยละในการจัดการด้านร้านอาหารในชุมชนของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีร้านสะดวกซื้อหรือร้านขายของชำ	9	100.00
2. มีร้านอาหารตามสั่ง	9	100.00
3. มีร้านขายข้าวแกง	9	100.00
4. มีตลาด	9	100.00

จากตารางที่ 10.2 จะเห็นได้ว่าบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์ทุกหลังอยู่ใกล้ร้านสะดวกซื้อหรือร้านขายของชำ ร้านอาหารตามสั่ง ร้านขายข้าวแกงและตลาด

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านอาหารและโภชนาการของบางน้ำผึ้ง โฮมสเตย์ในรูปความเรียง ดังนี้

1) **ครัวและอุปกรณ์ในครัว** ครัวจะมีการหมั่นทำความสะอาดตลอดเวลา อุปกรณ์เครื่องใช้ในครัวจะจัดวางในพื้นที่ที่อากาศถ่ายเทมีผ้าปิดคลุมมิดชิด ห่างไกลจากแมลงและสัตว์ต่าง ๆ โดยอุปกรณ์ในครัวและเครื่องปรุงอาหารสะอาดถูกหลักอนามัย ภาชนะใส่อาหารสะอาดและปลอดภัย คือมีการเลือกใช้ภาชนะให้เหมาะสมกับลักษณะของอาหาร เช่น ถ้าเป็นอาหารร้อนก็จะใช้ภาชนะทนร้อน เป็นต้น

2) **อาหาร** อาหารที่ทำมาจากวัตถุดิบจากธรรมชาติในบริเวณท้องถิ่น และจะจัดให้รับประทานอาหารพร้อมกันเป็นการฝึกและเรียนรู้วัฒนธรรมการกินร่วมกัน อาจมีการร่วมกันทำอาหารกับเจ้าบ้านด้วย น้ำดื่มเป็นน้ำสะอาดที่มีการผ่านกระบวนการกรองอย่างได้มาตรฐาน โดยจะจัดอาหารให้แก่นักท่องเที่ยวมีอยู่ 3-4 อย่างและของหวาน 1 อย่าง

รายการอาหารที่ทางโฮมสเตย์บางน้ำผึ้งปรุงเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวมีดังนี้

- ประเภทน้ำพริกพร้อมผักต้ม ผักทอด (ผักในท้องถิ่น) เช่น น้ำพริกกะปิ น้ำพริกปลาทุ น้ำพริกปลาป่น น้ำพริกอ่อง เป็นต้น

- ประเภทผัดผัก เช่น ผัดถั่วงอก ผัดผักรวมมิตร ผัดมะระใส่ไข่ เป็นต้น

- ประเภทแกง เช่น แกงจืดเห็ด แกงเขียวหวาน แกงส้ม

- ประเภททอด เช่น ปลาราดพริก ไช้ลูกเขย ปลาสดทอด ทอดมัน ไก่ทอด เป็นต้น

- ประเภทต้มจืด และต้มยำ เช่น ซุปไก่ ต้มจืดผัก ต้มยำกุ้ง ต้มยำไก่ เป็นต้น

- ของหวาน เช่น ลูกจากตม่น้ำตาล มะพร้าวกะทิตม่น้ำตาล กะท้อลอยแก้ว กล้วยบวชชี และผลไม้ตามฤดูกาล

3) น้ำดื่มและน้ำใช้

- น้ำดื่ม เป็นน้ำสะอาดที่ผ่านการกรองอย่างได้มาตรฐาน โดยชาวบ้านในชุมชนจะนำภาชนะไปกรองยังเครื่องกรองน้ำหยอดเหรียญที่ตั้งอยู่หลาย ๆ จุดภายในชุมชน แต่ก็มีโฮมสเตย์บางหลังที่ซื้อน้ำดื่มบรรจุขวด เพื่อความสะดวก

- น้ำใช้ ส่วนใหญ่เป็นน้ำบาดาล และน้ำฝนที่รองใส่ภาชนะต่าง ๆ

3.2 การจัดการด้านอาหารและโภชนาการของที่พักรีสต์ส่ววัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอาหารของที่พักรีสต์ส่ววัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=7)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
อาหาร			
1.การปรุงอาหาร			
1.1 อาหารปรุงสุกทั่วกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 อาหารส่วนใหญ่เป็นอาหารพื้นบ้าน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 ขั้นตอนการปรุงมีความสะอาด	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 เก็บอาหารที่ปรุงเสร็จแล้วมิดชิด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ภาชนะต่าง ๆ			
2.1 ภาชนะที่ใช้ปรุงมีความสะอาด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ภาชนะที่ใช้ใส่อาหารมีความสะอาด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ภาชนะต่าง ๆ ถูกเก็บในที่สะอาด	4.57	0.53	มากที่สุด
2.4 ภาชนะที่ล้างแล้วมีความสะอาด	4.71	0.48	มากที่สุด
รวม	4.91	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่าการจัดการด้านอาหารของที่พักรีสต์ส่ววัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจะเห็นว่าจัดการด้านอาหารแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ

ตารางที่ 11.1 ค่าร้อยละของวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของที่พักร่วมผู้ส่วพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. อาหารมีความสด	7	100.00
2. อาหารแห้งอยู่ในสภาพดี	7	100.00
3. ใช้วัตถุดิบที่อยู่ในชุมชน	7	100.00
4. ล้างวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหาร	7	100.00
5. แยกเก็บวัตถุดิบตามประเภทของอาหาร	7	100.00

จากตารางที่ 11.1 จะเห็นได้ว่าวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของที่พักร่วมผู้ส่วพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีทุกหลังมีความสด อาหารแห้งอยู่ในสภาพดี ใช้วัตถุดิบในชุมชน ล้างวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหาร และแยกเก็บวัตถุดิบตามประเภทของอาหาร

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านห้องครัวของที่พักร่วมผู้ส่วพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=7)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ห้องครัว			
1. พื้นครัวมีความสะอาด	4.85	0.37	มากที่สุด
2. ฝาผนังครัวมีความสะอาด	4.71	0.48	มากที่สุด
3. เพดานครัวมีความสะอาด	4.71	0.48	มากที่สุด
รวม	4.75	0.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่าความสะอาดของห้องครัวของที่พักร่วมผู้ส่วพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในส่วนต่าง ๆ แล้วจะเห็นได้ว่าความสะอาดของห้องครัวแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 12.1 ค่าร้อยละในการจัดการด้านห้องครัวของที่พัคสัมพัคสัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.การจัดการเพือถ่ายเทอากาศภายในห้องครัว		
1.1 ใช้ปล่องระบายควันเพือถ่ายเทอากาศ	-	-
1.2 เปิดหน้าต่างเพือถ่ายเทอากาศ	5	71.42
1.3 ใช้พัดลมดูดอากาศ	2	22.22
2. การจัดการเพือระบายน้ำภายในห้องครัว		
2.1 มีรางระบายน้ำ	6	85.71
2.2 มีตะแกรงดักเศษอาหาร	4	57.14
2.3 มีบ่อหรือท่อคักไขมัน	-	-
3. การป้องกันสัตว์นำโรค		
3.1 ประตูครัวปิดได้สนิท	7	100.00
3.2 ไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค	7	100.00
3.3 ถังขยะมีฝาปิดมิดชิด	7	100.00

จากตารางที่ 12.1 จะเห็นได้ว่าที่พัคสัมพัคสัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีส่วนใหญ่ใช้การเปิดหน้าต่างเพือถ่ายเทอากาศ คิดเป็นร้อยละ 71.42 โดยส่วนใหญ่มีการจัดการเกี่ยวกับการระบายน้ำโดยใช้รางระบายน้ำ คิดเป็นร้อยละ 85.71 และห้องครัวของที่พัคสัมพัคสัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีทุกหลังไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค ถังขยะมีฝาปิดมิดชิด และประตูครัวปิดได้สนิท

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอุปกรณ์ในห้องครัวของที่พักร่วมผู้ส
 วัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=7)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
อุปกรณ์ในครัว			
1. เตา			
1.1 เตามีสภาพใช้งานได้	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 เตาสะอาด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ตู้กับข้าว			
2.1 ประตูตู้กับข้าวสามารถปิดเพื่อป้องกันแมลงได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ตู้กับข้าวสะอาด	4.42	0.78	มากที่สุด
3. ตู้เย็น			
3.1 ของในตู้เย็นจัดเป็นระเบียบ	4.28	0.48	มากที่สุด
3.2 ตู้เย็นไม่มีกลิ่นเหม็น	4.14	0.37	มาก
3.3 ช่องแช่แข็งไม่มีน้ำแข็งเกาะหนา	4.00	0.57	มาก
รวม	4.54	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่าอุปกรณ์ในห้องครัวของที่พักร่วมผู้สวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อยกเว้น ตู้เย็นไม่มีกลิ่นเหม็นและช่องแช่แข็งไม่มีน้ำแข็งเกาะหนา อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักรักษาตัว
วัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=7)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
น้ำดื่มและน้ำใช้			
1. น้ำดื่ม			
1.1 น้ำไม่มีสี	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 น้ำไม่มีกลิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 น้ำไม่มีตะกอน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. น้ำใช้			
2.1 น้ำไม่มีสี	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 น้ำไม่มีกลิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 น้ำไม่มีตะกอน	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่าน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักรักษาตัววัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีทุกหลังไม่มีสี ไม่มีกลิ่นและไม่มีตะกอน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในส่วนต่าง ๆ แล้วจะเห็นได้ว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 14.1 แสดงค่าร้อยละในการจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักสัมพัคส์วัฒนธรรมนชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนเขารักษ์บายศรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. น้ำดื่ม		
1.1 น้ำดื่ม ผ่านการกรอง	-	-
1.2 น้ำดื่ม ผ่านการต้ม	-	-
1.3 ชื้อน้ำดื่มบรรจุขวด	7	100
2. น้ำใช้		
2.1 ร่อนน้ำฝนไว้ใช้	7	100
2.2 น้ำใช้มาจากการประปาท้องถิ่น	-	-
2.3 น้ำที่มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ	7	100

จากตารางที่ 14.1 จะเห็นได้ว่าที่พักสัมพัคส์วัฒนธรรมนชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขารักษ์บายศรีทุกหลังชื้อน้ำดื่มบรรจุขวด และที่พักสัมพัคส์วัฒนธรรมนชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขารักษ์บายศรีทุกหลังมีน้ำใช้จากการร่อนน้ำฝนไว้ใช้และน้ำที่มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ

ตารางที่ 14.2 ค่าร้อยละในการจัดการด้านร้านอาหารในชุมชนของที่พักสัมพัคส์วัฒนธรรมนชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขารักษ์บายศรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีร้านสะดวกซื้อหรือร้านขายของชำ	7	100
2. มีร้านอาหารตามสั่ง	-	-
3. มีร้านขายข้าวแกง	-	-
4. มีตลาด	-	-

จากตารางที่ 14.2 จะเห็นได้ว่าที่พักสัมพัคส์วัฒนธรรมนชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขารักษ์บายศรีมีร้านสะดวกซื้อหรือร้านขายของชำเท่านั้น

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านอาหารและโภชนาการของที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขารักษ์บายศรีในรูปความเรียงดังนี้

1) **ครัวและอุปกรณ์ในครัว** ครัวมีการระบายอากาศและแสงสว่างที่เพียงพอ มีความสะอาดและเป็นระเบียบ มีการทำความสะอาดในบริเวณที่ใช้เตรียมอาหาร ปรงอาหารและบริเวณเตาหุงต้ม หลังจากปรงอาหาร อุปกรณ์เครื่องใช้ในครัวเก็บในที่ที่อากาศถ่ายเท ห่างไกลจากแมลงและสัตว์ต่าง ๆ ถึงขณะในครัวมีฝาปิดมิดชิด

2) **อาหาร** อาหารที่ทำส่วนใหญ่เป็นอาหารที่มาจากวัตถุดิบในบริเวณท้องถิ่น และหากนักท่องเที่ยวต้องการสั่งอาหารเพิ่มเติมหรือต้องการเปลี่ยนแปลงเป็นพิเศษก็สามารถบอกกับเจ้าของบ้านได้ เพื่อเจ้าของบ้านจะได้ฝึกการต้อนรับแขกและพัฒนาฝีมือตัวเองด้วย

โดยอาหารมื้อเช้า คือ ข้าวต้ม และรายการอาหารที่ทางที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเขารักษ์ปรงเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว เช่น น้ำพริกกับผัก แกงส้มผักรวม ไก่ต้มส้มระกำ ไก่ต้มกระวาน หมูผัดกระวาน ซึ่ง “กระวาน” และ “ระกำ” คือ วัตถุดิบที่หาได้ในชุมชน

3) **น้ำดื่มและน้ำใช้**

- น้ำดื่ม เป็นน้ำดื่มบรรจุขวดที่ผ่านกระบวนการกรองอย่างได้มาตรฐาน

- น้ำใช้ ส่วนใหญ่เป็นน้ำฝนที่รองใส่ภาชนะต่าง ๆ และมีการชุบ่อ ทำ อุโมงค์เก็บน้ำไว้ใต้ดิน

โดยภูมิปัญญาชาวบ้าน สามารถกักเก็บน้ำได้ปริมาณนับแสนลิตรมีอุปกรณ์นำน้ำมาใช้แบบสมัยโบราณเรียกว่า “คัน โพง”

3.3 การจัดการด้านอาหารและโภชนาการของที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอาหารของที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อย

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=30)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
อาหาร			
1.การปรุงอาหาร			
1.1 อาหารปรุงสุกทั่วกัน	4.83	0.37	มากที่สุด
1.2 อาหารส่วนใหญ่เป็นอาหารพื้นบ้าน	4.53	0.50	มากที่สุด
1.3 ขั้นตอนการปรุงมีความสะอาด	4.83	0.37	มากที่สุด
1.4 เก็บอาหารที่ปรุงเสร็จแล้วมิดชิด	4.83	0.37	มากที่สุด
2. ภาชนะต่าง ๆ			
2.1 ภาชนะที่ใช้ปรุงมีความสะอาด	4.90	0.30	มากที่สุด
2.2 ภาชนะที่ใช้ใส่อาหารมีความสะอาด	4.56	0.50	มากที่สุด
2.3 ภาชนะต่าง ๆ ถูกเก็บในที่สะอาด	4.86	0.34	มากที่สุด
2.4 ภาชนะที่ล้างแล้วมีความสะอาด	4.83	0.40	มากที่สุด
รวม	4.76	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่าการจัดการด้านอาหารของที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าการจัดการด้านอาหารแต่ละข้ออยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกข้อ

ตารางที่ 15.1 จำนวนร้อยละของวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทชมรมการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. อาหารมีความสด	30	100.00
2. อาหารแห้งอยู่ในสภาพดี	30	100.00
3. ใช้วัตถุดิบที่อยู่ในชุมชน	30	100.00
4. ล้างวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหาร	30	100.00
5. แยกเก็บวัตถุดิบตามประเภทของอาหาร	30	100.00

จากตารางที่ 15.1 จะเห็นได้ว่าวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทชมรม
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยทุกหลังมีความสด อาหารแห้งอยู่ในสภาพดี ใช้วัตถุดิบในชุมชน
ล้างวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหาร และแยกเก็บวัตถุดิบตามประเภทของอาหาร

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการด้านห้องครัวของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรม
ชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโสมสตร์ (N=30)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ห้องครัว			
1. พื้นครัวมีความสะอาด	4.83	0.37	มากที่สุด
2. ฝาผนังครัวมีความสะอาด	4.66	0.47	มากที่สุด
3. เพดานครัวมีความสะอาด	4.83	0.37	มากที่สุด
รวม	4.77	0.09	มากที่สุด

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่าความสะอาดของห้องครัวของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบท
ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในส่วนต่าง ๆ แล้ว
จะเห็นได้ว่าความสะอาดของห้องครัวแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 16.1 ค่าร้อยละในการจัดการด้านห้องครัวของที่พักรักษาตัวคนชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.การจัดการเพื่อถ่ายเทอากาศภายในห้องครัว		
1.1 ใช้ปล่องระบายควันเพื่อถ่ายเทอากาศ	-	-
1.2 เปิดหน้าต่างเพื่อถ่ายเทอากาศ	30	100
1.3 ใช้พัดลมดูดอากาศ	19	63.33
2. การจัดการเพื่อระบายน้ำภายในห้องครัว		
2.1 มีรางระบายน้ำ	30	100
2.2 มีตระแกรงดักเศษอาหาร	30	100
2.3 มีบ่อหรือท่อดักไขมัน	13	43.33
3. การป้องกันสัตว์นำโรค		
3.1 ประตูครัวปิดได้สนิท	30	100
3.2 ไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค	30	100
3.3 ถังขยะมีฝาปิดมิดชิด	30	100

จากตารางที่ 16.1 จะเห็นได้ว่าที่พักรักษาตัวคนชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อยทุกหลังใช้การเปิดหน้าต่างเพื่อถ่ายเทอากาศ มีการจัดการเกี่ยวกับการระบายน้ำโดยการใช้รางระบายน้ำและมีตระแกรงดักเศษอาหาร และห้องครัวของที่พักรักษาตัวคนชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อยทุกหลังไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค ถังขยะมีฝาปิดมิดชิดและประตูครัวปิดได้สนิท

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอุปกรณ์ในห้องครัวของที่พักรักษาตัว
 วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=30)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
อุปกรณ์ในครัว			
1. เตา			
1.1 เตามีสภาพใช้งานได้	4.43	1.27	มากที่สุด
1.2 เตาสะอาด	4.90	0.30	มากที่สุด
2. ตู้กับข้าว			
2.1 ประตูตู้กับข้าวสามารถปิดเพื่อป้องกันแมลงได้	4.86	0.34	มากที่สุด
2.3 ตู้กับข้าวสะอาด	4.86	0.34	มากที่สุด
3. ตู้เย็น			
3.1 ของในตู้เย็นจัดเป็นระเบียบ	4.76	0.43	มากที่สุด
3.2 ตู้เย็น ไม่มีกลิ่นเหม็น	4.76	0.43	มากที่สุด
3.3 ช่องแช่แข็งไม่มีน้ำแข็งเกาะหนา	4.83	0.37	มากที่สุด
รวม	4.77	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่าอุปกรณ์ในครัวของที่พักรักษาตัววัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อยทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักสัมพัศ
วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=30)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
น้ำดื่มและน้ำใช้			
1. น้ำดื่ม			
1.1 น้ำไม่มีสี	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 น้ำไม่มีกลิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 น้ำไม่มีตะกอน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. น้ำใช้			
2.1 น้ำไม่มีสี	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 น้ำไม่มีกลิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 น้ำไม่มีตะกอน	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่าน้ำดื่มและน้ำใช้มีของของที่พักสัมพัศวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อยทุกหลัง ไม่มีสี ไม่มีกลิ่นและไม่มีตะกอน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในส่วนต่าง ๆ แล้วจะเห็นได้ว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 18.1 ค่าร้อยละในการจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักสัมพัศวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. น้ำดื่ม		
1.1 น้ำดื่ม ผ่านการกรอง	-	-
1.2 น้ำดื่ม ผ่านการต้ม	30	100
1.3 ช้อน้ำดื่มบรรจุขวด	30	100
2. น้ำใช้		
2.1 รองน้ำฝนไว้ใช้	30	100
2.2 น้ำใช้มาจากการประปาท้องถิ่น	30	100
2.3 น้ำที่มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ	30	100

จากตารางที่ 18.1 จะเห็นได้ว่าที่พัศสัมพัศวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะขาวน้อยทั้งหมดจัดน้ำดื่มที่ผ่านการต้มและช้อน้ำดื่มบรรจุขวดให้ มีน้ำใช้มาจากการรองน้ำฝนไว้ใช้ และน้ำที่มาจากประปา ท้องถิ่นและน้ำที่มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ

ตารางที่ 18.2 ค่าร้อยละในการจัดการด้านร้านอาหารในชุมชนของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทชมรม การ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีร้านสะดวกซื้อหรือร้านขายของชำ	30	100.00
2. มีร้านอาหารตามสั่ง	30	100.00
3. มีร้านขายข้าวแกง	30	100.00
4. มีตลาด	30	100.00

จากตารางที่ 18.2 จะเห็นได้ว่าที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทชมรม การ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เกาะยวน้อยทุกหลังอยู่ใกล้ร้านสะดวกซื้อหรือร้านขายของชำ ร้านอาหารตามสั่ง ร้านขายข้าวแกงและ มีตลาด

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านอาหารและโภชนาการของ ที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทชมรม การ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยในรูปความเรียง ดังนี้

1) คริวและอุปกรณ์ในครัว คริวจะทำความสะอาดทุกครั้งหลังการปรุงอาหาร มีการระบาย อากาศภายในครัวที่ดี สมาชิกบางคนมีครัวที่ยื่นออกมานอกชานจึงไม่ประสบปัญหากลิ่นรบกวนจาก การปรุงอาหาร ภาชนะและอุปกรณ์ในครัวถูกล้างอย่างถูกต้องก่อนนำมาใช้และเก็บอย่างเหมาะสม มีการ รักษาท่อระบายน้ำและร่องน้ำให้ปราศจากกลิ่นเหม็น

2) อาหาร อาหารส่วนใหญ่ทำมาจากวัตถุดิบที่หามาได้จากในทะเล เนื่องจากมีกิจกรรมที่ นักท่องเที่ยวสามารถได้สัมผัสวิถีชีวิต เช่น การตกหมึก ตกกุ้ง การออกเรือหาปลากับเจ้าของบ้าน จากนั้นเจ้าของบ้านจะจัดการปรุงและร่วมรับประทานอาหารที่ทำ เช่น น้ำพริกกะปิ ผัดผักรวมมิตร ปลาทอดขมิ้น แกงส้ม ปลาราดพริก และผลไม้ตามฤดูกาล

3) น้ำดื่มและน้ำใช้

- น้ำดื่ม ชมรม การ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยมีน้ำสะอาดที่ผ่านการต้ม และเพื่อความ สะดวกสมาชิกชมรม การ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยมักซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดที่ผ่านการกรอง

- น้ำใช้ ส่วนใหญ่เป็นน้ำบาดาล และน้ำฝนที่รองใส่ภาชนะต่าง ๆ

ตอนที่ 4 การจัดการด้านความปลอดภัย

4.1 การจัดการด้านความปลอดภัยของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

ตารางที่ 19 ค่าร้อยละในการจัดการด้านความปลอดภัยของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย		
1.1 มีตารางการจัดเวรยามในการดูแลรักษาความปลอดภัย	9	100.00
1.2 ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นคนในชุมชน	9	100.00
1.3 จัดการอบรมให้แก่ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัย	9	100.00
2. เครื่องมือและวิธีสื่อสารกับเจ้าหน้าที่		
2.1 มีวิทยุสื่อสาร	-	-
2.2 มีโทรศัพท์ภายในที่พัก	9	100.00
2.3 มีโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณชุมชน	9	100.00
2.4 จัดอบรมคนในชุมชนกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน	9	100.00
3. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น		
3.1 มียาสามัญประจำบ้าน	9	100.00
3.2 มีการจัดอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	9	100.00
4. การเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยว		
4.1 มีหน่วยประชาสัมพันธ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว	9	100.00
4.2 ให้นักท่องเที่ยวแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับโรคประจำตัว	9	100.00
5. การดูแลกลอนและล็อคต่าง ๆ		
5.1 กลอนประตูภายในบ้านอยู่ในสภาพใช้งานได้	9	100.00
5.2 ล็อคต่าง ๆ ของตู้อยู่ในสภาพใช้งานได้	9	100.00

จากตารางที่ 19 จะเห็นได้ว่าการจัดการด้านความปลอดภัยของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทุกหลัง มีการจัดเวรยามดูแล มีเครื่องมือและวิธีสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ มีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีการเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยว และการดูแลกลอนและล็อคต่าง ๆ

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านความปลอดภัยของบาง น้ำผึ้งโฮมสเตย์ในรูปความเรียง ดังนี้

1) การจัดการเวรยามดูแลความปลอดภัย โฮมสเตย์บางน้ำผึ้งมีการจัดเวรยามคอยดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวหลังจากเข้าพักในที่พักเรียบร้อยแล้วในแต่ละคืน อีกทั้งเจ้าของบ้านจะคอยเตือนและให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวให้ระมัดระวังทรัพย์สิน สถานีตำรวจพระประแดงได้มีหนังสือรับรองให้บางน้ำผึ้งเป็นหมู่บ้านที่ไม่มีโจรผู้ร้าย ไม่มีการลักขโมย ไม่มีคดีและไม่มีมีการทะเลาะวิวาท นอกจากนี้จะมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 2 คน อปพร.อีก 4 คน ทำหน้าที่คอยสอดส่องดูแลความปลอดภัยให้กับชุมชน รวมไปถึงสุนัขของชาวบ้านในชุมชนที่จะถูกปล่อยออกมาในเวลากลางคืน โดยจะสังเกตจากการเห่าหอน สุนัขจะเห่าเสียงดังติดต่อกันเป็นเวลานานเมื่อเห็นคนแปลกหน้าที่ไม่ใช่คนในชุมชนเท่านั้น ทั้งนี้เหมือนเป็นสัญญาณให้ชาวบ้านสังเกตบุคคลภายนอกได้

2) การสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันคือ โทรศัพท์มือถือ โทรศัพท์บ้าน ที่พร้อมใช้งาน รวมทั้งมีการบันทึกเบอร์ฉุกเฉินต่าง ๆ กรณีมีเหตุการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้น ซึ่งสมาชิกทุกท่านมีอุปกรณ์ทุกคน

3) การปฐมพยาบาลเบื้องต้น แต่ละบ้านจะมีเครื่องมือปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างพร้อมเพียง และหากมีเหตุการณ์เหนือความคาดหมาย จะมีรถเงินพยาบาลเพื่อนำตัวผู้ได้รับบาดเจ็บส่งเข้ารับการรักษาพยาบาลได้ โดยสถานพยาบาลที่ใกล้พื้นที่ที่สุดคือ สถานีอนามัยตำบลบางน้ำผึ้ง โรงพยาบาลไทยนครินทร์ โรงพยาบาลสรรพาวุธทหารเรือ รวมทั้งมีสมาชิกที่ได้รับการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นจาก อบต. บางน้ำผึ้ง

4.2 การจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักร่วมผู้ส่วฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

ตารางที่ 20 ค่าร้อยละในการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักร่วมผู้ส่วฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย		
1.1 มีตารางการจัดเวรยามในการดูแลรักษาความปลอดภัย	-	-
1.2 ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นคนในชุมชน	7	100.00
1.3 จัดการอบรมให้แก่ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัย	7	100.00
2. เครื่องมือและวิธีสื่อสารกับเจ้าหน้าที่		
2.1 มีวิทยุสื่อสาร	-	-
2.2 มีโทรศัพท์ภายในที่พัก	7	100.00
2.3 มีโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณชุมชน	7	100.00
2.4 จัดอบรมคนในชุมชนกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน	7	100.00
3. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น		
3.1 มียาสามัญประจำบ้าน	7	100.00
3.2 มีการจัดอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	7	100.00
4. การเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยว		
4.1 มีหน่วยประชาสัมพันธ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว	7	100.00
4.2 ให้นักท่องเที่ยวแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับโรคประจำตัว	7	100.00
5. การดูแลกลอนและลิ้อคต่าง ๆ		
5.1 กลอนประตูภายในบ้านอยู่ในสภาพใช้งานได้	7	100.00
5.2 ลิ้อคต่าง ๆ ของผู้อยู่ในสภาพใช้งานได้	7	100.00

จากตารางที่ 20 จะเห็นได้ว่าการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักร่วมผู้ส่วฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีทุกหลังมีการจัดเวรยามดูแล มีเครื่องมือและวิธีสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ มีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีการเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยว และการดูแลกลอนและลิ้อคต่าง ๆ

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พัก สัมผัสวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีในรูปแบบความเรียง ดังนี้

1) การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย คนในชุมชนจะคอยสอดส่องดูแลกันเองในชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนจะรู้จักกันทั้งหมด ดังนั้นหากมีคนแปลกหน้าก็จะสังเกตได้ง่าย นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่สายตรวจจากสถานีตำรวจคอยตระเวนตรวจตราในยามวิกาลด้วย

2) การสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีทุกหลัง มีโทรศัพท์มือถือไว้ติดต่อใช้งาน กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน และมีโทรศัพท์สาธารณะอยู่กลางชุมชนเพื่อสะดวกต่อการใช้บริการ

3) การปฐมพยาบาลเบื้องต้น สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีส่วนใหญ่เป็นสมาชิกหน่วยแพทย์อาสาสมัคร ที่ผ่านการอบรมและมีความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และมีอาสาสมัครประจำบ้านติดบ้านไว้ทุกหลัง

4.1 การจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักรักษาตัวคนชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อย

ตารางที่ 21 ค่าร้อยละในการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักรักษาตัวคนชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย		
1.1 มีตารางการจัดเวรยามในการดูแลรักษาความปลอดภัย	30	100.00
1.2 ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นคนในชุมชน	30	100.00
1.3 จัดการอบรมให้แก่ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัย	30	100.00
2. เครื่องมือและวิธีสื่อสารกับเจ้าหน้าที่		
2.1 มีวิทยุสื่อสาร	-	-
2.2 มีโทรศัพท์ภายในที่พัก	30	100.00
2.3 มีโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณชุมชน	30	100.00
2.4 จัดอบรมคนในชุมชนกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน	30	100.00
3. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น		
3.1 มียาสามัญประจำบ้าน	30	100.00
3.2 มีการจัดอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	30	100.00
4. การเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยว		
4.1 มีหน่วยประชาสัมพันธ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว	30	100.00
4.2 ให้นักท่องเที่ยวแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับโรคประจำตัว	30	100.00
5. การดูแลกลอนและล๊อคต่าง ๆ		
5.1 กลอนประตูภายในบ้านอยู่ในสภาพใช้งานได้	30	100.00
5.2 ล๊อคต่าง ๆ ของตู้อยู่ในสภาพใช้งานได้	30	100.00

จากตารางที่ 21 จะเห็นได้ว่าการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักรักษาตัวคนชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อยทุกหลังมีการจัดเวรยามดูแล มีเครื่องมือและวิธีสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ มีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีการเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยวและการดูแลกลอนและล๊อคต่าง ๆ

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักรักษาตัวคนชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อยในรูปความเรียง ดังนี้

1) การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย สมาชิกมักจะรวมตัวกันในชมรมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ยังคอยสอดส่องดูแลบริเวณชุมชน หากเกิดเหตุฉุกเฉินหรือนักท่องเที่ยวต้องการความช่วยเหลือก็สามารถช่วยเหลือได้ทันที และสมาชิกที่เป็นผู้ชายจะผลัดเปลี่ยนกันคอยดูแลความปลอดภัยและความเรียบร้อยแก่นักท่องเที่ยว

2) การสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะข่าน้อยมีเครือข่ายที่สามารถขอความช่วยเหลือกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน สมาชิกจะมีโทรศัพท์ทั้งโทรศัพท์บ้านและโทรศัพท์มือถือเพื่อไว้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

3) การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะข่าน้อยจัดการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้แก่สมาชิกอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังให้นักท่องเที่ยวระบุโรคประจำตัวและยาประจำตัว เพื่อหาทางรักษาและป้องกันในกรณีมีอาการกำเริบ

ตอนที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ

5.1 ด้านการบริหารจัดการของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการด้านการรวมกลุ่มของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

การจัดการด้านการบริหาร	จำนวนโฮมสเตย์ (N=9)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
การรวมกลุ่ม			
1.การรวมกลุ่มเริ่มโดยคนในชุมชน	4.00	0.00	มาก
2.ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ	5.00	0.00	มากที่สุด
3.ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของเอกชน	1.00	0.00	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 22 จะเห็นได้ว่าการรวมกลุ่มโดยชุมชนอยู่ในระดับมาก และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเอกชนน้อยที่สุด

ตารางที่ 23 ค่าร้อยละในด้านการจัดการบริหารของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะกรรมการบริหาร		
1.1 คณะกรรมการบริหารมาจากการเลือกของคนในชุมชน	9	100.00
1.2 มีการชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแต่ละคนไว้ชัดเจน	9	100.00
2. การกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว		
2.1 คณะกรรมการการบริหารเป็นผู้กำหนดข้อปฏิบัติและกฎระเบียบ	9	100.00
2.2 มีการประกาศกฎระเบียบไว้ชัดเจน	9	100.00
3. การจองที่พักล่วงหน้า		
3.1 สามารถจองผ่านโทรศัพท์	9	100.00
3.2 สามารถจองผ่านทางไปรษณีย์	-	-
3.3 สามารถจองผ่านบริษัทนำเที่ยว	-	-
3.4 สามารถจองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)	-	-
3.5 มีการติดต่อกลับเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบผลการจอง	9	100.00
4. ชี้แจงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ใ้ได้อย่างชัดเจน	9	100.00
5. ระบุกิจกรรมที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	9	100.00
6. ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์มีความพร้อมในการนำเที่ยว	9	100.00

จากตารางที่ 23 จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการบริหารของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์มาจากการเลือกของสมาชิกโฮมสเตย์ทุกหลังและมีการชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแต่ละคนไว้ชัดเจน มีการกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว การจองที่พักล่วงหน้าของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทุกหลังจะจองผ่านทางโทรศัพท์และมีการติดต่อกลับเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบผลการจองพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ใ้ได้อย่างชัดเจนและระบุกิจกรรมที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์มีความพร้อมในการนำเที่ยว

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลด้านการจัดการบริหารของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ในรูปความเรียง ดังนี้

1) การรวมกลุ่ม มีการบริหารแบบกลุ่ม

2) คณะกรรมการบริหาร โดยมีโครงสร้างคณะกรรมการบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ ดังนี้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. กำนันตำบลบางน้ำผึ้ง
2. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง

คณะกรรมการบริหาร

1. ประธานกรรมการบริหาร
2. รองประธานกรรมการบริหาร
3. กรรมการฝ่ายการตลาด/ประชาสัมพันธ์
4. กรรมการฝ่ายบ้านพัก
5. กรรมการฝ่ายเหรียญก
6. กรรมการฝ่ายทะเบียน
7. กรรมการฝ่ายประสานงาน/กิจกรรม
8. กรรมการฝ่ายเลขานุการ

สมาชิกโฮมสเตย์

มีจำนวน 15 คน

3) การกำหนดกฎระเบียบ แนวทางการปฏิบัติตัวสำหรับนักท่องเที่ยวบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์มีดังนี้

ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- นักท่องเที่ยวต้องช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ไม่ทิ้งขยะในชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว

ด้านการเคารพวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อของชุมชน

- สวมเสื้อผ้าที่เหมาะสมกับสถานที่ เช่น ไม่นุ่งกางเกงขาสั้น ไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว ไม่แสดงพฤติกรรมของระหว่างชายหญิงในลักษณะเชิงขู้สาว

- เคารพกฎ กติกาที่ชุมชนกำหนด เช่น ไม่เล่นการพนัน ไม่ดื่มสุราหรือใช้สารเสพติด ไม่ส่งเสียงดังเกินเวลาที่กำหนด ออกนอกเส้นทางเดินที่กำหนดหรือออกนอกเขตชุมชนยามวิกาล หลังจากเวลา 22.00 น.

- เคารพและให้เกียรติเจ้าของบ้าน ให้ความเป็นกันเองกับชาวบ้านในชุมชน

ด้านการสนับสนุนเศรษฐกิจของชุมชน

- อุดหนุนสินค้าพื้นบ้าน หรือผลิตภัณฑ์ของชุมชนตามความเหมาะสม

4) การจัดระบบการสำรองที่พัก การสำรองที่พักนั้นใช้วิธีการโทรศัพท์เพื่อสำรองที่พักล่วงหน้า 1 สัปดาห์ แต่มีหน่วยงานราชการบางหน่วยงานที่ต้องการเข้าศึกษาดูงานของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ก็จะมีหนังสือของทางราชการส่งมาล่วงหน้า ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมักจะสำรองที่พักผ่านบริษัททัวร์ต่าง ๆ

5) การกำหนดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รายการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ มีดังนี้

- ค่าที่พักนักท่องเที่ยว ท่านละ 350/คน/วัน พร้อมอาหาร 2 มื้อ (มื้อเช้า, มื้อเย็น) พร้อมอาหารใส่บาตรพระตอนเช้า 1 ชุด
- ค่าล่องเรือชมหิ่งห้อย ท่านละ 40 บาท
- จักรยานให้เช่าคันละ 30 บาท/วัน
- ค่ามัคคุเทศก์ 200 บาท/คณะ (สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการ)
- ค่าเช่าเรือพายชมตลาดน้ำและวิถีชีวิตริมคลอง 20 บาท/ลำ/ชั่วโมง
- ค่านวดตัว 150 บาท/ครั้ง

ค่านวดฝ่าเท้า 100 บาท/ครั้ง

5.2 ด้านการจัดการบริหารของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านการรวมกลุ่มของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

การจัดการด้านการบริหาร	จำนวนโฮมสเตย์ (N=7)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
การรวมกลุ่ม			
1.การรวมกลุ่มเริ่มโดยคนในชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ	2.00	0.00	น้อย
3.ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของเอกชน	1.00	0.00	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 24 จะเห็นได้ว่าการรวมกลุ่มของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีเริ่มโดยคนในชุมชนโดยอยู่ในระดับมากที่สุด และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเอกชนน้อยที่สุด

ตารางที่ 25 ค่าร้อยละในด้านการบริหารจัดการของที่พักสัมผัสนักพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะกรรมการบริหาร		
1.1 คณะกรรมการบริหารมาจากการเลือกของคนในชุมชน	7	100.00
1.2 มีการชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแต่ละคนไว้ชัดเจน	7	100.00
2. การกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว		
2.1 คณะกรรมการการบริหารเป็นผู้กำหนดข้อปฏิบัติและกฎระเบียบ	7	100.00
2.2 มีการประกาศกฎระเบียบไว้ชัดเจน	7	100.00
3. การจองที่พักล่วงหน้า		
3.1 สามารถจองผ่านโทรศัพท์	7	100.00
3.2 สามารถจองผ่านทางไปรษณีย์	-	-
3.3 สามารถจองผ่านบริษัทนำเที่ยว	-	-
3.4 สามารถจองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)	-	-
3.5 มีการติดต่อกลับเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบผลการจอง	7	100.00
4.ชี้แจงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ใ้ได้อย่างชัดเจน	7	100.00
5.ระบุกิจกรรมที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	7	100.00
6. ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์มีความพร้อมในการนำเที่ยว	7	100.00

จากตารางที่ 25 จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการบริหารของที่พักสัมผัสนักพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีมาจากการเลือกของสมาชิกโฮมสเตย์ทุกหลังและมีการชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแต่ละคนไว้ชัดเจน มีการกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว การจองที่พักล่วงหน้าของบางนำฝึ้งโฮมสเตย์ทุกหลังจะจอง ผ่านทางโทรศัพท์และมีการติดต่อกลับเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบผลการจองพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ใ้ได้อย่างชัดเจนและระบุกิจกรรมที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์มีความพร้อมในการนำเที่ยว

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลด้านการบริหารจัดการของที่พักสัมพัสด
วัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีในรูปความเรียง ดังนี้

1)การรวมกลุ่ม มีการบริหารแบบกลุ่ม

2) คณะกรรมการบริหาร

คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

1. อาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. นายกเทศบาล ตำบลเขาบายศรี
3. ผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน
- 4.ท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรี
- 5.อดีต อบต. ในหมู่บ้าน

คณะกรรมการในการดำเนินงานของกลุ่ม

1. ประธานกลุ่ม
2. รองประธาน
3. เลขานุการ
4. เกร็ดญิก
5. ประชาสัมพันธ์
6. ฝ่ายการตลาด
7. ฝ่ายตรวจสอบ

สมาชิกโฮมสเตย์

มีสมาชิก 7 คน

3) การกำหนดกฎระเบียบ ที่พักร่วมพัสดวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร
เขาบายศรีมีการกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. กรุณานำเอาอาวุธทุกชนิดเข้าพื้นที่
2. กรุณาอย่าเก็บผลไม้ – พันธุ์ไม้ ยกเว้น ได้รับอนุญาต
3. กรุณาอย่าส่งเสียงดังเป็นการรบกวนผู้อื่น
4. กรุณาทิ้งขยะที่จัดให้
5. กรุณาอย่ากระทำการใดๆ ที่เป็นการเสื่อมเสียศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาน

4) การจัดระบบการสำรองที่พัก จะใช้วิธีการโทรศัพท์เพื่อติดต่อโดยตรงกับประธานและรองประธานกลุ่ม คือ

คุณนงลักษณ์ มณีรัตน์ 086-834-9604 , 083-078-8002

คุณสมศักดิ์ พานิชอัตรา 081-683-0147

5) การกำหนดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

1. เคนชม – ซิมผลไม้ตามฤดูกาลอิมละ 80 บาท ต่อคน ต่อครั้ง
2. อัตราค่าที่พักท่านละ 200 บาท ต่อคน ต่อคืน พร้อมอาหารเช้า

5.3 ด้านการบริหารจัดการของที่พักร่วมพัฒนาวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เกาะยาวน้อย

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านการรวมกลุ่มของที่พักร่วมพัฒนาวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อย

ด้านการบริหารจัดการ	จำนวนโฮมสเตย์ (N=30)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
การรวมกลุ่ม			
1.การรวมกลุ่มเริ่มโดยคนในชุมชน	5	0	มากที่สุด
2.ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ	3	0	มาก
3.ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของเอกชน	2	0	น้อย

จากตารางที่ 26 จะเห็นได้ว่าการรวมกลุ่มของที่พักร่วมพัฒนาวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อยเริ่มโดยคนในชุมชน โดยอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 27 ค่าร้อยละในการจัดการด้านการบริหารของที่พัคสัมพัคส์วัฒนธรรมชนบทชมรมการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะกรรมการบริหาร		
1.1 คณะกรรมการบริหารมาจากการเลือกของคนในชุมชน	30	100.00
1.2 มีการชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแต่ละคนไว้ชัดเจน	30	100.00
2. การกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว		
2.1 คณะกรรมการการบริหารเป็นผู้กำหนดข้อปฏิบัติและกฎระเบียบ	30	100.00
2.2 มีการประกาศกฎระเบียบไว้ชัดเจน	30	100.00
3. การจองที่พักล่วงหน้า		
3.1 สามารถจองผ่านโทรศัพท์	30	100.00
3.2 สามารถจองผ่านทางไปรษณีย์	-	-
3.3 สามารถจองผ่านบริษัทนำเที่ยว	30	100.00
3.4 สามารถจองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)	30	100.00
3.5 มีการติดต่อกลับเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบผลการจอง	30	100.00
4. ชี้แจงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ใว้อย่างชัดเจน	30	100.00
5. ระบุกิจกรรมที่จัดใว้ให้นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	30	100.00
6. ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์มีความพร้อมในการนำเที่ยว	30	100.00

จากตารางที่ 27 จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการของที่พัคสัมพัคส์วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย มาจากการเลือกของสมาชิกโฮมสเตย์ทุกหลังและมีการชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแต่ละคนไว้ชัดเจน มีการกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว การจองที่พักล่วงหน้าของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทุกหลังสามารถจองผ่านทางโทรศัพท์ จองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) และจองผ่านบริษัทนำเที่ยว และมีการติดต่อกลับเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบผลการจองพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ใว้อย่างชัดเจนและระบุกิจกรรมที่จัดใว้ให้นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์มีความพร้อมในการนำเที่ยว

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านการบริหารของของที่พัก สัมผัสวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยในรูปแบบความเรียง ดังนี้

1) **การรวมกลุ่ม** ชุมชนแห่งนี้มีการจัดองค์กรเพื่อดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในลักษณะของ ชมรม เรียกว่า “ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย” โดยเกิดขึ้นภายใต้การปรึกษาหารือและ ตกลงร่วมกันภายในกลุ่มชาวบ้านของชุมชนเกาะยวน้อย

2) **คณะกรรมการบริหาร** ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยมีโครงสร้างการบริหารงานโดยการแบ่งหน้าที่กันอย่างทั่วถึง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่มีประธานชมรม เนื่องจากเคยมีปัญหาจากการมีอภิสิทธิ์ในการตัดสินใจของประธาน ชมรม สมาชิกจึงได้ทำการประชุมและลงความเห็นทำให้ทุกคนมีหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายและมี สิทธิ์ในการลงความเห็นในเรื่องต่าง ๆ เท่าเทียมกัน โดยอาศัยเสียงข้างมากเป็นส่วนใหญ่ แต่การลง ความเห็นในเรื่องต่าง ๆ ต้องมีการชี้แจงเหตุผลให้ที่ประชุมทราบโดยทั่วกัน โดยชมรมการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์เกาะยวน้อยมีโครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- สำนักพัฒนาบริการการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ
- มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
- ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคใต้ เขต 4 (ภูเก็ต พังงา กระบี่)
- ที่ปรึกษาสมาคมท่องเที่ยวจังหวัดพังงา
- ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา
- ศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬานันทนาการจังหวัดพังงา
- นายอำเภอเกาะยว
- สมาชิกสภาจังหวัดเขตอำเภอเกาะยว
- สารวัตรป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรอำเภอเกาะยว
- กำนันตำบลเกาะยวน้อย
- นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเกาะยว
- นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเกาะยวน้อย
- เกษตรอำเภอเกาะยว

- โรงเรียนเกษยาวิทยา

คณะกรรมการบริหาร

1. ฝ่ายติดต่อประสานงาน
2. ฝ่ายข้อมูลและผู้ช่วยประสานงาน
3. ฝ่ายจัดบ้าน
4. ฝ่ายจัดรถ
5. หัวหน้าฝ่ายการเงิน
6. หัวหน้าฝ่ายบัญชี
7. หัวหน้าฝ่ายต้อนรับ
8. หัวหน้าฝ่ายกิจกรรม
9. หัวหน้าฝ่ายจัดเรือ

สมาชิกโฮมสเตย์

มีสมาชิก 30 คน

3) การกำหนดกฎระเบียบ ในการกำหนดกฎระเบียบ หรือข้อปฏิบัติต่าง ๆ สมาชิกได้เข้าร่วมประชุมและได้ร่วมกันกำหนดกฎระเบียบไว้สำหรับนักท่องเที่ยวดังนี้

ข้อพึงปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว

1. ห้ามดื่มสุราและเสพย์สิ่งเสพติดในหมู่บ้าน
2. ห้ามแต่ตัวไม่สุภาพในเขตชุมชน
3. ห้ามทิ้งขยะในหมู่บ้าน
4. ห้ามเก็บเปลือกหอยและปะการัง

4) การจัดระบบการสำรองที่พัก นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่จะสำรองที่พักทางโทรศัพท์กับฝ่ายติดต่อประสานงานคือ นายสำเริง ราเขต หรือบังหมี โดยหลังจากแจ้งความจำนงที่จะเข้าพักจะมีการชำระเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามที่ตกลงไว้ เพื่อเป็นมัดจำ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติมักจะติดต่อผ่านอีเมลล์(E-mail) ของนายสำเริง ราเขต ที่ได้จากเว็บไซต์ (Website) www.kohyao-cbt.com และจองผ่านบริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ

5) การกำหนดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยวสมาชิกได้มีการประชุมและกำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยวและกำหนดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามความเหมาะสมดังนี้

โปรแกรมท่องเที่ยวโฮมสเตย์ เกษยาวัน้อย

1 คีน 2 วัน จำนวน 1-2 คน คนละ 2,500 บาท

1 คีน 2 วัน จำนวน 3 คน ขึ้นไป คนละ 2,000 บาท

2 คีน 3 วัน จำนวน 1-2 คน คนละ 3,000 บาท

2 คีน 3 วัน จำนวน 3 คน ขึ้นไป คนละ 2,500 บาท

กรณีเที่ยว 2 ฝั่ง ตะวันออกเกาะยาววันแรก ตะวันตกเกาะยาววันที่ 2

จำนวน 1-2 คน คนละ 3,500 บาท

จำนวน 3 คน ขึ้นไป คนละ 3,000 บาท

3 คีน 4 วัน จำนวน 1-2 คน คนละ 4,000 บาท

3 คีน 4 วัน จำนวน 3 คน ขึ้นไป คนละ 3,500 บาท

หมายเหตุ รวมค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่ากิจกรรมดูวิถีชีวิต ค่าบริจาคกองทุนปลูกป่า ค่ารถรับ-ส่ง จากบ้าน-เรือ กรณีเที่ยวเกิน 3 โปรแกรมนี้ ค่าใช้จ่ายจะเพิ่มขึ้นตามที่ใช้บริการ เช่น อาหาร ที่พัก ค่ากิจกรรม

รายการค่าใช้จ่ายกรณีท่องเที่ยวนอกโปรแกรม

- ค่ารถยนต์ที่เขวรอบเกาะยาว 7 หมู่บ้าน 800 บาท ต่อคัน ต่อครั้ง ไม่เกิน 7 คน
- ตกปลา/ตกหมึกตอนกลางคืน 3,000 บาท ต่อลำ ต่อครั้ง ไม่เกิน 6 คน
- เกาะยาว-ท่าเลนกระบี่ 3,000 บาท ต่อลำ ต่อครั้ง ไม่เกิน 5 คน
- เกาะยาว-เขาพังกัน ถ้ำลอด เกาะปันหยี 3,500 บาท ต่อลำ ต่อครั้ง ไม่เกิน 5 คน
- เกาะยาว-อ่าวพระนาง- ทะเลแหวก 4,000 บาท ต่อลำ ต่อครั้ง ไม่เกิน 5 คน
- เกาะยาว-เกาะไข่นอก 4,000 บาท ต่อลำ ต่อครั้ง ไม่เกิน 5 คน
- เกาะยาว- เกาะพีพี 8,000 บาท ต่อลำ ต่อครั้ง ไม่เกิน 5 คน

ตอนที่ 6 การจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว

6.1 การจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

ตารางที่ 28 แสดงค่าร้อยละในการจัดการด้านการกิจกรรมท่องเที่ยวของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีกิจกรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น	9	100.00
1.1 ผู้ให้คำแนะนำมีความรู้ความสามารถ	9	100.00
1.2 อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมใช้งานได้	9	100.00
2. มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม	9	100.00
2.1 มีผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านซึ่งเป็นของชุมชน	9	100.00
2.2 นักท่องเที่ยวได้ทดลองฝึกงานศิลปหัตถกรรม	9	100.00
3. มีการจัดกิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น	9	100.00
4. มีกิจกรรมบันเทิงจัดไว้ให้นักท่องเที่ยว	9	100.00
5. กิจกรรมที่ทำไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	9	100.00
6. มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน	9	100.00

จากตารางที่ 28 จะเห็นได้ว่าบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทั้งหมดมีการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว คือ มีกิจกรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม มีการจัดกิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น มีกิจกรรมบันเทิง มีกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ในรูปความเรียง ดังนี้

1) กิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในปี พ.ศ. 2547 องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งจึงปลูกกระแสดการท่องเที่ยวผสมผสานเชิงอนุรักษ์ โดยพัฒนาพื้นที่บริเวณริมคลองบางน้ำผึ้งให้เป็น “ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง” สินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าในพื้นที่ซึ่งมีมากมายหลากหลายเช่น ผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ผลผลิตต่าง ๆ อาหารหวานพื้นเมือง งานฝีมือต่าง ๆ ที่ผลิตออกมาจำหน่าย และผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัด

3. การล่องเรือชมหิ่งห้อย เมื่อต้นปี พ.ศ. 2550 ระบบนิเวศมีความสมบูรณ์เหมือนเมื่อ 10 ปีที่แล้ว ทำให้มีหิ่งห้อยตลอดริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นระยะทางกว่า 2 กิโลเมตร ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง จึงจัดเรือบริการชมหิ่งห้อยและวิถีชีวิตริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาตอนคำคืน ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมีนาคม ของทุกปี โดยคิดอัตราค่าบริการคนละ 40 บาท

4. การพายเรือ นักท่องเที่ยวสามารถพายเรือเพื่อชมทัศนียภาพของตลาดน้ำและวิถีชีวิตริมฝั่งคลอง ซึ่งจะมีเรือพายไว้คอยบริการค่าบริการราคาลำละ 20 บาท มีหมวกสวย ๆ เสื้อชูชีพ ร่ม และพายอันเล็กสำหรับเด็กไว้คอยบริการในปัจจุบันนี้จะหาเรือพายได้ยากเนื่องจากการคมนาคมจะใช้ถนนเป็นเส้นทางการคมนาคมเป็นหลัก เรือพายจึงเป็นเสน่ห์และสีสันของตำบลบางน้ำผึ้ง

5. การขี่จักรยาน นักท่องเที่ยวสามารถขี่จักรยานชมทัศนียภาพของพื้นที่สีเขียวตำบลบางน้ำผึ้ง และพื้นที่โดยรอบ ในราคาเช่าคันละ 30 บาท ซึ่งเส้นทางจักรยานจะมีจุดแวะชมต่าง ๆ ตามเส้นทางประกอบไปด้วย ป่าจาก สวนผลไม้ ชุมชนพื้นบ้านริมแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ อีก อาทิ วัดบางน้ำผึ้งนอก วิสาหกิจชุมชนบ้านรูปสมุนไพโร ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ของตำบลบางน้ำผึ้ง การขี่จักรยานชมทัศนียภาพนั้นจะเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และชมรมการขี่จักรยานต่าง ๆ ในประเทศ

2) กิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์ OTOP ของตำบลบางน้ำผึ้งอื่น ๆ อีก 7 รายการ ให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเยี่ยมชมและศึกษาหาความรู้ ซึ่งได้แก่

- ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา หมู่ที่ 3 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- บางน้ำผึ้งแผนไทย – ลูกประคบ หมู่ที่ 3 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวและลูกตีนเป็ด หมู่ที่ 7 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- ผลิตภัณฑ์จากลูกไม้และวัสดุธรรมชาติ หมู่ที่ 7 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- เมียงคำ หมู่ที่ 9 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- ผลิตภัณฑ์จากดอกไม้เก็ดปลา หมู่ที่ 10 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- ผลิตภัณฑ์จากผ้าและเศษผ้า หมู่ที่ 11 ตำบลบางน้ำผึ้ง

3) กิจกรรมที่รักษาสีงแวดล้อม การลดสภาวะโลกร้อนของชุมชนบางน้ำผึ้งถือเป็นภารกิจหนึ่งที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งให้ความสำคัญตั้งแต่ก่อตั้งตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง โดยสร้าง

อีกทั้งกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จะเน้นกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยการใช้จักรยานในการท่องเที่ยวหรือการพายเรือ ซึ่งเป็นการลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับพาหนะท่องเที่ยว อีกทั้งยังไม่ก่อให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นก๊าซที่ก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจก (Green House Effect) อีกด้วย

4) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวบ้าน เนื่องจากบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์เป็นชุมชนที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา จึงประสบปัญหาขยะที่ถูกพัดเข้าหาฝั่ง และมักจะมีนิสิต-นักศึกษาที่เข้ามาดูงานมักจะมาทำโครงการดูแลเรื่องขยะให้กับชุมชน เช่น การร่วมกันเก็บขยะ หรือการช่วยกันจึงดาข่ายกันขยะ เป็นต้น

6.2 การจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

ตารางที่ 29 ค่าร้อยละในการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีกิจกรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น	7	100.00
1.1 ผู้ให้คำแนะนำมีความรู้ความสามารถ	7	100.00
1.2 อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมใช้งานได้	7	100.00
2. มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม	7	100.00
2.1 มีผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านซึ่งเป็นของชุมชน	7	100.00
2.2 นักท่องเที่ยวได้ทดลองฝึกงานศิลปหัตถกรรม	7	100.00
3. มีการจัดกิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น	7	100.00
4. มีกิจกรรมบันเทิงจัดไว้ให้นักท่องเที่ยว	7	100.00
5. กิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	7	100.00
6. มีกิจกรรมและเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน	7	100.00

จากตารางที่ 29 จะเห็นได้ว่าที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีทั้งหมดมีการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว คือ มีกิจกรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม มีการจัดกิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น มีกิจกรรมบันเทิง มีกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและมีกิจกรรม แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีในรูปความเรียง ดังนี้

1) กิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น การเดินชมสวนและการทำสวนผลไม้และเก็บผลไม้ด้วยตนเอง ชมการสาธิตวิธีการเก็บผลไม้ต่าง ๆ

2) กิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีมีกลุ่มเครือข่ายหมู่บ้านใกล้เคียงมีการผลิตทัศนทัศน์เกี่ยวกับทุเรียนให้นักท่องเที่ยวได้ทดลองเรียนรู้วิธีการทำ

3) กิจกรรมที่รักษาสิ่งแวดล้อม ชมอุโมงค์เก็บน้ำใต้ดิน ภูมิปัญญาชาวบ้านเขาบายศรี

4) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าบ้าน กิจกรรมเดินเที่ยวสวนต่างๆ ของเจ้าของบ้าน สาธิตวิธีการเก็บผลไม้ต่างๆ

6.3 การจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

ตารางที่ 30 ค่าร้อยละในการจัดการด้านการกิจกรรมท่องเที่ยวของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีกิจกรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น	30	100.00
1.1 ผู้ให้คำแนะนำมีความรู้ความสามารถ	30	100.00
1.2 อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมใช้งานได้	30	100.00
2. มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม	30	100.00
2.1 มีผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านซึ่งเป็นของชุมชน	30	100.00
2.2 นักท่องเที่ยวได้ทดลองฝึกงานศิลปหัตถกรรม	30	100.00
3. มีการจัดกิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น	30	100.00
4. มีกิจกรรมบันเทิงจัดไว้ให้นักท่องเที่ยว	30	100.00
5. กิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	30	100.00
6. มีกิจกรรมและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน	30	100.00

จากตารางที่ 30 จะเห็นได้ว่าที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยทั้งหมดมีการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว คือ มีกิจกรรม ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีกิจกรรม ฝึกหัดศิลปหัตถกรรม มีการจัดกิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น มีกิจกรรมบันเทิง มีกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและมีกิจกรรม แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีในรูปความเรียง ดังนี้

1) กิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในลักษณะศึกษาวิถีชีวิตในการประกอบอาชีพของชาวบ้าน เช่น การวางอวนปู อวนกุ้ง การเลี้ยงกุ้งมังกรในกระชัง การทำนา การทำสวนยางพารา และผลิตภัณฑ์จากกลุ่มแม่บ้าน

2) กิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม การทดลองเย็บอวน การทำผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม

3) กิจกรรมที่รักษาสิ่งแวดล้อม กิจกรรมศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน แหล่งหญ้าทะเล ดอนหอย นำเที่ยวชายหาด ชมหมู่เกาะ ดำน้ำ ตกปลา เดินป่า ดูนก เป็นต้น

4) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าบ้าน คือ สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดกับชาวบ้าน ออกทะเลไปทำการประมงกับเจ้าของบ้าน การตกหมึก

ตอนที่ 7 การจัดการด้านสภาพแวดล้อม

7.1 การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

การจัดการด้านสภาพแวดล้อม	จำนวนโฮมสเตย์ (N=9)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวในบริเวณชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
3.มีหน่วยงานราชการใกล้เคียงชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
4.พื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิม	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 31 จะเห็นได้ว่าบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทั้งหมดมีการจัดการด้านสภาพแวดล้อม คือ มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน มีหน่วยงานราชการใกล้เคียงชุมชนและพื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านสภาพแวดล้อมของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ในรูปความเรียง ดังนี้

1) การดูแลรักษาสภาพแวดล้อม เนื่องด้วยบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์มีพื้นที่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้มีขยะที่ไหลมาตามแม่น้ำเจ้าพระยาและเข้ามาติดบริเวณริมเขื่อนหรือริมตลิ่งริมแม่น้ำลำคลอง ซึ่งขยะดังกล่าวถือเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลเสียต่อทัศนียภาพของพื้นที่ตำบลบางน้ำผึ้งอย่างมาก ชาวบ้านประชุมหาแนวทางแก้ไขและจึงดำเนินการ โดยการนำตาข่ายล้อมรอบบริเวณปากท่อน้ำต่าง ๆ เพื่อสกัดกั้นขยะเข้ามาในพื้นที่และเมื่อมีจำนวนขยะเข้ามาติดตาข่ายจำนวนมากก็จะช่วยกันดำเนินการเก็บทิ้งให้ทางอบต.บางน้ำผึ้งจัดเก็บต่อไป

สำหรับบริเวณจุดทิ้งขยะ หากเป็นบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวหลัก เช่น ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ทางอบต. จะจัดจำนวนถังขยะไว้ตามจุดต่าง ๆ อย่างเพียงพอต่อความต้องการ หรือใส่ภาชนะทิ้งขยะที่เป็นจุดเด่นเห็นชัดเจนและดึงดูดการทิ้งขยะอย่างถูกที่ถูกทาง เช่น การนำตะกร้าสีส้มสวยงามใบเล็ก ๆ ติดตามต้นไม้ เป็นต้น แต่หากเป็นบริเวณพื้นที่ชุมชนที่มีชาวบ้านอยู่อาศัย เพื่อไม่เป็นการสร้างทัศนียภาพ จึงจัดที่ทิ้งขยะรวมจุดเดียวในแต่ละชุมชน โดยบ้านแต่ละหลังจะรวบรวมมาทิ้งบริเวณที่จัดเก็บเพื่อให้อบต.จัดเก็บและทำลายต่อไป

การจัดการด้านสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของพื้นที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะต้นไม้ที่ให้ร่มเงา ตามบริเวณทางเดิน มีการพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่สวน นกกลางมหานคร โดยการถางต้นไม้ที่รก และปลูกต้นไม้ท้องถิ่นเพิ่มเติม รวมทั้งสร้างแปลงเกษตรสวนกล้วยหายากเพื่อเป็นความรู้ต่อนักท่องเที่ยวด้วย อีกทั้งยังจัดให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อบอกกล่าวโครงการต่าง ๆ และหาแนวทางการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนโดยตลอด

2) การดูแลสภาพเดิมของชุมชน ข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์พบว่า สภาพวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง มีเพียงรายได้ของชาวบ้านที่เพิ่มขึ้น โดยรายได้เหล่านั้นสามารถนำมาจุนเจือใช้จ่ายในเรื่องค่าน้ำ-ค่าไฟ และยังสามารถเหลือเก็บออมได้อีกด้วย

7.2 การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

ตารางที่ 32 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

การจัดการด้านสภาพแวดล้อม	จำนวนโฮมสเตย์ (N=7)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวในบริเวณชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. มีหน่วยงานราชการใกล้ชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
4. พื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิม	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 32 จะเห็นได้ว่าที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีทั้งหมดมีการจัดการด้านสภาพแวดล้อม คือ มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน มีหน่วยงานราชการใกล้ชุมชนและพื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านสภาพแวดล้อมของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ในรูปความเรียง ดังนี้

1) การดูแลรักษาสภาพแวดล้อม กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นเป็นกิจกรรมที่ต้องอยู่ในสวนผลไม้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีมันจะมีการส่งเสริมและสร้างความเข้าใจเรื่องผลเสียของขยะ และการใช้สารเคมีในการทำสวน โดยสวนผลไม้ส่วนใหญ่เป็นสวนปลอดสารพิษ

2) การดูแลสภาพเดิมของชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีมีการดูแลรักษาสภาพชุมชนเดิมไว้ได้ การประกอบกิจการโฮมสเตย์ไม่มีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงชุมชน ทั้งยังช่วยให้ผู้อาวุโสที่อยู่บ้านเพียงคนเดียวได้มีกิจกรรมทำ คือ การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยอภัยชัยไมตรีที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้นนอกจากการทำสวน

7.3 การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของที่พักรักสัตว์วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

ตารางที่ 33 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของที่พักรักสัตว์วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อย

การจัดการด้านสภาพแวดล้อม	จำนวนโฮมสเตย์ (N=30)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวในบริเวณชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. มีหน่วยงานราชการใกล้ชุมชน	5.00	0.00	มากที่สุด
4. พื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิม	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 33 จะเห็นได้ว่าการจัดการด้านสภาพแวดล้อมของที่พักรักสัตว์วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยทั้งหมดมีการจัดการด้านสภาพแวดล้อม คือ มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน มีหน่วยงานราชการใกล้ชุมชนและพื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านสภาพแวดล้อมของที่พักรักสัตว์วัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยในรูปความเรียง ดังนี้

1) การดูแลรักษาสภาพแวดล้อม ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยวน้อยเริ่มมากจากการที่ทะเลมีสัตว์น้ำลดลงเนื่องจากมีการทำประมงผิดกฎหมาย และมีทั้งการทำอวนลากและอวนรุนซึ่งทำลายแนวปะการัง แนวหญ้าทะเล ชาวประมงของเกาะยวน้อยจึงต้องไปหาสัตว์น้ำในพื้นที่อื่น ๆ ทำให้ต้องทิ้งบ้านไป และโดนขับไล่จากชาวประมงซึ่งเป็นคนในท้องถิ่น ชาวบ้านจึงได้รวมตัวเป็นชมรมเพื่อต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย และสร้างกฎระเบียบให้กับคนในชมรมมีความเข้าใจและปฏิบัติตรงกัน โดยมีองค์กรอิสระ REST (Responsible Ecological Social Tours) หรือการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อระบบนิเวศและสังคม ได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือและส่งเสริมการท่องเที่ยวอนุรักษ์ในลักษณะที่พักรักสัตว์วัฒนธรรมชนบท ให้กับชุมชน

2) การดูแลสภาพเดิมของชุมชน สภาพโดยทั่วไปของชุมชนไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง แต่มีการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ให้เพียงพอเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว มีการออก

ตอนที่ 8 การจัดการด้านมูลค่าเพิ่ม

8.1 การจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

ตารางที่ 34 ค่าร้อยละในการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน	9	100.00
2. มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน	9	100.00
3. นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเต็มที่	9	100.00
4. บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยว	9	100.00

จากตารางที่ 34 จะเห็นได้ว่าบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทั้งหมดมีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเต็มที่ และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารนักท่องเที่ยว

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ในรูปความเรียง ดังนี้

1) **ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก** บางน้ำผึ้งมีผลิตภัณฑ์ OTOP ของตำบลบางน้ำผึ้ง และตำบลอื่น ๆ อีก 7 รายการ ให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเยี่ยมชมและศึกษาหาความรู้ ซึ่งได้แก่

- ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา หมู่ที่ 3 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- บางน้ำผึ้งแผนไทย – ลูกประคบ หมู่ที่ 3 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวและลูกตีนเป็ด หมู่ที่ 7 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- ผลิตภัณฑ์จากลูกไม้และวัสดุธรรมชาติ หมู่ที่ 7 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- เมี่ยงคำ หมู่ที่ 9 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- ผลิตภัณฑ์จากดอกไม้เกสรดอกไม้ หมู่ที่ 10 ตำบลบางน้ำผึ้ง
- ผลิตภัณฑ์จากผ้าและเศษผ้า หมู่ที่ 11 ตำบลบางน้ำผึ้ง

2) **การกระจายรายได้** นักท่องเที่ยวจะถูกส่งไปพักตามบ้านสมาชิกแบบหมุนเวียนกันไป และในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะใช้คนในชุมชนที่มีความเชี่ยวชาญเป็นหลัก เช่น บริการมอเตอร์ไซด์

8.2 การจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

ตารางที่ 35 ค่าร้อยละในการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน	7	100.00
2. มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน	7	100.00
3. นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเต็มที่	7	100.00
4. บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยว	7	100.00

จากตารางที่ 35 จะเห็นได้ว่าที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีทั้งหมดมีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเต็มที่ และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยว

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของที่พัคสัมพัคพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีในรูปความเรียง ดังนี้

1) **ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก** ผลิตภัณฑ์ผลไม้แปรรูปต่าง ๆ เช่นทุเรียนทอด ทุเรียนกวน ทุเรียนชิพ แป้งทุเรียนคิบบดแห้ง มังคุดกวน ท็อฟฟี่ทุเรียน และผลไม้แปรรูปอีกมากมาย และยังมีผลิตภัณฑ์ เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักล้าง เป็นต้น

2) **การกระจายรายได้** การจัดให้นักท่องเที่ยวเข้าพักแบบหมุนเวียนกันไป และรับสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ หากมีชาวบ้านในชุมชนมีความตั้งใจจะทำโฮมสเตย์

8.3 การจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมนบพชมรมการท่องเที่ยวงูรูกษเกะยวน้อย

ตารางที่ 36 ค่ำร้อยละในการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมนบพชมรมการท่องเที่ยวงูรูกษเกะยวน้อย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน	30	100.00
2. มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน	30	100.00
3. นักท่องเที่ยวงได้ชื่นชมวัฒนธรรมนงชุมชนอย่างเต็มที่	30	100.00
4. บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยว	30	100.00

จากตารางที่ 36 จะเห็นได้ว่ำที่พัคสัมพัควัฒนธรรมนบพชมรมการท่องเที่ยวงูรูกษเกะยวน้อยทั้งหมดมีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน นักท่องเที่ยวงได้ชื่นชมวัฒนธรรมนงชุมชนอย่างเต็มที่ และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารนักท่องเที่ยวง

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของที่พัคสัมพัควัฒนธรรมนบพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวงูรูกษเกะยวเขบยาศรีในรูปควมเรียง ดังนี้

- 1) ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ผ้าบาติกและผ้ามัดย้อมเกะยว ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแปรรูปต่าง ๆ
- 2) การกระจายรายได้ สมาชิกชมรมการท่องเที่ยวงูรูกษเกะยวน้อยจะมีหน้าที

ปฏิบัติงานเท่าเทียมกัน การกระจายรายได้จึงทั่วถึงกัน

ตอนที่ 9 การจัดการด้านการส่งเสริมการตลาด

9.1 การจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

ตารางที่ 37 ค่าร้อยละในการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการลงข้อมูลที่ปักในเอกสารประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์	9	100.00
2. มีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์	9	100.00
3. มีรายชื่ออยู่ในธรรมเนียมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์	9	100.00

จากตารางที่ 37 จะเห็นได้ว่าบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ทั้งหมดมีการลงข้อมูลที่ปักในเอกสารประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ มีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ และมีรายชื่ออยู่ในธรรมเนียมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของที่พักสัมพัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีในรูปความเรียง ดังนี้

มีการดำเนินการจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์โดยระบุรายละเอียดต่าง ๆ ทั้งค่าใช้จ่าย แผนที่และการเดินทาง สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นต้น โดยนำไปวาง ณ ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง เพื่อเผยแพร่ให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าพัก รวมทั้งมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ระหว่างเส้นทาง การเดินทางของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมายังตำบลบางน้ำผึ้ง และการส่งเสริมทางการตลาดที่สำคัญของบางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ คือการเป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นมิตรและสร้างความเป็นกันเองกับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยวมีการนำไปบอกต่อ และจัดทำเว็บไซต์นำเสนอให้กับทางกลุ่มโฮมสเตย์ และการคงไว้ซึ่งคุณภาพของการบริการและธรรมชาติยังทำให้ได้เผยแพร่ยังสื่อมวลชนต่าง ๆ ทั้งหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์

นอกจากนี้บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์ได้รับรองมาตรฐานจากโฮมสเตย์ไทยแลนด์ เมื่อปี พ.ศ. 2549 จึงได้เป็นหนึ่งในทำเนียบโฮมสเตย์ไทยแลนด์ ซึ่งมีการเผยแพร่ในเว็บไซต์ www.homestaythai.org ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

9.2 การจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

ตารางที่ 38 ค่าร้อยละในการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทกลุ่ม
วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการลงข้อมูลที่ปักในเอกสารประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์	7	100.00
2. มีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์	7	100.00
3. มีรายชื่ออยู่ในธรรมเนียมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์	7	100.00

จากตารางที่ 38 จะเห็นได้ว่าที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิง
เกษตรเขาบายศรีทั้งหมดมีการลงข้อมูลที่ปักในเอกสารประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ มีเว็บไซต์
ประชาสัมพันธ์ และมีรายชื่ออยู่ในธรรมเนียมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของที่
พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีในรูปความเรียง ดังนี้

มีการทำใบประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์โดยระบุรายละเอียดต่าง ๆ ทั้งค่าใช้จ่าย แผนที่และการ
เดินทาง สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นต้น เพื่อเผยแพร่ให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าพัก และได้รับ
การส่งเสริมจากเทศบาลตำบลเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ช่วยส่งเสริมและประชา
สัมพันธ์ ในเว็บไซต์ <http://www.khaobaisri.go.th>

นอกจากนี้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีได้รับรองมาตรฐานจากโฮมสเตย์
ไทยแลนด์ เมื่อปี พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2551 จึงได้เป็นหนึ่งในทำเนียบโฮมสเตย์ไทยแลนด์ ซึ่งมีการ
เผยแพร่ในเว็บไซต์ www.homestaythai.org ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการ
ท่องเที่ยวและกีฬา

9.3 การจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อย

ตารางที่ 39 ค่าร้อยละในการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการลงข้อมูลที่ปักในเอกสารประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์	30	100.00
2. มีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์	30	100.00
3. มีรายชื่ออยู่ในธรรมเนียมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์	30	100.00

จากตารางที่ 39 จะเห็นได้ว่าที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อยทั้งหมดมีการลงข้อมูลที่ปักในเอกสารประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ มีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ และมีรายชื่ออยู่ในธรรมเนียมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

ผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดของที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีในรูปความเรียง ดังนี้ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อยมีการทำเว็บไซต์เผยแพร่และประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ คือ www.kohyao-cbt.com โดยภายในเว็บไซต์มีข้อมูลเกี่ยวกับ ค่าใช้จ่าย แผนที่การเดินทาง ระเบียบกฎเกณฑ์ ขอมูลกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับโฮมสเตย์ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะยาวน้อย

นอกจากนี้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเขาบายศรีได้รับรองมาตรฐานจากโฮมสเตย์ไทยแลนด์ เมื่อปี พ.ศ. 2548 - พ.ศ. 2552 จึงได้เป็นหนึ่งในทำเนียบโฮมสเตย์ไทยแลนด์ ซึ่งมีการเผยแพร่ในเว็บไซต์ www.homestaythai.org ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตอนที่ 10 ภาพรวมของความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทและ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท

10.1 ภาพรวมของความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท

ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่งมีลักษณะการเริ่มก่อตั้งที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทคล้ายคลึงกัน คือ เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ก่อนแล้วจึงก่อตั้งเป็นที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทขึ้นมาภายหลัง มีการจัดการด้านอาหารโดยมีการปรุงอาหารพื้นบ้านที่ทำจากวัตถุดิบในท้องถิ่นเหมือนกัน มีการจัดการป้องกันสัตว์นำโรคเหมือนกัน คือ มีประตูรั้วที่ปิดได้สนิท จัดการให้ไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคบริเวณบ้าน และถึงขยะมีฝาปิดมิดชิด สิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดให้แก่นักท่องเที่ยวที่เหมือนกันคือ กระจก สบู่และพัดลม น้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง ที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวไม่มีสี ไม่มีกลิ่น และไม่มีตะกอนโดยน้ำดื่มส่วนใหญ่เป็นน้ำดื่มบรรจุขวด ส่วนน้ำใช้ เป็นน้ำ ที่มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ มีการจัดการด้านความปลอดภัยที่เหมือนกัน คือ มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย มีเครื่องมือและวิธีสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ มีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีการเตือนภัยนักท่องเที่ยวและดูแลกลอนและล็อกต่าง ๆ ด้านการรวมกลุ่มเริ่มโดยคนในชุมชนเป็นส่วนใหญ่และมีการบริหารที่มีโครงสร้างการบริหารเหมือนกัน การจัดการด้านการกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ เหมือนกัน คือ มีกิจกรรม ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม มีการจัดกิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น มีกิจกรรมบันเทิง มีกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและมีกิจกรรม แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน การจัดการด้านสภาพแวดล้อมคือ มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน มีหน่วยงานราชการใกล้ชุมชนและพื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิม การจัดการด้านมูลค่าเพิ่มเหมือนกัน คือ มีร้านขายของที่ระลึก มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเต็มที่ และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยว มีการจัดการด้านการส่งเสริมการตลาดเหมือนกัน คือ มีการลงข้อมูลที่ปักในเอกสารประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ มีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ และมีรายชื่ออยู่ในธรรมเนียมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่งผ่านการประเมินมาตรฐานที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทหรือมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย แล้ว

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านความมั่นคงแข็งแรงของที่พักสัมพัศ
วัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

การจัดการด้านที่พัก	จำนวนโฮมสเตย์						รวม		แปลผล
	N=9		N=7		N=30		N=46		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
ความมั่นคงแข็งแรงของบ้าน									
1.เสาบ้าน									
1.1 เสาบ้านไม่เอียง	4.55	0.52	5.00	0.00	4.90	0.30	4.84	0.36	มากที่สุด
1.2 เสาบ้านไม่โยก	4.77	0.44	5.00	0.00	4.63	0.49	4.71	0.45	มากที่สุด
1.3 เสาบ้านไม่ผุกร่อน	4.66	0.50	5.00	0.00	4.86	0.34	4.84	0.36	มากที่สุด
1.4 เสาบ้านไม่มีรอยแตกร้าว	4.66	0.50	5.00	0.00	4.66	0.47	4.71	0.45	มากที่สุด
2. ฝาผนัง									
2.1 ฝาผนังไม่เป็นรู	4.44	0.52	5.00	0.00	4.90	0.30	4.71	0.45	มากที่สุด
2.2 ฝาผนังสามารถกันแดดได้	4.66	0.50	5.00	0.00	4.83	0.37	4.82	0.38	มากที่สุด
2.3 ฝาผนังสามารถกันลมได้	4.66	0.50	5.00	0.00	4.93	0.25	4.89	0.31	มากที่สุด
2.4 ฝาผนังไม่มีรอยแตก	4.33	0.70	5.00	0.00	4.90	0.30	4.80	0.45	มากที่สุด
3. พื้นบ้าน									
3.1 พื้นบ้านเรียบเสมอ	4.55	0.52	5.00	0.00	4.76	0.43	4.76	0.43	มากที่สุด
3.2 พื้นบ้านไม่ลาดเอียง	4.55	0.52	5.00	0.00	4.53	0.50	4.60	0.49	มากที่สุด
3.3 พื้นบ้านไม่ผุกร่อน	4.66	0.50	5.00	0.00	4.86	0.34	4.84	0.36	มากที่สุด
3.4 หากพื้นต่างระดับมีเครื่องหมายบอกความ ต่างที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	4.22	1.09	4.57	0.53	4.56	0.50	4.50	0.65	มากที่สุด
4. หลังคา									
4.1 หลังคาไม่มีรอยรั่ว	4.66	0.50	5.00	0.00	4.76	0.43	4.78	0.41	มากที่สุด
4.2 หลังคากันแดดได้	4.77	0.44	5.00	0.00	4.83	0.37	4.84	0.36	มากที่สุด
4.3 หลังคากันฝนได้	4.88	0.33	5.00	0.00	4.93	0.25	4.93	0.24	มากที่สุด
รวม	4.60	0.16	4.97	0.10	4.78	0.12	4.78	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 40 จะเห็นได้ว่าความมั่นคงแข็งแรงของที่พักของสัมพัศวัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่งทั้งหมดอยู่ใน ระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าความมั่นคงแข็งแรงแต่ละข้ออยู่ใน ระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 41 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการดูแลสุขลักษณะของที่พักรถสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

การจัดการด้านที่พักรถ	จำนวนโฮมสเตย์						รวม		แปลผล
	N=9		N=7		N=30		N=46		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
การดูแลสุขลักษณะ									
1. ห้องนอน									
1.1 มีที่นอนที่สะอาด	4.46	0.44	4.57	0.53	4.90	0.30	4.73	0.44	มากที่สุด
1.2 เครื่องนอนอยู่ในสภาพดีใช้งานได้	4.66	0.50	4.42	0.53	4.63	0.49	4.69	0.46	มากที่สุด
1.3 ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	4.66	0.70	4.85	0.37	4.86	0.34	4.71	0.62	มากที่สุด
1.4 ประตูเปิดปิดได้สะดวก	4.55	0.52	4.71	0.75	4.66	0.47	4.76	0.48	มากที่สุด
1.5 ประตูไม่ชำรุดหรือมีร่อง/รู จนสามารถมองลอดเข้ามาได้	5.00	0.00	4.85	0.37	4.90	0.30	4.97	0.14	มากที่สุด
2. ห้องน้ำและห้องส้วม									
2.1 พื้นห้องมีความสะอาด	4.55	0.52	5.00	0.00	4.83	0.37	4.63	0.48	มากที่สุด
2.2 โถส้วมสะอาด	4.33	0.70	5.00	0.00	4.93	0.25	4.60	0.53	มากที่สุด
2.3 โถส้วมอยู่ในสภาพดีใช้งานได้	4.55	0.52	5.00	0.00	4.90	0.30	4.73	0.44	มากที่สุด
2.4 ไม่มีกลิ่นเหม็น	4.55	0.52	4.57	0.53	4.76	0.43	4.65	0.48	มากที่สุด
2.5 ประตูห้องน้ำไม่ชำรุดหรือมีร่อง/รูจนสามารถมองลอดเข้ามาได้	4.55	0.52	4.85	0.37	4.53	0.50	4.71	0.45	มากที่สุด
3. การดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน									
3.1 บริเวณบ้านมีความสะอาด	4.66	0.50	5.00	0.00	4.86	0.34	4.73	0.80	มากที่สุด
3.2 บริเวณบ้านมีความร่มรื่น	4.55	0.52	4.71	0.75	4.56	0.50	4.60	0.53	มากที่สุด
3.3 ไม่มีอุปกรณ์เครื่องใช้เป็นที่เพาะอาศัยของยุง	5.00	0.50	5.00	0.00	4.76	0.43	4.95	0.29	มากที่สุด
รวม	4.63	0.17	4.81	0.19	4.76	0.12	4.73	0.09	มากที่สุด

จากตารางที่ 41 จะเห็นได้ว่าการดูแลสุขลักษณะของที่พักรถสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่งทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าการดูแลสุขลักษณะของแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 41.1 ค่าร้อยละของวิธีการดูแลสุขลักษณะของที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้บริการ
นักท่องเที่ยวของที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

รายการ	บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์		ที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรม ชนบทของวิสาหกิจ ชุมชนท่องเที่ยวเชิง เกษตรชุมชนเขารักษ์ บายศรี		ที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรม ชนบทของชมรม ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะ ยาวน้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	1. การจัดให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก							
1.1 เปิดหน้าต่างเพื่อให้อากาศถ่ายเท	9	100.00	6	85.71	30	100.00	45	97.82
1.2 มีการจัดการให้ปราศจากกลิ่นเหม็นอับ	9	100.00	3	42.85	30	100.00	42	91.30
1.3 ใช้เครื่องฟอกอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4 ใช้อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-
2. การกำจัดแมลงหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ	7	77.77	6	85.71	30	100.00	43	93.47
2.1 ใช้สารเคมีในการกำจัด								
2.2 ใช้วัสดุจากธรรมชาติ	6	66.66	7	100.00	23	76.66	36	78.26
3. สิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้ บริการนักท่องเที่ยว								
3.1 กระจก	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
3.2 สนับ	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
3.3 เข็มพู่	8	88.88	2	28.57	21	70.00	31	67.39
3.4 ผ้าเช็ดตัว	4	44.44	1	14.28	24	80.00	29	63.04
3.5 เครื่องเป่าผม	-	-	-	-	-	-	-	-
3.6 เครื่องทำน้ำอุ่น	-	-	-	-	1	16.00	1	2.17
3.7 พัดลม	9	100.00	6	85.71	30	100.00	45	97.82
3.8 เครื่องปรับอากาศ	-	-	1	14.28	-	-	1	2.17
3.9 อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 41.1 จะเห็นได้ว่าที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทเกือบทั้งหมดมีการเปิดหน้าต่างเพื่อให้อากาศถ่ายเทและจัดการให้ปราศจากกลิ่นเหม็น ส่วนใหญ่มีการใช้ทั้งสารเคมีและใช้วัสดุจากธรรมชาติเพื่อกำจัดแมลงหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กระจก สนับและพัดลม เป็นสิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้บริการนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 42 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอาหารของที่พักสัมพัศ
วัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์						รวม		แปลผล
	N=9		N=7		N=30		N=46		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
อาหาร									
1.การปรุงอาหาร									
1.1 อาหารปรุงสุกทั่วกัน	5.00	0.00	5.00	0.00	4.83	0.37	4.89	0.31	มากที่สุด
1.2 อาหารส่วนใหญ่เป็นอาหาร พื้นบ้าน	4.77	0.44	5.00	0.00	4.53	0.50	4.65	0.48	มากที่สุด
1.3 ขั้นตอนการปรุงมีความสะอาด	4.88	0.33	5.00	0.00	4.83	0.37	4.86	0.34	มากที่สุด
1.4 เก็บอาหารที่ปรุงเสร็จแล้ว มิดชิด	5.00	0.00	5.00	0.00	4.83	0.37	4.89	0.31	มากที่สุด
2. ภาชนะต่าง ๆ									
2.1 ภาชนะที่ใช้ปรุงมีความสะอาด	4.88	0.33	5.00	0.00	4.90	0.30	4.91	0.28	มากที่สุด
2.2 ภาชนะที่ใช้ใส่อาหารมีความ สะอาด	4.66	0.50	5.00	0.00	4.56	0.50	4.65	0.48	มากที่สุด
2.3 ภาชนะต่าง ๆ ถูกเก็บในที่ สะอาด	4.88	0.33	4.57	0.53	4.86	0.34	4.82	0.38	มากที่สุด
2.4 ภาชนะที่ล้างแล้วมีความ สะอาด	5.00	0.00	4.71	0.48	4.8	0.40	4.82	0.38	มากที่สุด
รวม	4.88	0.12	4.91	0.17	4.76	0.14	4.85	0.07	มากที่สุด

จากตารางที่ 42 จะเห็นได้ว่าการจัดการด้านอาหารของที่พักสัมพัศวัฒนธรรมชนบททั้งหมด
อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าการจัดการด้านอาหารแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุก
ข้อ

ตารางที่ 43 ค่าร้อยละของวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของที่พักรับพัสดุวัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

รายการ	บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์		ที่พักรับพัสดุวัฒนธรรม ชนบทของวิสาหกิจ ชุมชนท่องเที่ยวเชิง เกษตรชุมชนเขารักษ์ บายศรี		ที่พักรับพัสดุวัฒนธรรม ชนบทของชมรม ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะ ยวน้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	1. อาหารมีความสด	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46
2. อาหารแห้งอยู่ในสภาพดี	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
3. ใช้วัตถุดิบที่อยู่ในชุมชน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
4. ล้างวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหาร	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
5. แยกเก็บวัตถุดิบตามประเภทของ อาหาร	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00

จากตารางที่ 43 จะเห็นได้ว่าวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารของที่พักรับพัสดุวัฒนธรรมชนบททั้งหมดมีความสด อาหารแห้งอยู่ในสภาพดี ใช้วัตถุดิบในชุมชน ล้างวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหาร และแยกเก็บวัตถุดิบตามประเภทของอาหาร

ตารางที่ 44 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการด้านห้องครัวของที่พักรับพัสดุวัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์						รวม		แปลผล
	N=9		N=7		N=30		N=46		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
ห้องครัว									
1. พื้นครัวมีความสะอาด	4.77	0.44	4.85	0.37	4.83	0.37	4.82	0.38	มากที่สุด
2. ฝาผนังครัวมีความสะอาด	4.66	0.50	4.71	0.48	4.66	0.47	4.67	0.47	มากที่สุด
3. เพดานครัวมีความสะอาด	4.22	1.64	4.71	0.48	4.83	0.37	4.69	0.81	มากที่สุด
รวม	4.55	0.29	4.75	0.08	4.77	0.09	4.69	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 44 จะเห็นได้ว่าความสะอาดของห้องครัวของที่พักรับพัสดุวัฒนธรรมชนบททั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในส่วนต่าง ๆ แล้วจะเห็นได้ว่าความสะอาดของห้องครัวแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 45 ค่าร้อยละในการจัดการด้านห้องครัวของที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

รายการ	ที่พักรีสัมผัส		ที่พักรีสัมผัส		ที่พักรีสัมผัส		รวม	
	บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์		วัฒนธรรมชนบทของ		วัฒนธรรมชนบทของ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.การจัดการเพื่อถ่ายเทอากาศภายในห้องครัว								
1.1 ใช้ปล่องระบายควันเพื่อถ่ายเทอากาศ	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2 เปิดหน้าต่างเพื่อถ่ายเทอากาศ	9	100.00	5	71.42	30	100	44	95.65
1.3 ใช้พัดลมดูดอากาศ	5	55.55	2	22.22	3	10.00	10	21.73
2. การจัดการเพื่อระบายน้ำ ภายในห้องครัว								
2.1 มีรางระบายน้ำ	9	100.00	6	85.71	30	100	46	100.00
2.2 มีตระแกรงดักเศษอาหาร	9	100.00	4	57.14	30	100	46	100.00
2.3 มีบ่อหรือท่อดักไขมัน	5	55.55	-	-	13	43.33	18	39.13
3. การป้องกันสัตว์นำโรค								
3.1 ประตูครัวปิดได้สนิท	9	100.00	7	100.00	30	100	46	100.00
3.2 ไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค	9	100.00	7	100.00	30	100	46	100.00
3.3 ถังขยะมีฝาปิดมิดชิด	9	100.00	7	100.00	30	100	46	100.00

จากตารางที่ 45 จะเห็นได้ว่าที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรมชนบททั้งหมดใช้การเปิดหน้าต่างเพื่อถ่ายเทอากาศ และมีการจัดการเกี่ยวกับการระบายน้ำโดยการมีรางระบายน้ำและมีตระแกรงดักเศษอาหาร และ ห้องครัวของที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรมชนบททั้งหมดไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค ถังขยะมีฝาปิดมิดชิดและประตูครัวปิดได้สนิท

ตารางที่ 46 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านอุปกรณ์ในห้องครัวของที่พักร่วมผู้ส
วัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์						รวม		แปลผล
	N=9		N=7		N=30		N=46		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
อุปกรณ์ในห้องครัว									
1. เตา									
1.1 เตามีสภาพใช้งานได้	4.66	0.50	5.00	0.00	4.43	1.27	4.56	1.06	มากที่สุด
1.2 เตาสะอาด	4.77	0.44	5.00	0.00	4.90	0.30	4.89	0.31	มากที่สุด
2. ตู้กับข้าว									
2.1 ประตูตู้กับข้าวสามารถปิดเพื่อ ป้องกันแมลงได้	4.88	0.33	5.00	0.00	4.86	0.34	4.89	0.31	มากที่สุด
2.3 ตู้กับข้าวสะอาด	4.88	0.33	4.42	0.78	4.86	0.34	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ตู้เย็น									
3.1 ของในตู้เย็นจัดเป็นระเบียบ	4.77	0.44	4.28	0.48	4.76	0.43	4.69	0.46	มากที่สุด
3.2 ตู้เย็นไม่มีกลิ่นเหม็น	4.44	0.52	4.14	0.37	4.76	0.43	4.60	0.49	มากที่สุด
3.3 ช่องแช่แข็งไม่มีน้ำแข็งเกาะ	4.33	0.50	4.00	0.57	4.83	0.37	4.60	0.53	มากที่สุด
รวม	4.67	0.21	4.54	0.44	4.77	0.15	4.66	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 46 จะเห็นได้ว่าอุปกรณ์ในครัวของที่พักร่วมผู้สวัฒนธรรมชนบททั้งหมดอยู่ใน
ระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 47 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักสัมพัศ
วัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ	จำนวนโฮมสเตย์						รวม		แปลผล
	N=9		N=7		N=30		N=46		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
น้ำดื่มและน้ำใช้									
1. น้ำดื่ม									
1.1 น้ำไม่มีสี	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 น้ำไม่มีกลิ่น	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 น้ำไม่มีตะกอน	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
2. น้ำใช้									
2.1 น้ำไม่มีสี	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 น้ำไม่มีกลิ่น	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 น้ำไม่มีตะกอน	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	5.00				5.00		มากที่สุด

ตารางที่ 48 ค่าร้อยละในการจัดการด้านน้ำดื่มและน้ำใช้ของที่พักสัมพัชัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

รายการ	ที่พักสัมพัชั						รวม	
	วัฒนธรรมชนบทของ		วิสาหกิจชุมชน					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน		
1. น้ำดื่ม								
1.1 น้ำดื่ม ผ่านการกรอง	9	100.00	-	-	-	-	9	19.56
1.2 น้ำดื่ม ผ่านการต้ม	5	55.55	-	-	30	100	35	76.08
1.3 ซื้่น้ำดื่มบรรจุขวด	8	88.88	7	100	30	100	45	97.82
2. น้ำใช้								
2.1 ร่อนน้ำฝนไว้ใช้	9	100.00	7	100	30	100	46	100.00
2.2 น้ำใช้มาจากการประปา	-	-	-	-	30	100	30	65.21
ท้องถิ่น								
2.3 น้ำที่มาจากแหล่งน้ำ	9	100.00	7	100	30	100	46	100.00
ธรรมชาติอื่น ๆ								

จากตารางที่ 48 จะเห็นได้ว่าที่พักสัมพัชัฒนธรรมชนบทส่วนใหญ่จัดน้ำดื่มบรรจุขวดไว้ให้คิดเป็นร้อยละ 97.82 และที่พักสัมพัชัฒนธรรมชนบททั้งหมดมี น้ำใช้ จากการร่อนน้ำฝน ไว้ใช้และจากแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ

ตารางที่ 49 ค่าร้อยละในการจัดการด้านร้านอาหารในชุมชนของที่พัทลุง 3 แห่ง

รายการ	บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์		ที่พัทลุง		ที่พัทลุง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีร้านสะดวกซื้อหรือร้านขายของชำ	9	100.00	7	100	30	100.00	46	100.00
2. มีร้านอาหารตามสั่ง	9	100.00	-	-	30	100.00	39	84.78
3. มีร้านขายข้าวแกง	9	100.00	-	-	30	100.00	39	84.78
4. มีตลาด	9	100.00	-	-	30	100.00	39	84.78

จากตารางที่ 49 จะเห็นได้ว่าที่พัทลุง 3 แห่งมีร้านสะดวกซื้อหรือร้านขายของชำ

ตารางที่ 50 ค่าร้อยละในการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

รายการ	บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์		ที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรม ชนบทของวิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชน เขารักษ์บายศรี		ที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรม ชนบทของชมรมท่องเที่ยว เชิงนิเวศเกาะยวน้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย								
1.1 มีตารางการจัดเวรยามในการดูแลรักษา ความปลอดภัย	9	100.00	-	-	30	100.00	39	84.78
1.2 ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นคน ในชุมชน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
1.3 จัดการอบรมให้แก่ผู้ทำหน้าที่รักษาความ ปลอดภัย	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
2. เครื่องมือและวิธีสื่อสารกับเจ้าหน้าที่								
2.1 มีวิทยุสื่อสาร	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2 มีโทรศัพท์ภายในที่พักร	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
2.3 มีโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณชุมชน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
2.4 จัดอบรมคนในชุมชนกรณีเกิดเหตุ ฉุกเฉิน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
3. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น								
3.1 มีอาสาสมัครประจำบ้าน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
3.2 มีการจัดอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
4. การเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยว								
4.1 มีหน่วยประชาสัมพันธ์ช่วยเหลือ นักท่องเที่ยว	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
4.2 ให้นักท่องเที่ยวแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับโรค ประจำตัว	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
5. การดูแลกลอนและล๊อคต่าง ๆ								
5.1 กลอนประตูภายในบ้านอยู่ในสภาพใช้ งานได้	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
5.2 ล๊อคต่าง ๆ ของผู้อยู่ในสภาพใช้งานได้	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00

จากตารางที่ 50 จะเห็นได้ว่าการจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรมชนบททั้งหมดมีเครื่องมือและวิธีสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ มีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีการเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยวและการดูแลกลอนและล๊อคต่าง ๆ

ตารางที่ 51 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการด้านการรวมกลุ่มของที่พักสัมผัสดนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

การจัดการด้านการบริหาร	จำนวนโฮมสเตย์						รวม		แปลผล
	N=9		N=7		N=30		N=46		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
การรวมกลุ่ม									
1.การรวมกลุ่มเริ่มโดยคนในชุมชน	4.00	0.00	5.00	0.00	5	0	4.80	0.40	มากที่สุด
2.ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ	5.00	0.00	2.00	0.00	3	0	3.23	0.94	น้อย
3.ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของเอกชน	1.00	0.00	1.00	0.00	2	0	1.65	0.48	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 51 จะเห็นได้ว่าการรวมกลุ่มของที่พักสัมผัสดนธรรมชนบทส่วนใหญ่เริ่มโดยคนในชุมชน โดยอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 52 ค่าร้อยละในการจัดการด้านการบริหารของที่พักสัมพัสดวัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

รายการ	บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์		ที่พักสัมพัสดวัฒนธรรม ชนบทของวิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชน เขารักษ์บายศรี		ที่พักสัมพัสดวัฒนธรรม ชนบทของชมรมท่องเที่ยว เชิงนิเวศเกาะยาวน้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะกรรมการบริหาร								
1.1 คณะกรรมการบริหารมาจากการเลือกของ คนในชุมชน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
1.2 มีการชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะ กรรมการบริหารแต่ละคนไว้ชัดเจน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
2. การกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว								
2.1 คณะกรรมการการบริหารเป็นผู้กำหนดข้อ ปฏิบัติและกฎระเบียบ	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
2.2 มีการประกาศกฎระเบียบไว้ชัดเจน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
3. การจองที่พักล่วงหน้า								
3.1 สามารถจองผ่านโทรศัพท์	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
3.2 สามารถจองผ่านทางไปรษณีย์	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3 สามารถจองผ่านบริษัทนำเที่ยว	-	-	-	-	30	100.00	30	65.21
3.4 สามารถจองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)	-	-	-	-	30	100.00	30	65.21
3.5 มีการติดต่อกับเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยว ทราบผลการจอง	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
4.ชี้แจงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ใว้อย่าง ชัดเจน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
5.ระบุกิจกรรมที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวอย่าง ชัดเจน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
6. ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์มีความพร้อมในการ นำเที่ยว	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00

จากตารางที่ 52 จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการของที่พักสัมพัสดวัฒนธรรมชนบททั้งหมด มาจากการเลือกของสมาชิกโฮมสเตย์ทุกหลังและมีการชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแต่ละคนไว้ชัดเจน มีการกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว การจองที่พักล่วงหน้าของที่พักสัมพัสดวัฒนธรรมชนบททั้งหมดสามารถจองผ่านทางโทรศัพท์และมีการติดต่อกับเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบผลการจองพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ใว้อย่างชัดเจนและระบุกิจกรรมที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์มีความพร้อมในการนำเที่ยว

ตารางที่ 53 แสดงค่าร้อยละในการจัดการด้านการกิจกรรมท่องเที่ยวของที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรมชนทั้ง 3 แห่ง

รายการ	บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์		ที่พักรีสัมผัส วัฒนธรรมชนบทของ วิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนเขารักษ์บายศรี		ที่พักรีสัมผัส วัฒนธรรมชนบทของ ชมรมท่องเที่ยวเชิง นิเวศเกาะยาวน้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีกิจกรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
1.1 ผู้ให้คำแนะนำมีความรู้ ความสามารถ	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
1.2 อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมใช้ งานได้	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
2. มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
2.1 มีผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งเป็นของชุมชน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
2.2 นักท่องเที่ยวได้ทดลองฝึกงาน ศิลปหัตถกรรม	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
3. มีการจัดกิจกรรมการต้อนรับ นักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
4. มีกิจกรรมบันเทิงจัดไว้ให้ นักท่องเที่ยว	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
5. กิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
6. มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00

จากตารางที่ 53 จะเห็นได้ว่าที่พักรีสัมผัสวัฒนธรรมชนบททั้งหมดมีการจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว คือ มีกิจกรรม ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม มีการจัดกิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น มีกิจกรรมบันเทิง มีกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและมีกิจกรรม แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน

ตารางที่ 54 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการด้านสภาพแวดล้อมของที่พักรีสต์ผู้พัฒนา
ชุมชนบททั้ง 3 แห่ง

การจัดการด้านสภาพแวดล้อม	จำนวนโฮมสเตย์						รวม		แปลผล
	N=9		N=7		N=30		N=46		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1.มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เที่ยวในบริเวณชุมชน	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
2.มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
3.มีหน่วยงานราชการใกล้ชุมชน	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
4.พื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิม	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 54 จะเห็นได้ว่าที่พักรีสต์ผู้พัฒนาชุมชนบททั้งหมดมีการจัดการด้านสภาพแวดล้อม คือ มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน มีหน่วยงานราชการใกล้ชุมชนและพื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 55 ค่าร้อยละในการจัดการด้านมูลค่าเพิ่มของที่พักรีสต์ผู้พัฒนาชุมชนบททั้ง 3 แห่ง

รายการ	บ้านนี้ดีโฮมสเตย์		ที่พักรีสต์ผู้พัฒนาชุมชน ชนบทของวิสาหกิจ ชุมชนท่องเที่ยวเชิง เกษตรชุมชนเขารักษ์ บายศรี		ที่พักรีสต์ผู้พัฒนาชุมชน ชนบทของชมรม ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกาะ ยาวน้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	1. มีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46
2. มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
3. นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมวัฒนธรรมของชุมชน อย่างเต็มที่	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
4. บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการ นักท่องเที่ยว	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00

จากตารางที่ 55 จะเห็นได้ว่าที่พักรีสต์ผู้พัฒนาชุมชนบททั้งหมดมีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเต็มที่ และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 56 ค่าร้อยละในการจัดการด้านส่งเสริมการตลาดของที่พัคสัมพัคส์วัฒนธรรมชนบททั้ง 3 แห่ง

รายการ	ที่พัคสัมพัคส์		ที่พัคสัมพัคส์		ที่พัคสัมพัคส์		รวม	
	บางน้ำผึ้งโฮมสเตย์		วัดนธรรมชนบทของ วิสาหกิจชุมชน ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนเขารักษ์บายศรี		วัดนธรรมชนบทของ ชมรมท่องเที่ยวเชิง นิเวศเกาะยาวน้อย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการลงข้อมูลที่พัคในเอกสาร ประชาสัมพัคส์โฮมสเตย์	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
2. มีเว็บไซต์ประชาสัมพัคส์	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
3. มีรายชื่ออยู่ในธรรมเนียมการ ท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00
1. มีการลงข้อมูลที่พัคในเอกสาร ประชาสัมพัคส์โฮมสเตย์	9	100.00	7	100.00	30	100.00	46	100.00

จากตารางที่ 56 จะเห็นได้ว่าที่พัคสัมพัคส์วัฒนธรรมชนบททั้งหมดมีการลงข้อมูลที่พัคในเอกสารประชาสัมพัคส์โฮมสเตย์ มีเว็บไซต์ประชาสัมพัคส์ และมีรายชื่ออยู่ในธรรมเนียมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พหุสัมพันธ์ วัฒนธรรมชนบท เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสังเกต โดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อรวบรวมข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ ในบริบทที่นำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท และใช้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทที่ไม่สามารถสังเกตหรือสังเกตได้แล้วแต่ไม่ชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลเจาะลึกในด้านต่าง ๆ ทั้ง 8 ด้านคือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดการบริหาร ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านการส่งเสริมการตลาด โดยใช้การจดบันทึกและเครื่องบันทึกเสียงและภาพในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปทำการวิเคราะห์ แปลความหมาย และสรุปเป็นผลการวิจัย ดังที่ได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พักสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทต่าง ๆ

ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของที่พักสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะการก่อตั้งคล้ายกัน คือ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ก่อนแล้วจึงก่อตั้งเป็นที่พหุสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท ขึ้นมาภายหลัง มีการจัดการด้านการบริหารที่มีโครงสร้างการบริหารที่ไม่แตกต่างกัน และได้ผ่านการประเมินมาตรฐานที่พักสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบทหรือมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยมาแล้ว

2. การจัดการด้านที่พัก

สิ่งที่สำคัญที่สุดที่คณะกรรมการบริหารกำหนดให้สมาชิกตระหนักถึงในด้านที่พัก คือการให้บริการในเรื่องของความมั่นคง ความเป็นส่วนตัว ความสะอาด และความสะดวกสบาย เช่นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยว ให้มีมาตรฐานเหมือนกับการบริการด้านที่พักในโรงแรม เช่นการทำความสะอาด เปลี่ยนที่นอนทุกครั้ง ทุกเช้า นอกจากนี้ยังเน้นไปถึงการสร้างบรรยากาศด้านที่พักให้สัมพันธ์กับวิถีชีวิตมากที่สุด เช่น การกางมุ้ง ไล่งูด้วยวิธีท้องถิ่น รวมไปถึงการพูดคุยระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าของบ้าน ทำให้การมาพักผ่อนเสมือนการมาเยี่ยมญาติผู้ใหญ่ ทำให้นักท่องเที่ยวมีความอบอุ่นและการเป็นกันเอง

3. การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ

ที่พักรักษาตัวพัฒนาชนบทที่ทำการศึกษาค้นคว้าให้ความสำคัญกับอาหาร เป็นอย่างมาก โดยเน้นไปที่วัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารให้เป็นวัตถุดิบที่หาได้ในชุมชนหรืออาหารที่เป็นเอกลักษณ์พื้นบ้าน และเน้นไปที่ความสะอาด ถูกสุขลักษณะอนามัย ซึ่งเห็นได้จาก ความสะอาดของห้องครัว และการเลือกซื้อวัตถุดิบบรรจุขวดเท่านั้น

4. การจัดการด้านความปลอดภัย

ที่พักรักษาตัวพัฒนาชนบทที่ทำการศึกษาค้นคว้าให้ความสำคัญกับการจัดการด้านความปลอดภัยในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ชุมชนมีการจัดเวรยาม เฝ้าระวัง และมีเครื่องมือวิทยุสื่อสารหรือโทรศัพท์ไว้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของทางราชการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมไปถึงการอบรมวิธีการปฐมพยาบาล

5. การจัดการด้านบริหารจัดการ

การรวมกลุ่มของที่พักรักษาตัวพัฒนาชนบทที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่เริ่มโดยคนในชุมชน คณะกรรมการมาจากการเลือกของสมาชิก และมีการชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแต่ละคน ไร่ชัดเจน รวมไปถึงกำหนดกฎระเบียบข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว โดยยึดเอาจารีตประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนนั้นเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าขนาดของชุมชนก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างที่กำหนดมาตรการการบริหาร พบว่าชุมชนที่มีขนาดใหญ่จะมีกฎที่เข้มงวดมากกว่าชุมชนที่มีขนาดเล็ก

6. การจัดการด้านกิจกรรม

ที่พักรักษาตัวพัฒนาชนบทที่ทำการศึกษาค้นคว้าให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมโดยจัดให้กิจกรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม และกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งแยกไปตามลักษณะทางประเพณี วัฒนธรรม และภูมิศาสตร์ของที่พักรักษาตัวพัฒนาชนบท

7. การจัดการด้านสภาพแวดล้อม

ที่พักรักษาตัวพัฒนาชนบทที่ทำการศึกษาค้นคว้ามีแหล่งที่เขียวที่ดึงดูดใจ และมีการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน โดยการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวและช่วงเวลาให้เข้าพัก ทั้งนี้เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและสภาพเดิมของชุมชนไว้

8. การจัดการด้านมูลค่าเพิ่ม

ที่พักรีสต์ส่วพัฒนธรรมชนบทที่ทำการศึกษามีการสร้างผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าของชุมชน โดยสินค้าผลิตมาจากวัตถุดิบที่หาได้จากในชุมชนและมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และกำหนดสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยว

9. การจัดการด้านส่งเสริมการตลาด

ที่พักรีสต์ส่วพัฒนธรรมชนบทที่ทำการศึกษาจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ โดยมีการประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ของตนและลิงก์จากเว็บไซต์อื่น ๆ ได้ และมีรายชื่ออยู่ในทำเนียบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พักรีสต์ส่วพัฒนธรรมชนบท ผู้วิจัยขออภิปรายผลในประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. การจัดการด้านที่พัก

ที่พักรีสต์ส่วพัฒนธรรมชนบทที่ทำการศึกษาให้ความสำคัญกับการดูแลสุขลักษณะของที่พักรีสต์ส่วมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการดูแลสุขลักษณะของที่พักรีสต์ส่ว โดยเน้นด้านความสะอาดของห้องและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในที่พัก จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ที่ได้เข้าพักในที่พักรีสต์ส่วที่มีคุณภาพมาตรฐานเสมือนโรงแรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิทยา ภูลสนอง (2544) ที่ให้แนวคิดว่าการที่ห้องพักที่สะอาดถือเป็นมาตรฐานเบื้องต้นที่ผู้ดำเนินการจัดการจะต้องตระหนัก และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ยุพดี เสตพรรณ (2543) ที่กล่าวว่า หนึ่งในปัจจัยในการซื้อบริการของนักท่องเที่ยว คือ ที่พักรีสต์ส่วระดับต่าง ๆ ที่มีราคาเหมาะสมกับคุณภาพ สะอาดและมีบริการตามมาตรฐานสากล

2. การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ

อาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ และวัตถุดิบมีการจัดการแต่ละข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์ส่วพัฒนธรรมชนบทนักท่องเที่ยวต้องการลิ้มรสอาหารที่มีปรุงมาจากวัตถุดิบในท้องถิ่นนั้น ๆ และมีรสชาติดั้งเดิม ซึ่งสอดคล้องกับการแนวคิดของ Macnulty (2001) ที่กล่าวว่า อาหารพื้นบ้านง่าย ๆ แต่ปรุงมาอย่างดี เป็น 1 ใน 10 ประการของปัจจัยความต้องการพื้นฐานของนักท่องเที่ยว

3. การจัดการด้านความปลอดภัย

การจัดการด้านความปลอดภัยของที่พักร่วมผู้พัฒนาธรรมชาติที่ทำการศึกษามีเครื่องมือวิทยุสื่อสารและวิธีสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ มีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีการเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยวและการดูแลถอนและสื่อต่าง ๆ และผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นคนในชุมชน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นคนในชุมชนควรเป็นเจ้าบ้านที่ดีช่วยกันสอดส่องดูแลความเรียบร้อยและความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิทยา ภูตสนอง (2544) ที่ให้แนวคิดว่า ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้งของนักท่องเที่ยวและตัวชุมชนเป็นสิ่งที่ผู้ดำเนินการจะต้องตระหนัก ดังที่ มาสโลว์ (Maslow, 1994) ได้ให้แนวคิดว่า ความปลอดภัย (Safety needs) เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการเป็นอันดับ 2 คือมนุษย์ต้องการที่จะรักษาชีวิตและทรัพย์สินของตนเองให้ปลอดภัย ถ้าความต้องการนี้ไม่ได้รับการตอบสนอง มนุษย์จะเกิดความกลัว

4. การจัดการด้านบริหารจัดการ

ที่พักร่วมผู้พัฒนาธรรมชาติที่ทำการศึกษามีคณะกรรมการบริหารที่เป็นผู้กำหนดกฎระเบียบและข้อปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นการกำหนดกฎระเบียบและวิธีการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวโดยเน้นให้เกิดความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน รวมไปถึงวิธีปฏิบัติตนในพื้นที่บางแห่งของชุมชน เช่น ให้แต่งกายสุภาพเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ ไม่ดื่มสุราหรือของมีเมาในเขตชุมชนชาวมุสลิม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภราเดช พัทฒวิเชียร (2544) ที่ให้แนวคิดว่าการกำหนดพื้นที่ระหว่างพื้นที่หวงห้ามที่ไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าไปและพื้นที่สาธารณะ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิดผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อความเป็นอยู่ของชุมชน โดยอาจจะแบ่งเป็นพื้นที่สาธารณะ พื้นที่กึ่งสาธารณะ พื้นที่ส่วนตัว ซึ่งในแต่ละพื้นที่มีข้อห้ามและกฎระเบียบแตกต่างกันไป เป็นต้น

5. การจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว

ที่พักร่วมผู้พัฒนาธรรมชาติที่ทำการศึกษามีกิจกรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรม มีกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะประเด็นที่ว่า มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตแบบลึกซึ้ง ที่หาไม่ได้ในชีวิตประจำวันโดยเรียนรู้จากคนในชุมชน เช่น การออกหาปลาที่บ้านพัก การเดินชมสวนเกษตรกับเจ้าของสวน การทำอาหารร่วมกันกับเจ้าของบ้าน การร่วมปลูกป่าชายเลนกับคนในชุมชน เป็นต้น โดยกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้มีสมาชิกในชุมชนเป็นผู้นำกิจกรรมจึงทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเรียนรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้อง

6. การจัดการด้านสภาพแวดล้อม

ที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทที่ทำการศึกษามีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน มีหน่วยงานราชการใกล้เคียงชุมชน โดยเฉพาะประเด็นที่ว่า พื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้าพักและท่องเที่ยวในชุมชนเพิ่มขึ้น อาจทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงจนสูญเสียเอกลักษณ์ไป ดังนั้นสิ่งหนึ่งที่สมาชิกในชุมชนควรตระหนักคือ การรักษาสภาพเดิมของชุมชนไว้ ซึ่งสอดคล้องกับซึ่งสอดคล้องกับการแนวคิดของ Macnulty (2001) ที่กล่าวว่า การดำเนินการจัดการท่องเที่ยวในลักษณะโฮมสเตย์นี้ จะไม่สามารถบรรลุถึงผลสำเร็จได้หากขาดองค์ประกอบ คือ พื้นที่หลัก หมายถึง พื้นที่ชนบทที่ยังคงสภาพดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ หมู่บ้านที่ยังคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีเก่าแก่ สวนเกษตร สวนผลไม้ การประมงพื้นบ้าน เป็นต้น ซึ่งที่พักรีสอร์ทโฮมสเตย์จะตั้งอยู่ในพื้นที่หลักนี้ และยังสอดคล้องกับองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization, 2003) ที่ทำการศึกษาคำโครงการโฮมสเตย์ในประเทศไทย โดยเห็นว่า ควรจะรักษาสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของหมู่บ้าน และวางระเบียบข้อปฏิบัติให้เป็นไปในแนวเดียวกัน

7. การจัดการด้านมูลค่าเพิ่ม

ที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทที่ทำการศึกษามีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริการนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะประเด็นที่ว่า มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การนำวัตถุดิบในชุมชนมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เช่น การแปรรูปผลไม้ การผลิตและตัดเย็บผ้าบาติกให้มีรูปแบบทันสมัย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวและเป็นการเพิ่มมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ให้แก่คนในชุมชนได้อย่างดีเยี่ยม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยุพดี เสดพรธนะ (2543) ที่กล่าวว่า สินค้าของที่ระลึก มีการควบคุมคุณภาพ กำหนดราคา การส่งเสริมการใช้วัสดุพื้นบ้าน การออกแบบสินค้าให้มีเอกลักษณ์ รวมทั้งการบรรจุหีบห่อสวยงาม เป็นหนึ่งในปัจจัยในการซื้อบริการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ดังนั้น ชุมชนจึงควรมีการวางแผนที่ดีเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภราเดช พัทฒวิเชียร (2544) 1 ใน 3 ของสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงในการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้ประกอบกิจการที่พิกัดผังผังวัฒนธรรมชนบทควรให้ความสำคัญการจัดการทั้ง 8 ด้าน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พิกัดผังผังวัฒนธรรมชนบท
2. ที่พิกัดผังผังวัฒนธรรมชนบทควรจัดให้มีสิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยว โดยจัดให้อยู่ภายใต้ความเป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการเตรียมตัวของนักท่องเที่ยว
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบที่พิกัดผังผังวัฒนธรรมชนบทควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมากกว่านี้ เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์และดูแลด้านการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานต่าง ๆ ของที่พิกัดผังผังวัฒนธรรมชนบทของแต่ละชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการที่พิกัดผังผังวัฒนธรรมชนบท เพื่อให้เกิดเป็นแนวทางใหม่ ๆ ของรูปแบบการจัดการที่พิกัดผังผังวัฒนธรรมชนบท
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างที่พิกัดผังผังวัฒนธรรมชนบทที่ได้รับตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กับที่พิกัดที่เรียกว่า โฮมสเตย์ แต่ไม่มีตราสัญลักษณ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย เพื่อศึกษาข้อแตกต่างและนำมาปรับปรุงเข้ารับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. คู่มือแนวทางการจัดที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak):

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., 2545.

การท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวง. สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, รายงานสรุปผลการสัมมนาเชิง

ปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

(Home Stay). 22 กันยายน 2546 ณ โรงแรมเมดิสัน ถนนพระรามเก้า กรุงเทพมหานคร.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. จัด Home Stay อย่างไรไม่ให้ผิดพลาด. สรุปการสัมมนาทางวิชาการ

เรื่อง จัด Home Stay อย่างไรไม่ให้ผิดพลาด. 25 พฤษภาคม 2544 ณ โรงแรมดิอิมเมอร์รัลด์

กรุงเทพมหานคร.

กาญจนา วัชรสุนทร. ทฤษฎีการประเมิน, 30 น. ใน กลุ่มงานฝึกอบรม สำนักงานคณะกรรมการวิจัย

แห่งชาติ, ผู้รวบรวม. เอกสารการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การประเมินโครงการ”

รุ่นที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., 2540.

กรุณา เดชาดิวงศ์ ณ อยู่ธยา. Home Stay: รูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.,

2537.

จิตตินันท์ เฉชะคุปต์. จิตวิทยาการบริการ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช: นนทบุรี,

2545.

จุพวดี สุทธิประภา. การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ระหว่างกิ่ง อ.

เกาะช้าง จ.ตราดกับ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัย

บูรพา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

บูรพา, 2549.

ชววิทย์ ศิริเวชกุล. การท่องเที่ยวเชิงชุมชนและการจัดการ Home Stay. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว 20 (2544):

5-9.

สุทธิศรี ชูชาติ และคณะ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตลุ่ม

แม่น้ำวาง. ครั้งที่ 1. เชียงใหม่: โครงการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม, 2544.

ดิเรก ฤกษ์หว่าย. การพัฒนาชนบท: เน้นกลยุทธ์และเครื่องชี้วัด. นครสวรรค์: โรงพิมพ์คอมพิวเตอร์

แอนด์กราฟฟิค, 2535.

ดุษี่ ชุมสาย, ม.ล. และ คณะ. ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

- นักรบ ระวีการณ และคณะ. คุณลักษณะที่พึงสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (ออนไลน์). 2547. แหล่งที่มา: <http://www.stou.ac.th/Tourism/Acheive/July/Topic3.htm> [2550, พฤษภาคม 11]
- นิออน ศรีสมยง. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว หน่วยที่9-15. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช: นนทบุรี, 2545
- นงลักษณ์ อยู่เย็นดี. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความชอบในการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย สาขาอุทยานและนันทนาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- พระ พิพัฒน์ โยธะพงศ์. การจัดการแหล่งที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษา หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยบ้านโคกโก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สาขาวิชาเคหการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาการเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พนิตดา สิงห์ครา. ศักยภาพของชุมชนบ้านห้วยฮี้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- ภราเดช พยัฒวีเชียร. บ้านพักชุมชน. อนุสารอ.ส.ท. 41 (2544): 27.
- มธุรส ปราบไพบรี. โฮมสเตย์กับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. จุลสารการท่องเที่ยว 20 (2544): 49-54.
- ยุพดี เสตพรรณ. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. พิษณุโลก: พิมพ์, กรุงเทพฯ, 2543
- ยุวดี นีรัตน์ตระกูล. การท่องเที่ยวชุมชน: life-seeing vs sightseeing. จุลสารการท่องเที่ยว 20 (2544): 5-9.
- รัตนชัย คงมั่น. การวิเคราะห์โครงสร้างการจัดการของการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- รัตนภรณ์ มหาศรานนท์. รายงานการวิจัยการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการจัดโฮมสเตย์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2546.

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. หลักการพัฒนการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน. (ออนไลน์). โครงการสานสัมพันธ์เครือข่ายชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2547. แหล่งที่มา: <http://www.stou.ac.th/Tourism/Acheive/Aprill/topic1.htm> [2550, พฤษภาคม 11]

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. กลยุทธ์การจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน. (ออนไลน์). โครงการสานสัมพันธ์เครือข่ายชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2547. แหล่งที่มา: <http://www.stou.ac.th/Tourism/Acheive/Aprill/topic2.htm> [2550, พฤษภาคม 11]

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนที่ยั่งยืน(Sustainable Community-Based Tourism). (ออนไลน์). โครงการสานสัมพันธ์เครือข่ายชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2547. แหล่งที่มา: <http://www.stou.ac.th/Tourism/Acheive/May/topic1.htm> [2550, พฤษภาคม 11]

วิทยา ภูสณอง. โสมสเดย์. ธุรกิจท่องเที่ยว. 14 (2544): 14-15.

ศิริชัย กาญจนวาสิ. แนวคิดพื้นฐานของการประเมิน. 9 น. ใน กลุ่มงานฝึกอบรม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ผู้รวบรวม. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการประเมินโครงการ รุ่นที่ 5. ม.ป.ท., กรุงเทพฯ, 2540.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. หลักการตลาด. กรุงเทพมหานคร: วีระฟิล์ม และไซเท็กซ์, 2543.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ. ม.ป.ท., กรุงเทพฯ, 2540.

สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์. รายงานการศึกษาวิจัยโครงการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวบ้านโคกโค้ง ต.กุดหว้า อ.ภูผินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย, 2544. (อัดสำเนา)

สุริพร พงษ์พานิช. ความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นต่อแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนกรณีศึกษา เกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.

สุวัจน์ จุฑากรณ์ และ จริญญา เจริญสุภาไส. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. มาตรฐาน Home Stay. (ออนไลน์). สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2548, แหล่งที่มา: <http://www.tourism.go.th/article/php?id=291&Ntype=5> [2550, พฤษภาคม 11]

อุไรพรรณ ปรางอุคมทรัพย์. ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษา _____ ชุมชนบ้านทุ่งสูง จังหวัดกระบี่ _____ สาขาการจัดการทรัพยากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการทรัพยากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.

อรพิมพ์. โสมสเดย์ ฟาร์มเดย์: ธุรกิจบริการจากเจ้าบ้านที่ดี. จุลสารการท่องเที่ยว 18 (2542): 30-44.

ภาษาอังกฤษ

Bitner, J. and Booms, B. Marketing Strategies and Organizational Structures for Service Firms. Chicago: American Marketing Association, 1981.

Bukley, R.C. A Framework for Ecotourism. 21 (1997): 661-669.

Davidson, R. Tourism. Essex: Longman. (1993).

Gee, C.Y., Makens, J.C. and Choy, D.J.L., The Travel Industry. New York: Van Nostrand Reinhold. (1984)

Haimann, T., and Scott, W.G. Management in Modern Organization. Boston, Houghton Mifflin, 1970.

Kotler, P. and Armstong, G. Principle of Marketing. Upper Saddle River. New Jersey : Prentice Hall , 1994.

Holloway, C. J. The Business of Tourism. UK: Longman, 1999.

Longenecker, j.G., and Pringle, C.D. Management. Ohio: Merril, 1981.

Macnaulty, M. Homestay and Rural Tourism in other Countries. Tourism Authority of Thailand, Bangkok. (Mimeographed), 2001.

Maslow, A. H. Motivation and Personality. New York: Harper & Row, 1994.

Mill, R.C. and Morrisson A.M., The Tourism System: An Introductory Text. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc, 1985.

- Pwerweawn, E.H., Community Based Tourism and Homestay. Tourism Authority of Thailand, Bangkok. (Mimeographed), 2001
- Raymond, N. Social and Cultural Dimension of Tourism. Washington: World Bank Staff Working. 1989.
- Robinson, H. "Aspect" Geographies: A Geography of Tourism Journal of Travel Research. 15, 1976
Social Research Institute of Chulalongkorn University. Management of Community Based Tourism for Sustainable Economic Growth. Available from:<http://www.ducedua.dk/network/project>, [2007, August 30.]
- World Tourism Organization. Thailand Homestay Project Final Report UNDP/WTO PROJECT-THA/00/003 Sustainable Development of Tourism for Thailand Training course on Homestay Operation. Madrid: World Tourism Organization, 2003. (Mimeographed)

ภาคผนวก

มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก (ต่อ)

1. ความมั่นคงแข็งแรงของบ้าน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.3) พื้น					
1.3.1) พื้นบ้านเรียบเสมอ	☐	☐	☐	☐	☐
1.3.2) พื้นไม่ลาดเอียง	☐	☐	☐	☐	☐
1.3.3) พื้นบ้านไม่ผุกร่อน	☐	☐	☐	☐	☐
1.3.4) หากพื้นต่างระดับมีเครื่องหมาย	☐	☐	☐	☐	☐

บอกความต่างที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

หมายเหตุ _____

1.4) หลังคา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.4.1) ไม่มีรอยรั่ว	☐	☐	☐	☐	☐
1.4.2) กันแดดได้	☐	☐	☐	☐	☐
1.4.3) กันฝนได้	☐	☐	☐	☐	☐

หมายเหตุ _____

2. การดูแลสุขลักษณะของที่พัก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1) ห้องนอน					
2.1.1) มีที่นอนที่สะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
2.1.2) เครื่องนอนอยู่ในสภาพดีใช้งานได้	☐	☐	☐	☐	☐
2.1.3) ห้องนอนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	☐	☐	☐	☐	☐
2.1.4) ประตูห้องนอนเปิดปิดได้สะดวก	☐	☐	☐	☐	☐
2.1.5) ประตูไม่ชำรุดหรือมีร่อง/รูลจนสามารถ	☐	☐	☐	☐	☐

มองลอดเข้ามาได้

มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก (ต่อ)

2. การดูแลสุขลักษณะของที่พัก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.2) ห้องน้ำและห้องส้วม					
2.2.1) พื้นห้องน้ำสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
2.2.2) โถส้วมสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
2.2.3) โถส้วมอยู่ในสภาพดีสามารถใช้งานได้	☐	☐	☐	☐	☐
2.2.4) ไม่มีกลิ่นเหม็น	☐	☐	☐	☐	☐
2.2.5) ประตูไม่ชำรุดหรือมีร่อง/รูจนสามารถ	☐	☐	☐	☐	☐

มองลอดเข้ามาได้

หมายเหตุ _____

2.3) มีของใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยว

	มี	ไม่มี
2.3.1) กระจก	☐	☐
2.3.2) สบู่	☐	☐
2.3.3) แชมพู	☐	☐
2.3.4) ผ้าเช็ดตัว	☐	☐
2.3.5) เครื่องเป่าผม	☐	☐
2.3.6) เครื่องทำน้ำอุ่น	☐	☐
2.3.7) พัดลม	☐	☐
2.3.8) เครื่องปรับอากาศ	☐	☐
2.3.9) อื่น ๆ _____	☐	☐

มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก (ต่อ)

2. การดูแลสุขลักษณะของที่พัก

2.3) มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	ใช่	ไม่ใช่
2.3.1) เปิดหน้าต่างเพื่อให้อากาศถ่ายเท	☐	☐
2.3.2) มีการจัดการให้ปราศจากกลิ่นเหม็นอับ	☐	☐
2.3.3) ใช้เครื่องฟอกอากาศ	☐	☐
2.3.4) ใช้วิธีอื่นๆ _____	☐	☐

หมายเหตุ _____

2.4) มีวิธีกำจัดแมลงหรือสัตว์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

2.4.1) ใช้สารเคมีในการกำจัด	☐	☐
2.4.2) ใช้วัสดุจากธรรมชาติในการกำจัด	☐	☐
2.4.3) ใช้วิธีอื่นๆ _____	☐	☐

หมายเหตุ _____

2.5 การดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้าน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.5.1) บริเวณบ้านสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
2.5.2) บริเวณบ้านมีความร่มรื่น	☐	☐	☐	☐	☐
2.5.3) ไม่มีอุปกรณ์เครื่องใช้เป็นที่เพาะอาศัยของยุง	☐	☐	☐	☐	☐

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหารและโภชนาการ

1. อาหาร

1.1) การปรุงอาหาร	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.2.1) อาหารปรุงสุกทั่วกัน	☐	☐	☐	☐	☐
1.2.2) อาหารส่วนใหญ่เป็นอาหารพื้นบ้าน	☐	☐	☐	☐	☐
1.2.3) ขั้นตอนการปรุงสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
1.2.4) เก็บอาหารที่ปรุงเสร็จแล้วให้มีฉิดจากแมลงหรือสัตว์รบกวน	☐	☐	☐	☐	☐

หมายเหตุ _____

1.2) ภาชนะต่าง ๆ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1) ภาชนะที่ใช้ปรุงมีความสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
2.2) ภาชนะที่ใช้ใส่อาหารมีความสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
2.3) ภาชนะถูกเก็บในที่สะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
2.4) ภาชนะที่ล้างแล้วมีความสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐

หมายเหตุ _____

1.2) วัตถุดิบที่ใช้ทำอาหาร	ใช่	ไม่ใช่
1.1.1) อาหารมีความสด	☐	☐
1.1.2) อาหารแห้ง อยู่ในสภาพดี	☐	☐
1.1.3) ใช้วัตถุดิบที่อยู่ในชุมชน	☐	☐
1.1.4) ล้างวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหาร	☐	☐
1.1.5) แยกเก็บวัตถุดิบตามประเภทของอาหาร	☐	☐

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหารและโภชนาการ (ต่อ)

3. ห้องครัว

3.1) ความสะอาดของห้องครัว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.1.1) พื้นมีความสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
3.1.2) ผนังมีความสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
3.1.3) เพดานมีความสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐

หมายเหตุ _____

3.2) การจัดการเพื่อถ่ายเทอากาศภายในห้องครัว	ใช่	ไม่ใช่
3.2.1) ใช้ปล่องระบายควันเพื่อถ่ายเทอากาศ	☐	☐
3.2.2) เปิดหน้าต่างเพื่อถ่ายเทอากาศ	☐	☐
3.2.3) ใช้พัดลมดูดอากาศเพื่อถ่ายเทอากาศ	☐	☐

หมายเหตุ _____

3.3) การจัดการเพื่อระบายน้ำภายในห้องครัว	ใช่	ไม่ใช่
3.3.1) มีรางระบายน้ำ	☐	☐
3.3.2) มีตะแกรงดักเศษอาหาร	☐	☐
3.3.3) มีบ่อหรือท่อดักไขมัน	☐	☐

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหารและโภชนาการ (ต่อ)

3.4) การป้องกันสัตว์นำโรค	ใช่	ไม่ใช่
3.4.1) ประตูกักสัตว์ปิดได้สนิท	☐	☐
3.4.2) ไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค	☐	☐
3.4.3) ถึงขยะมีฝาปิดมิดชิด	☐	☐

หมายเหตุ _____

4.อุปกรณ์ในครัว

4.1) เตา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1.1) เตามีสภาพใช้งานได้	☐	☐	☐	☐	☐
4.1.2) เตาสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
4.2) ตู้กับข้าว					
4.2.1) ประตูตู้กับข้าวสามารถปิดเพื่อป้องกัน	☐	☐	☐	☐	☐
ฝุ่นและแมลงได้					
4.2.2) ตู้กับข้าวมีความสะอาด	☐	☐	☐	☐	☐
4.3) ตู้เย็น					
4.3.1) ของในตู้เย็นจัดเป็นระเบียบ	☐	☐	☐	☐	☐
4.3.2) ตู้เย็น ไม่มีกลิ่นเหม็น	☐	☐	☐	☐	☐
4.3.3) ช่องแช่แข็งไม่มีน้ำแข็งเกาะหนา	☐	☐	☐	☐	☐

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหารและโภชนาการ (ต่อ)

5. น้ำดื่มและน้ำใช้

5.1) น้ำดื่มที่สะอาด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1.1) ไม่มีสี	☐	☐	☐	☐	☐
5.1.2) ไม่มีกลิ่น	☐	☐	☐	☐	☐
	ใช่	ไม่ใช่			
5.1.3) น้ำดื่มผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำ	☐	☐			
5.1.4) น้ำดื่มผ่านการต้ม	☐	☐			
5.1.5) ช้อนน้ำดื่มบรรจุขวด	☐	☐			
5.1.6) อื่น ๆ	☐	☐			

หมายเหตุ _____

5.2) น้ำใช้สะอาด

5.2.1) ไม่มีสี	☐	☐	☐	☐	☐
5.2.2) ไม่มีกลิ่น	☐	☐	☐	☐	☐
5.2.3) ไม่มีตะกอน	☐	☐	☐	☐	☐
	ใช่	ไม่ใช่			
5.2.4) รองน้ำฝนไว้ใช้	☐	☐			
5.2.5) น้ำใช้จากการประปาท้องถิ่น	☐	☐			
5.2.6) น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ	☐	☐			

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหารและโภชนาการ (ต่อ)

6. ร้านอาหารในชุมชน	ใช่	ไม่ใช่
6.1) มีร้านสะดวกซื้อหรือร้านขายของชำ	☐	☐
6.2) มีร้านขายอาหารตามสั่ง	☐	☐
6.3) มีร้านขายข้าวแกง	☐	☐
6.4) มีตลาด	☐	☐

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 3 ด้านความปลอดภัย

1. การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย	ใช่	ไม่ใช่
1.1) มีตารางการจัดเวรยามในการดูแลรักษาความปลอดภัย	☐	☐
1.2) ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นคนในชุมชน	☐	☐
1.3) จัดการอบรมให้แก่ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัย	☐	☐

หมายเหตุ _____

2. เครื่องมือและวิธีการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่	ใช่	ไม่ใช่
2.1) มีวิทยุสื่อสาร	☐	☐
2.2) มีโทรศัพท์ภายในที่พัก	☐	☐
2.3) มีโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณชุมชน	☐	☐
2.4) มีเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ	☐	☐
2.3) จัดอบรมคนในชุมชนเกี่ยวกับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน	☐	☐

หมายเหตุ _____

3. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ใช่ ไม่ใช่

3.1) มีอาสาสมัครประจำบ้าน

3.2) มีการจัดอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

หมายเหตุ _____

4. การเตือนภัยแก่นักท่องเที่ยว ใช่ ไม่ใช่

4.1) มีการประชาสัมพันธ์ช่วยเหลือในกรณีนักท่องเที่ยว

มีของหาย

4.3) ให้นักท่องเที่ยวแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับโรคประจำตัว

หมายเหตุ _____

5. การดูแลกลอนและสื่อต่าง ๆ ใช่ ไม่ใช่

5.1) กลอนประตูภายในบ้านอยู่ในสภาพใช้งานได้

5.2) สื่อต่าง ๆ ของตู้อยู่ในสภาพแข็งแรงใช้งานได้

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 4 ด้านการจัดการบริหาร

1. การรวมกลุ่ม มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1.1) การรวมกลุ่มเริ่มโดยคนในชุมชน

1.2) หน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมสนับสนุน

1.3) หน่วยงานของเอกชนมีส่วนร่วมสนับสนุน

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 4 ด้านการจัดการบริหาร

2. คณะกรรมการบริหาร	ใช่	ไม่ใช่
2.1) คณะกรรมการบริหารมาจากการเลือกของคนในชุมชน	☐	☐
2.2) มีการชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารแต่ละคน	☐	☐

ไว้ชัดเจน

หมายเหตุ _____

3. การกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว	ใช่	ไม่ใช่
3.1) คณะกรรมการบริหารเป็นผู้กำหนดข้อปฏิบัติและ	☐	☐
กฎระเบียบต่าง ๆ		
3.2) มีการประกาศกฎระเบียบไว้ชัดเจน	☐	☐

หมายเหตุ _____

4. การจองที่พักล่วงหน้า

4.1) นักท่องเที่ยวสามารถจองที่พักล่วงหน้าได้	ใช่	ไม่ใช่
4.1.1) สามารถจองทางโทรศัพท์	☐	☐
4.1.2) สามารถจองทางไปรษณีย์	☐	☐
4.1.3) สามารถจองผ่านบริษัทนำเที่ยว	☐	☐
4.1.4) สามารถจองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)	☐	☐
4.2) มีการติดต่อกลับเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบผลการจองและ	☐	☐

กฎระเบียบต่าง ๆ ก่อนเข้าพัก

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 4 ด้านการจัดการบริหาร

ใช่

ไม่ใช่

5. ชี้แจงรายละเอียดข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไว้ชัดเจน

หมายเหตุ _____

6. ระบุกิจกรรมที่ชุมชนจัดไว้แก่นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน

หมายเหตุ _____

8. ผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์มีความพร้อมในการนำเที่ยว

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 5 ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว

ใช่

ไม่ใช่

1. มีกิจกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาในท้องถิ่น

1.1) ผู้ให้คำแนะนำมีความรู้ความสามารถ

1.2) อุปกรณ์ใช้งานได้

2. มีกิจกรรมฝึกหัดศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

2.1) มีผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านซึ่งเป็นของชุมชน

2.2) นักท่องเที่ยวได้ทดลองฝึกงานศิลปหัตถกรรม

หมายเหตุ _____

3. มีการจัดกิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น

4. มีกิจกรรมบันเทิงจัดไว้ให้นักท่องเที่ยว

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 5 ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว

ใช่

ไม่ใช่

5. กิจกรรมที่ทำไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ _____

---

6. มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยว

กับคนในชุมชนด้านวิถีชีวิตของชุมชน

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 6 ด้านสภาพแวดล้อม

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

1. มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวในบริเวณชุมชน

หมายเหตุ _____

---

2. มีการดูแลสภาพแวดล้อมของชุมชน

หมายเหตุ _____

---

3. มีหน่วยงานราชการใกล้ชุมชน

หมายเหตุ _____

---

4. พื้นที่หลักของชุมชนถูกรักษาไว้ในสภาพเดิม

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 7 ด้านมูลค่าเพิ่ม

ใช่

ไม่ใช่

1. มีร้านขายของที่ระลึกในชุมชน

หมายเหตุ _____

2. มีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชน

หมายเหตุ _____

3. นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเต็มที่

หมายเหตุ _____

4. บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการให้บริการนักท่องเที่ยว

หมายเหตุ _____

มาตรฐานที่ 8 ด้านการส่งเสริมการตลาด

ใช่

ไม่ใช่

1. มีการลงข้อมูลที่ปักในเอกสารประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์

หมายเหตุ _____

2. มีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์

หมายเหตุ _____

3. มีชื่ออยู่ในธรรมเนียมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของไทย

หมายเหตุ _____

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการที่พักสัมพัฒนธรรมชนบท

(A STUDY OF FACTORS AFFECTING SUCCESS IN HOME STAY MANAGEMENT)

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ใช้เป็นแนวทางในการประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก

1. ข้อมูลทั่วไปและความเป็นมาของที่พักสัมพัฒนธรรมชนบท

1.1 เริ่มก่อตั้งเมื่อไร? ผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกควรมีคุณสมบัติอย่างไร?

1.2 ปัจจุบันมีสมาชิกกี่หลัง? และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือไม่?

2. การจัดการด้านที่พัก

2.1 ที่พักของท่านมีการต่อเติมหรือตัดแปลงจากเดิมหรือไม่ อย่างไร?

2.2 สิ่งของและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้บริการนักท่องเที่ยวมีอะไรบ้าง?

2.3 มีวิธีป้องกันแมลงหรือสัตว์รบกวนในที่พักอย่างไร?

2.4 ห้องนอนที่จัดไว้บริการนักท่องเที่ยวมีลักษณะอย่างไร? การดูแลรักษาความสะอาดของเครื่องนอนอย่างไร?

2.4 ห้องน้ำ/ห้องส้วม มีการดูแลรักษาอย่างไร?

2.5 คุณแลสภาพแวดล้อมบริเวณบ้านอย่างไร?

3. การจัดการด้านอาหาร

3.1 การจัดหาอาหารไว้บริการนักท่องเที่ยวมีลักษณะอย่างไร?

3.2 อาหารที่นิยมทำให้นักท่องเที่ยวคืออะไร? ทำไมจึงเลือกทำ?

3.3 มีการจัดน้ำดื่ม/น้ำใช้ไว้ให้นักท่องเที่ยวอย่างไร?

4. การจัดการด้านความปลอดภัย

- 4.1 เครื่องมือสื่อสารและวิธีการสื่อสารเจ้าหน้าที่ ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินมีอะไรบ้าง?
- 4.2 ชุมชนของท่านมีการจัดเวรยามเพื่อดูแลความปลอดภัยอย่างไรบ้าง? ผู้ใดเป็นคนทำหน้าที่?
- 4.3 มีการจัดอบรมปฐมพยาบาลและวิธีปฏิบัติตัวในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรือไม่ อย่างไร?

5. การจัดการบริหาร

- 5.1 มีหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชนใดบ้างที่เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน?
- 5.2 ใครเป็นผู้กำหนดกฎระเบียบที่ประกาศใช้อยู่?
- 5.3 วิธีการจองที่พักที่สะดวกที่สุดคือวิธีใด?
- 5.4 ใช้วิธีการใดเพื่อชี้แจงข้อมูลค่าใช้จ่ายและชี้แจงกฎระเบียบแก่นักท่องเที่ยว?

6. การจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว

- 6.1 มีกิจกรรมใดบ้างที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยว?
- 6.2 กิจกรรมต่าง ๆ ใครคือผู้นำกิจกรรม? และมีความเชี่ยวชาญอย่างไร?

7. การจัดการด้านสภาพแวดล้อม

- 7.1 มีการดูแลสภาพแวดล้อมภายในชุมชนอย่างไรบ้าง สมาชิกมีส่วนร่วมในการดูแลอย่างไร?
- 7.2 ท่านคิดว่ากรณีที่นักท่องเที่ยวมาเข้าพักในชุมชนของท่านนั้นทำให้ชุมชนของท่านมีการ

เปลี่ยนแปลงบ้างหรือไม่อย่างไร?

8. การจัดการด้านมูลค่าเพิ่ม

- 8.1 มีผลิตภัณฑ์ใดที่เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน?
- 8.2 จากผลิตภัณฑ์ของชุมชนดังกล่าว สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในผลิตภัณฑ์อย่างไร?

9. การจัดการด้านการส่งเสริมการตลาด

- 9.1 มีการประชาสัมพันธ์อย่างไร?

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอาภาพร กระจ่างวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2527 ที่จังหวัดสงขลา ได้รับปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ ภาควิชาดุริยางคศิลป์ สาขาวิชาดุริยางค์ไทย เมื่อปี พ.ศ. 2548 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2549